

Oznámení č.	Obsah	Strana
III	<i>Přípravné akty</i>	
	VÝBOR REGIONŮ	
	74. plenární zasedání ve dnech 9. a 10. dubna 2008	
2008/C 172/01	Stanovisko z vlastní iniciativy Výboru regionů – Reformujeme evropský rozpočet, měníme Evropu	1
2008/C 172/02	Stanovisko Výboru regionů – Strategie pro nejvzdálenější regiony: výsledky a výhledy do budoucnosti	7
2008/C 172/03	Stanovisko Výboru regionů – Začleňování občanů do informační společnosti	12
2008/C 172/04	Stanovisko Výboru regionů – Zelená kniha o městské dopravě	17
2008/C 172/05	Stanovisko Výboru regionů – Budoucí společný evropský azylový systém	24
2008/C 172/06	Stanovisko Výboru regionů – Evropská přístavní politika	29
2008/C 172/07	Stanovisko Výboru regionů – Integrovaná námořní politika pro Evropskou unii	34
2008/C 172/08	Stanovisko Výboru regionů Bílá kniha – Společně pro zdraví: strategický přístup pro EU na období 2008–2013	41
2008/C 172/09	Stanovisko Výboru regionů – Strategie rozšíření a hlavní výzvy v období 2007–2008 – Kandidátské země	45
2008/C 172/10	Stanovisko Výboru regionů – Řešení problému nedostatku vody a sucha v Evropské unii	49

<u>Oznámení č.</u>	Obsah (pokračování)	Strana
2008/C 172/11	Stanovisko Výboru regionů – Evropský trh s elektřinou a plynem: třetí legislativní balíček	55
2008/C 172/12	Stanovisko Výboru regionů – Strategie rozšíření a hlavní výzvy na roky 2007–2008 – Potenciální kandidátské země	60
2008/C 172/13	Stanovisko Výboru regionů – Plnohodnotná účast mladých lidí ve společnosti	65

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

74. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 9. A 10. DUBNA 2008

Stanovisko z vlastní iniciativy Výboru regionů – Reformujeme evropský rozpočet, měníme Evropu

(2008/C 172/01)

VÝBOR REGIONŮ

- považuje za nutné zachování silného politického a ekonomického rámce, který by disponoval dostatečnými finančními prostředky se střednědobou a dlouhodobou časovou perspektivou a umožňoval vyjádřit prostřednictvím společných politik kolektivní vůli;
- je toho názoru, že budoucí rozpočet Společenství musí vycházet z působnosti EU, které jsou stanoveny Lisabonskou smlouvou, a ze zásady subsidiarity a musí odrážet obohacení právních základů Smlouvy; odmítá domnělou konkurenci mezi již existujícími politikami a novými oblastmi evropské činnosti nebo novými politikami vyplývajícími z nových globálních výzev;
- vyzývá k tomu, aby byl vývoj rozpočtu Společenství posuzován podle postupné dynamiky integrace a byl schopen pojmout experimentální činnost Společenství; dále vyzývá k jasnému distancování od současné tendence týkající se výše evropského rozpočtu;
- žádá, aby cíl využití všech potenciálních možností víceúrovňové správy byl hlavním prvkem strategie reformy evropského rozpočtu, a připomíná, že koncepce, plánování, spolufinancování a provádění evropských politik mohou značně těžit z přínosu místních a regionálních samospráv;
- je zvláště znepokojen tím, že případné převedení politik financovaných Unií na národní úroveň by mohlo vyvolat pouze nedostatečná a neúčinná řešení, která by byla na celoevropské úrovni v nesouladu, a mohlo by vést k neutralizaci pákového efektu finančního působení Společenství;
- znovu opakuje, že stabilní víceletý finanční rámec, který značně přesahuje pětileté období, je základní podmínkou, která zaručuje účinnou činnost Evropské unie, a proto navrhuje, aby bylo programové období prodlouženo na 10 let, veškeré částky byly přiděleny pouze na období prvních 5 let a rezervní částky byly znovu přiděleny v souladu s novými potřebami, například ve výši 25 % v rámci skutečného přezkumu v polovině období; toto řešení by umožnilo rovněž zajistit návaznost na evropské demokratické procesy;
- je toho názoru, že nový systém financování rozpočtu Společenství musí být založen na transparentnosti a na vlastních zdrojích, které zaručují rovnost a solidaritu, stabilitu, viditelnost, jasnost, přesnost a jednoduchost, a musí mít co nejméně výjimek;

Zpravodajové: Michel DELEBARRE – starosta města Dunkerque (FR/SES)
Luc VAN DEN BRANDE – poslanec vlámského parlamentu (BE/ELS)

Odkaz

SEK(2007) 1188 v konečném znění – sdělení Komise „Reformujeme rozpočet, měníme Evropu“ – dokument k veřejné konzultaci pro přezkoumání rozpočtu na období 2008–2009

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

Reformujeme evropský rozpočet, posilujeme Evropu

1. domnívá se, že reforma evropského rozpočtu musí především posílit demokratický pakt důvěry, který spojuje občany s Unií, a tak obnovit partnerství mezi institucemi zodpovědnými za politiky na různých územních úrovních, aby bylo možné ve vysoké míře plnit očekávání evropských občanů;

2. připomíná, že Evropská unie usiluje o vytvoření celosvětově významného modelu pro prosperitu a soudržnost, který slučuje evropský politický projekt se zachováním identity a s podporou účasti a demokracie na místní a regionální úrovni;

3. je přesvědčen, že přínos Evropské unie spočívá v míru, ochraně a stabilitě, které zaručuje svým občanům, v tom, že evropským občanům umožňuje plně rozvíjet jejich individuální potenciál na nadnárodní a evropské úrovni, v budování evropského povědomí a solidarity mezi občany různých národností a kultur podporou hospodářské, sociální a územní soudržnosti, ve vytváření prostoru, který evropským občanům umožňuje provozovat obchod v rámci jednotného trhu, a v uplatňování společného přístupu pro řešení výzev 21. století;

4. konstatuje, že výzva revize rozpočtu spočívá právě v rozvíjení tohoto ekonomického a sociálního modelu, zachování jeho základních prvků a intenzivnějšího využití územního bohatství Evropy a její rozmanitosti, zejména kulturní, to vše ve prospěch její soudržnosti;

5. považuje za nutné zachování silného politického a ekonomického rámce, který by disponoval dostatečnými finančními prostředky se střednědobou a dlouhodobou časovou perspektivou a umožňoval vyjádřit kolektivní vůli zaměřenou na uskutečnění stanovených cílů;

6. připomíná celkový význam rozpočtu Společenství, který představuje základní prvek zajištění účinnosti a územní a časové kontinuity činnosti celé Evropské unie tím, že se opírá o zásady solidarity, stability svého víceletého finančního rámce a podmíněnosti spojené s jeho přínosem;

7. je přesvědčen, že víceletý finanční rámec rozpočtu Evropské unie zaručuje orientačně strategickou návaznost na

hlavní evropské politické směry a jistotu pro decentralizované investice;

8. tímto znovu vyjadřuje svou podporu nové smlouvě, která představuje pokrok v procesu evropské integrace, spolu s posílením, aktualizací či dokonce novým definováním politik, které již patří mezi hlavní prvky budování Společenství, a s převáděním dalších důležitých politik na úroveň Společenství;

9. je toho názoru, že budoucí rozpočet Společenství musí vycházet z působnosti EU, které jsou stanoveny Lisabonskou smlouvou, a ze zásady subsidiarity a musí podle potřeby odrážet obohacení právních základů Smlouvy, a odmítá domnělou konkurenci mezi již existujícími politikami, jejichž cíle jsou stále platné, a novými oblastmi evropské činnosti nebo novými politikami vyplývajícími z nových globálních výzev;

10. vyzývá k tomu, aby vývoj rozpočtu byl posuzován také podle postupné dynamiky integrace a zakládal se na provádění opatření příznivých pro sociální, hospodářskou a územní soudržnost;

11. přeje si tedy, aby budoucí evropských rozpočet byl schopen pojmout experimentální činnost Společenství;

12. pevně věří, že je nezbytné mít celkové pojetí veřejných opatření a veřejných financí v obecném kontextu rozpočtových omezení na evropské a národní úrovni, stejně jako na úrovni regionálních a místních samospráv. Bylo by tedy vhodné do rozpočtu zahrnout i jiné způsoby financování, než jsou pouhé dotace, včetně daňových opatření, a zohlednit zapojení dalších finančních partnerů, jako je Evropská investiční banka;

13. považuje cíl reformy evropského rozpočtu za jasný: poskytnout Evropské unii finanční nástroje, které budou odpovídat jejím politickým, ekonomickým, sociálním a územním úkolům a vizím vyplývajícím ze smluv, a jednoduchý a transparentní systém, který občanům umožní jasné pochopení přínosu Evropské unie;

14. soudí, že Evropa se musí chopit této příležitosti a stát se provazanějším politickým celkem, vůči kterému budou naši spoluobčané pociťovat hrdost a sounáležitost, který jim dodá důvěru v budoucnost a ve vztahy s ostatními zeměmi světa.

VÝBOR REGIONŮ

Místní a regionální samosprávy, partneři pro změnu Evropy v praxi

15. klade důraz na skutečnost, že nová smlouva představuje významný pokrok pro evropskou víceúrovňovou správu prostřednictvím rozšíření zásady subsidiarity na místní a regionální úroveň a zahrnutí územního rozměru soudržnosti. Tato perspektiva posiluje vazby mezi Uníí a jejími občany a umožňuje rozvoj při zachování respektu vůči identitě a rozmanitosti;

16. zdůrazňuje, že partnerství mezi evropskými institucemi, členskými státy a místními a regionálními samosprávami skutečně představuje vhodný model správy v naší době, kdy se příležitosti a výzvy nacházejí především v územních oblastech, ovšem jejich dopad je daleko širší;

17. připomíná, že koncepce, plánování, spolufinancování a provádění evropských politik mohou značně těžit z přínosu místních a regionálních samospráv a zejména z jejich zkušeností na nadnárodní, interinstitucionální a meziodvětvové úrovni;

18. žádá tedy, aby byl evropský rozpočet rozumný a umožňoval dosáhnout významných evropských cílů podle specifických potřeb různých územních kontextů;

19. v této souvislosti upozorňuje na skutečnost, že místní a regionální samosprávy získaly více zásadních pravomocí a úkolů, které jim umožňují působit v oblastech nejvíce ovlivněných velkými evropskými výzvami, a to v souladu s obecnější tendencí delegace pravomocí a decentralizace, jež existuje v několika členských státech;

20. rovněž poznamenává, že místní a regionální samosprávy se též staly prvořadými subjekty veřejného financování, na něž může mít evropský rozpočet značný pákový efekt, jak kvantitativní, tak kvalitativní. Již v r. 2004 kontrolovaly více než 60 % veškerých veřejných investic v rozšířené Evropě;

21. sdílí s Evropskou komisí názor vyjádřený ve Čtvrté zprávě o hospodářské a sociální soudržnosti, že v řadě členských států připadá zodpovědnost za veřejné investice ve značné míře na místní či regionální samosprávy, stejně jako na ústřední správu. Odpovídají též za investice v oblasti vzdělávání, bydlení, výzkumu a vývoje, dopravy, kolektivně využívaných infrastruktur a ochrany životního prostředí. Tato tendence se v posledním desetiletí zvýšila;

22. poznamenává, že vzhledem k požadavku na integrované a pružné provádění evropských politik mohou místní a regionální samosprávy převést do praxe strategické směry schválené na evropské úrovni, a to ve spolupráci s vnitrostátními a evropskými institucemi;

23. uvádí, že místní a regionální samosprávy jsou často pověřeny uvést v soulad různé národní a evropské politiky, a to

kombinováním různých odvětvových politik v regionálním a městském měřítku;

24. zdůrazňuje nezbytnost dosáhnout cíle sociální, hospodářské a územní soudržnosti vynakládáním nezbytných finančních prostředků, na základě zásad solidarity, integrace, víceúrovňové správy a územní spolupráce, které jsou již v Evropě používány, a též tím, že se využije přínos již nashromážděných zkušeností v oblasti rozšířeného institucionálního partnerství;

25. má za to, že nový cíl smlouvy týkající se územní soudržnosti působí jako další impuls pro koncipování a provádění všech politik Evropské unie na územní bázi. Na jedné straně nás inspiruje k vyzdvížení rozmanitosti našich regionů a na straně druhé ke hledání řešení, která by omezila rozdíly přetrvávající v Evropské unii na různých úrovních správy;

26. žádá, aby cíl využití všech potenciálních možností víceúrovňové správy a pestrosti přispění místních a regionálních samospráv byl hlavním prvkem strategie reformy evropského rozpočtu.

VÝBOR REGIONŮ

Pákový efekt evropského rozpočtu

27. je toho názoru, že Evropská unie v současné době prochází obdobím hlubokých socio-ekonomických změn jakožto rozšířené a rozšiřující se společenství a jako hlavní subjekt na celosvětové scéně, a že musí rovněž řešit velké výzvy týkající se životního prostředí, energetiky, demografie, technologií a bezpečnosti;

28. konstatuje, že členské státy někdy nejsou schopny odpovídajícím způsobem čelit těmto změnám a výzvám;

29. zaznamenává, že ve většině odvětví tzv. otevřená metoda koordinace dosud neprokázala schopnost tyto nedostatky řešit, ani poskytnout doplňkové řešení;

30. připomíná, že společné politiky nebo politiky Společenství a „metoda Společenství“ představují účinný způsob dalšího prosazování kolektivní politické vůle;

31. je zvláště znepokojen tím, že případné úplné či částečné převedení politik financovaných Uníí na národní úroveň by mohlo vyvolat pouze nedostatečná a neúčinná řešení, která by byla na úrovni Evropské unie v nesouladu, či též opožděná vzhledem ke spojení globálních změn a fragmentárního vývoje v praxi;

32. upozorňuje na skutečnost, že převedení politik Společenství na národní úroveň by mohlo vést k neutralizaci pákového efektu finančního působení Unie, jež z násobuje pozitivní dopad na financování konkrétně prováděné činnosti;

33. připomíná, že toto převedení na národní úroveň by rovněž ztížilo harmonický a udržitelný rozvoj přeshraniční činnosti;

34. znovu opakuje, že pákový efekt finančního působení Unie daleko přesahuje zvýšení finančních prostředků, které obvykle čerpá z veřejných systémů spolufinancování. Pákový efekt se z operativního a finančního hlediska projevuje též v usnadnění partnerství veřejného a soukromého sektoru;

35. dále zdůrazňuje, že vliv financování Společenství podporuje strategickou orientaci ostatních politik veřejných investic prováděných v územních oblastech. Značně přispívá ke zlepšení programovacích a řídicích kapacit veřejných samospráv a soukromých subjektů a představuje základní prvek procesu integrace Společenství a jeho zviditelnění u našich spoluobčanů;

36. zasazuje se o posouzení přínosu EU, které by zohlednilo různé úrovně správy – evropskou, národní, regionální a místní;

37. bere zřetel na to, že přínosné z hlediska finančního zásahu EU mohou být též činnosti, které nemusí mít vždy význam či prioritu na národní či subnárodní úrovni, jak je tomu například v přeshraniční spolupráci;

38. soudí, že přínos EU je úzce spjat s prováděním zásady aditionality, podle níž nesmí být zásah Společenství záminkou k nečinnosti na národní úrovni. Takový příklad poskytuje politika soudržnosti;

39. vyzývá k tomu, aby byl oceněn celkový stimulující charakter financování z rozpočtu Společenství, který povzbuzuje země a regiony s nejtěším zpožděním k tomu, aby dohnaly ostatní a modernizovaly se, a je prospěšný pro celý evropský socio-ekonomický systém.

VÝBOR REGIONŮ

Rozpočet odrážející hodnoty Evropy, reagující na hlavní výzvy a zaručující územní soudržnost

40. uznává, že Evropa musí čelit velkým výzvám, jako je soudržnost a konkurenceschopnost, a to v kontextu inovace, zlepšení kvality a úrovně lidských zdrojů a zaměstnanosti, změny klimatu, modernizace našeho energetického modelu, demografické nerovnováhy a migračních tlaků, světové a evropské bezpečnosti;

41. nicméně zdůrazňuje, že úkolem Unie nemůže být pouze reagovat na nové výzvy, ale je třeba pokračovat v cíli integrace;

42. považuje tedy za prvořadé, aby Unie dokončila vnitřní trh v souladu s myšlenkou udržitelného rozvoje, rovnosti a zapojení do společnosti, a to s využíváním bohatství územních oblastí Evropy a jejich kulturní rozmanitosti;

43. žádá, aby Unie usilovala o demokratické prohloubení politického života Unie tím, že bude podporovat rozvoj místní a regionální nezávislosti, stejně jako občanské společnosti, s cílem propagovat své hodnoty a dosáhnout svých politických cílů;

44. zaznamenává, že nové výzvy z celkového hlediska vyžadují zvládnání globalizace na jedné straně a na straně druhé zajištění územní soudržnosti v Evropské unii a na jejích hranicích;

45. klade důraz na skutečnost, že evropské místní a regionální samosprávy musí čelit obdobným výzvám, bez ohledu na socio-ekonomické rozdíly, a musí přitom zohledňovat jejich specifický ráz v jednotlivých územních oblastech;

46. uznává, že se do tohoto procesu, který by měl být inspirován víceúrovňovým systémem správy, mohou též zapojit místní a regionální samosprávy, aby uplatnily své dosud nevyužité možnosti;

47. je toho názoru, že příští rámec Společenství by měl zajistit následující:

a. nejméně rozvinuté evropské regiony a specifické územní celky se stálým geografickým znevýhodněním by měly upevnit svou konkurenceschopnost, čímž zaručí vyrovnanější územní, sociální a hospodářský rozvoj v celé Evropské unii;

b. nebudou-li regiony už přijímat podporu, je třeba zajistit přiměřená a spravedlivá přechodná opatření, aby úspěchy dosažené pomocí evropské politiky soudržnosti nebyly ohroženy. Přitom musí být zaručeno rovné zacházení s dotčenými zeměmi a regiony v celé EU, nezávisle na tom, ve kterém členském státě se nacházejí;

c. nadále cíleně podporovat v budování kompetencí – zejména v oblasti inovací – ty regiony, které jsou již dnes důležitým příspěvkem ke konkurenceschopnosti EU v globalizovaném světě;

d. evropská politika pro udržitelný regionální růst a udržitelnou regionální konkurenceschopnost, do níž jsou všechny regiony zapojeny, by měla získat prioritu. Pomocí této politiky mohou všechny místní a regionální samosprávy nalézt odpovídající strategické orientace a finanční prostředky s cílem provést nezbytné inovační investice na podporu přizpůsobení své oblasti hospodářským, společenským a technologickým strukturálním změnám a na využití specifických podmínek a možností své územní oblasti v globálním kontextu, zejména pak systému malých a středních podniků a oblastí jako páteře evropské ekonomiky;

- e. měla by být zavedena solidární politika, která by zaručila rovnost příležitostí pro všechny občany v přístupu k infrastrukturám a službám v oblasti vzdělávání, odborné kvalifikace, a rovněž s cílem zajistit, že všechny talenty budou moci využít nejrozvinutějších možností, jež poskytují výzkum. Je nezbytné, aby místní a regionální samosprávy a vnitrostátní a evropské orgány spojily své síly proto, aby v praxi usnadnily kontakty mezi univerzitním prostředím, oblastí výzkumu a podnikateli a rovněž stimulovaly jejich vazby na evropské a globální úrovni;
- f. svoboda pohybu, na níž staví projekt evropské integrace, by měla získat nový podnět díky větším investicím do transevropských dopravních sítí. Politika by měla podporovat udržitelnou mobilitu, různé dopravní systémy i rádně propojenou transevropskou železniční síť, čímž lze snížit emise oxidu uhličitého i čas a náklady s ohledem na cestující a zboží. Podporován by měl být také rozvoj udržitelné námořní dopravy;
- g. všechny evropské územní oblasti by měly být stejně prostředky k tomu, aby mohly čelit změně klimatu, předcházet příčinám a přizpůsobovat se následkům, zejména na nejpozištěnější obyvatele a hospodářské subjekty. Je nezbytné investovat do modelů udržitelného rozvoje, které by výrazně zohledňovaly jak místní možnosti, tak omezení;
- h. Evropská unie by měla mít společnou energetickou politiku, která by byla založena na solidaritě mezi členskými státy, bezpečnosti zásobování a udržitelnosti výrobních, přepravních a spotřebních modelů a respektovala by svobodnou volbu členských států týkající se zdrojů energie; místní a regionální úroveň má nejlepší možnosti k zajištění inovací a rozsáhlých změn spotřebního chování;
- i. na řízení migračních toků by se mělo reagovat na evropské úrovni, s využitím nejlepších řešení, již vyzkoušených na místní a regionální úrovni. Je nezbytné, aby ti, kteří ve svém každodenním životě čelí tísnovým situacím, mohli počítat s evropskou solidaritou a spoluprací;
- j. měla by být uznána klíčová úloha místních a regionálních samospráv v zavádění zařízení sloužících k přizpůsobení se dopadům demografické změny;
- k. Evropa by měla mít možnost opírat se o moderní, konkurenceschopné, diverzifikované a udržitelné zemědělství, které by zaručilo bezpečnost a preferenci evropských potravin a udrželo by si svou pozici ve světovém obchodu se zřetelem na koncept preference Společenství. Je třeba mu poskytnout nezbytnou podporu, aby se stalo nástrojem, jenž zvýší kvalitu našeho života, zachová kvalitu života budoucích generací a přispěje k boji proti oteplování klimatu, k ochraně našeho životního prostředí, biologické rozmanitosti a kvality naší krajiny;
- l. Evropa by měla mít možnost rozvíjet svou politiku sousedství a provádět projekty společně se svými vzdálenějšími partnery. Je opravdu nezbytné, aby vnější vztahy Unie mohly těžit z přínosu přeshraniční i decentralizované spolupráce,

kteřou provádějí místní a regionální samosprávy. Důraz je třeba klást na přeshraniční spolupráci; důvodem je její význam jako prostředku upevnění míru, identifikace a vytyčení společných záměrů a hodnot a podpory územní soudržnosti.

VÝBOR REGIONŮ

Účinný, efektivní a transparentní rozpočet se zpětnou vazbou

48. má za to, že díky Lisabonské smlouvě Evropská unie získala možnost rozhodovacího mechanismu, který je pro stanovení struktury rozpočtu účinnější;

49. znovu opakuje, že stabilní víceletý finanční rámec, značně přesahující pětileté období, je základní podmínkou pro to, aby byla zaručena účinná činnost Evropské unie a subjekty mohly dlouhodobě plánovat své investice a úspěšně realizovat projekty územního rozvoje;

50. navrhuje tedy, aby bylo programové období víceletého finančního rámce prodlouženo na 10 let, aniž by byly okamžitě rozděleny všechny částky. Aby bylo možné zajistit provázanost s evropskými demokratickými procesy, jednou z možných cest vývoje by mohlo být rozdělení období na dvě poloviny: nejprve by byly přiděleny v celkové výši částky na prvních 5 let a v polovině období by bylo provedeno přezkoumání, na jehož základě by byly přiděleny rezervní částky na nové výdaje, např. ve výši 25 %, s cílem zahájit nové iniciativy či posílit politiky, které to nejvíce potřebují;

51. soudí, že pružnost poskytuje zajímavé perspektivy zvýšení účinku výdajů Společenství a je užitečná pro přizpůsobení se případným změnám situace, představuje však rovněž riziko; že povede k vícerychlostní Evropě, pokud nebude řádně řízena;

52. je toho názoru, že cílené mechanismy podobné těm, které byly vyzkoušeny v politice soudržnosti v období 2007–2013, mohou usnadnit stanovení hlavních politických cílů v různých rozpočtových položkách;

53. žádá, aby budoucí rozpočet Společenství zahrnoval jisté procento určené na podporu experimentování, které by se odlišovalo od finančních prostředků, jež slouží obecným opatřením;

54. zasazuje se o vyjasnění mechanismů kontroly a o přímější a účinnější uplatňování sankcí v případě potřeby;

55. znovu opakuje nutnost konkrétního zavedení principu partnerství jak v přípravné fázi rozpočtu Společenství, tak ve fázi jeho plnění;

56. připomíná, že Evropská komise vyjádřila a rozvinula myšlenku tripartitních úmluv a dohod týkajících se cílů, znovu navrhuje provést revize těchto nástrojů a na základě poučení vyplývajících z experimentální fáze, kterou zahájila Evropská komise pro tripartitní úmluvy, navrhuje vytvořit evropské územní pakty;

57. zdůrazňuje, že bez finančního přispění všech stran, kterých se dohoda týká, nemůže být vytvořeno skutečné partnerství; navrhuje, aby se úvahy nad otázkou financování evropských územních paktů zaměřily na možnou součinnost (a na přidanou hodnotu, která by takto mohla vzniknout) mezi stávajícími rozpočtovými položkami v dotyčných oblastech a strukturálními fondy v případě evropské úrovně a dostupnými rozpočtovými položkami pro místní, regionální a národní úroveň; a to bez zavedení dodatečného finančního nástroje regionální politiky Společenství a bez žádosti o další finanční prostředky sloužící tomuto účelu;

58. je toho názoru, že evropský rozpočet by měl mít za cíl větší transparentnost, měl by posílit partnerství v praxi a zvýšit úsilí v oblasti komunikace na místní, regionální a evropské úrovni.

VÝBOR REGIONŮ

Nový systém financování rozpočtu Společenství

59. sdílí myšlenku, že Evropa musí přeorientovat svůj rámec politické činnosti a finančních zdrojů tím, že vytvoří dostatečně dlouhodobý plán, jenž bude zahrnovat i období 2020–2030;

60. uvádí, že dohodnutá hranice pro vlastní zdroje je v současnosti stanovena na 1,24 % hrubého národního důchodu Unie;

61. konstatuje, že rozpočet EU:

a. v posledním a současném programovém období šel ke značnému snížení;

b. na konci programového období 2007–2013 zavedl snížení pod hranici 1 % hrubého národního důchodu Unie;

62. vyslovuje politování, že rozdíl mezi finančními prostředky skutečně poskytnutými do rozpočtu a dohodnutou hranici pro vlastní zdroje se nadále zvyšuje;

63. upozorňuje na to, že výpočty „spravedlivého výnosu“ postupně přivedly členské státy k omezující logice, která je příliš vzdálená evropskému ideálu a zájmům občanů;

64. staví se proti zostření této logiky jménem zástupců místních a regionálních samospráv, které jsou základní hnací silou prosperity na národní úrovni a v některých případech též institucionálními subjekty, které jsou přímo zapojeny do vytváření daňových systémů na národní úrovni;

65. je toho názoru, že je zásadně nezbytný kvalitativní posun v systému financování rozpočtu Společenství, aby mohly různé zainteresované instituce sdílet pokročilou představu o témže rozpočtu;

66. je toho názoru, že nový systém financování rozpočtu Společenství musí být založen na transparentnosti a vlastních zdrojích, které zaručují rovnost, solidaritu, stabilitu, viditelnost, jasnost, přesnost a jednoduchost;

67. žádá instituce, které jsou v oblasti rozpočtu kompetentní, aby vypracovaly a používaly nový způsob financování, který bude mít co nejméně výjimek a bude odpovídat snaze dosáhnout cílů podpory hospodářského sociálního modelu;

68. oznamuje, že se hodlá nadále aktivně zapojovat do úvah a evropských diskusí o reformě rozpočtu, zejména v rámci posouzení návrhu Evropské komise na přezkoumání;

69. soudí, že reforma rozpočtu Společenství a jeho zdrojů financování musí být doplněna o výraznou a transparentní komunikační politiku, zaměřenou obecně na veřejnost a nejzajímavější institucionální a socio-ekonomické subjekty. Tak budou občané lépe informováni o způsobu, jak se využívá jejich peněz, což je přiblíží institucím zodpovědným za řízení programů a projektů Společenství. Výbor se hodlá spolu s ostatními institucemi angažovat v tomto demokratickém úsilí.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Strategie pro nejvzdálenější regiony: výsledky a výhledy do budoucnosti

(2008/C 172/02)

VÝBOR REGIONŮ

- se domnívá, že strategie pro nejvzdálenější regiony je stále nanejvýš aktuální, že ještě zdaleka nebyla naplněna a je ji třeba dále prohlubovat a aktualizovat;
- konstatuje, že témata, která Komise označila za výzvy pro budoucnost EU i pro budoucnost nejvzdálenějších regionů – klimatické změny, demografický vývoj a řízení migračních toků, námořní politika a zemědělství –, představují velmi závažné otázky s prioritním postavením v evropské i světové agendě a významnými důsledky pro různé oblasti EU;
- připomíná nicméně, že strategie Společenství pro nejvzdálenější regiony stanovená Komisí ve sdělení z května 2004 představovala celkový a koherentní pohled na tuto tematiku a jejím záměrem bylo začlenit do všech politik Společenství své tři cíle – zlepšit vnitřní i vnější přístupnost, posílit konkurenceschopnost místní hospodářské sítě a začlenit regiony do jejich blízkých geografických oblastí;
- žádá Komisi, aby zohlednila zvláštnosti nejvzdálenějších regionů v kontextu nadcházející „kontroly stavu“ společné zemědělské politiky a v rámci budoucích reforem, k nimž se přikročí, a zachovala jejich výjimky při uplatnění oddělení a v rámci modulace, jakož i odpovídající míru přidělených rozpočtových prostředků na podporu jejich zemědělské činnosti;
- žádá Komisi, aby neodkladně přijala opatření na kompenzaci negativních účinků začlenění letecké dopravy do režimu obchodování s emisními povolenkami a zohlednila tak specifickou situaci nejvzdálenějších regionů.

Zpravodaj: pan Paulino RIVERO BAUTE, předseda vlády autonomní oblasti Kanárské ostrovy (ES/ALDE)

Odkaz

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie pro nejvzdálenější regiony: výsledky a výhledy do budoucnosti

KOM(2007) 507 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

1. Sedm nejvzdálenějších regionů – Azorské ostrovy, Kanárské ostrovy, Guadeloupe, Guyana, Madeira, Martinik, Réunion – jsou právoplatnou součástí Evropské unie, a zároveň mají osobitý charakter, odlišný od ostatních území Společenství.

2. Tento osobitý charakter spočívá v kumulaci řady trvalých faktorů, především odlehlosti, malé rozlohy a nízké diverzifikace výrobní sítě, což jsou dle čl. 299 odst. 2 Smlouvy o ES příčiny zranitelnosti těchto regionů a izolace, do které se dostaly.

3. Způsobuje to dodatečné náklady a zvláštní překážky růstu, konvergence a hospodářské udržitelnosti těchto regionů, které brání jejich plnému zapojení do dynamiky vnitřního trhu, omezují příležitosti obyvatel těchto regionů a snižují konkurenceschopnost podniků.

4. Nejvzdálenější regiony přinášejí Evropské unii i výhody. Díky své geografické poloze se mohou stát strategickými východisky pro plnění úlohy, kterou chce Evropská unie ve světě hrát.

5. Tento osobitý charakter plně opodstatňuje zvláštní přístup při uplatňování politik Společenství se zřetelem na specifické potřeby těchto regionů a s cílem posílit jejich schopnosti vnitřního rozvoje.

6. Je proto vhodné podpořit takový postoj k nejvzdálenějším regionům a jejich národním orgánům, který by umožnil konsolidaci, obohacení, prohloubení a aktualizaci globální a koherentní strategie pro nejvzdálenější regiony a potažmo skutečnou politiku Společenství na podporu nejvzdálenějších regionů.

Připomínky Výboru regionů

Specifický přístup k nejvzdálenějším regionům – globální a koherentní strategie pro rozvoj nejvzdálenějších regionů: příznivý vývoj, avšak s nedodělkami

7. příznivě hodnotí fakt, že se Evropská komise od roku 1986 na základě programů speciálně zaměřených na odlehlost a ostrovní charakter nejvzdálenějších regionů (POSEI) snaží stanovit vhodný rámec pro uplatňování právních předpisů Společenství a společných politik na tyto regiony;

8. připomíná, že přijetím jednoho konkrétního článku Smlouvy, a totiž článku 299 odst. 2, který se týká situace a charakteru okrajových regionů Unie, se sledovalo několik konkrétních cílů:

— potvrdit jedinečnou povahu nejvzdálenějších regionů a nezbytnost začlenit tuto zásadu do souboru politik Unie, zejména ve smyslu zachování prioritní podpory těmto regionům v rámci strukturální politiky hospodářské a sociální soudržnosti;

— prostřednictvím speciálních opatření přizpůsobit politiku Společenství situaci těchto regionů, a v případě, že by pro jejich rozvoj byly nezbytné speciální podmínky uplatňování Smlouvy, tyto podmínky stanovit;

— zohledňovat geografické podmínky nevzdálenějších regionů v kontextu vztahů Evropské unie se třetími zeměmi sousedícími s těmito regiony;

9. v této souvislosti připomíná, že s uspokojením přivítal schválení zprávy Evropské komise ze 14. března 2000 týkající se opatření na uplatňování čl. 299 odst. 2 Smlouvy, jež měla přinést kvalitativní posun v přístupu Společenství k těmto regionům a měla být začátkem nového období, rozhodujícího pro přípravu globální a koherentní strategie zaměřené na udržitelný rozvoj nejvzdálenějších regionů;

10. připomíná, že v závěrech ze zasedání Evropské rady v Seville v červnu 2002 byla konstatována nezbytnost dále prohloubit uplatňování čl. 299 odst. 2 Smlouvy a připravit návrhy na zohlednění specifických potřeb nejvzdálenějších regionů v jednotlivých společných politikách, a zejména ve společné dopravní politice, a rovněž při reformě některých těchto politik, především co se týče regionální politiky; při této příležitosti také upozorňuje na závazek Komise předložit novou zprávu o těchto regionech obsahující celkový a koherentní pohled na specifickou situaci nejvzdálenějších regionů a prostředky, kterými lze této situaci čelit;

11. z toho důvodu připomíná, že přivítal sdělení Komise o posíleném partnerství pro nejvzdálenější regiony přijaté dne 26. května 2004 a sdělení Komise o posíleném partnerství pro nejvzdálenější regiony: hodnocení a perspektivy ze dne 6. srpna 2004. Je pravda, že v nich byla uznána specifická situace nejvzdálenějších regionů, jež je opodstatněním zvláštního

přístupu k těmto regionům v rámci různých politik Společenství, ale plnily pouze částečně, a tudíž ne v dostatečné míře, úkol vytčený na zasedání Evropské rady v Seville, a stejnou měrou řešily uvedené potřeby těchto regionů a států, jichž jsou tyto regiony součástí;

12. vyjadřuje proto uspokojení nad rozhodnutím Komise předložit výsledky své strategie na podporu nejvzdálenějších regionů a svá očekávání v tomto ohledu prostřednictvím svého sdělení Strategie pro nejvzdálenější regiony: výsledky a výhledy do budoucnosti (KOM(2007) 507 v konečném znění) a přiloženém pracovním dokumentu o vývoji a výsledcích strategie pro nevdálenější regiony (SEC(2007) 1112);

13. domnívá se, že tato strategie je stále nanejvýš aktuální, že ještě zdaleka nabyla naplněna a je ji třeba dále prohlubovat a aktualizovat, jak ukázala konsolidace článku 299 a nedávno podepsaná Lisabonská smlouva;

Směrem k dlouhodobé konsolidaci globální a koherentní strategie pro rozvoj nejvzdálenějších regionů: její prohloubení a aktualizace

14. v první řadě příznivě hodnotí, že Komise ve svém novém sdělení potvrdila své pochopení pro nejvzdálenější regiony a zdůraznila, že je nezbytné uznat specifický charakter těchto regionů, a rozhodla se věnovat jim i v budoucnosti zvláštní péči;

15. vyjadřuje uspokojení nad tím, že Komise vedle nezbytnosti zohlednit specifickou situaci nejvzdálenějších regionů v různých politikách Společenství uznává také přidanou hodnotu a příležitost ve světovém kontextu, které tyto regiony nabízejí;

16. konstatuje, že opatření na rozvoj strategie z roku 2004 byla hodnocena pozitivně a že politiky s klíčovým významem pro rozvoj nejvzdálenějších regionů byly přezkoumány a přepracovány celkově uspokojivým způsobem;

17. opakovaně zdůrazňuje, že znevýhodnění nejvzdálenějších regionů mají trvalý charakter a jsou vlastní všem regionům, nezávisle na výši příjmů, a připomíná, že problémy těchto regionů nespočívají pouze ve výši příjmů, ale že se jedná o složitý strukturální problém, který má hluboký dopad na občany a na konkurenceschopnost podniků v těchto regionech;

18. vyjadřuje uspokojení s přáním Komise prohloubit všechny osy strategie Společenství na podporu těchto regionů a provést doplňující opatření i k přání tuto strategii aktualizovat a obohatit a přizpůsobit ji tak budoucím světovým výzvám. Vyzývá Komisi k uplatňování nezbytné soudržnosti při přípravě návrhů v těchto oblastech;

19. má za to, že opatření na snížení deficitu přístupnosti a zvýšení konkurenceschopnosti nejvzdálenějších regionů, jež Komise navrhla k provedení v krátkodobém horizontu, jsou

z velké míry dosti vágní nebo pouze obsahují hlavní směry k efektivnějšímu využívání prostředků, které již byly nejvzdálenějším regionům přiděleny;

20. konstatuje, že co se týče regionálního začlenění, jsou tato opatření konkrétnější a zajímavější, ačkoliv nejsou dostačující a mělo by být možné je doplnit o další, jež by přispěla k praktické realizaci cíle regionálního začlenění nejvzdálenějších regionů do jejich geografických oblastí;

21. připomíná, že nejvzdálenější regiony čelí dvojí výzvě, totiž výzvě integrace do vnitřního trhu a výzvě začlenění do blízkých zeměpisných oblastí. Jejich geostrategická poloha navíc pro EU představuje obrovský potenciál a činí z nich výjimečné základny, z kterých může EU vyvíjet své zahraniční aktivity v těchto oblastech;

22. je potěšen, že Komise začala naplňovat akční plán pro širší sousedství, který Komise představila ve svém sdělení v roce 2004; nicméně konstatuje, že je třeba i nadále vyvíjet úsilí především v souvislosti s lepší koordinací fondů ERDF a ERF, aby se cíl regionálního začlenění nejvzdálenějších regionů do jejich geografických oblastí realizoval v praxi;

23. vyjadřuje uspokojení nad informacemi, které Komise poskytla nejvzdálenějším regionům při přípravě Dohod o hospodářském partnerství mezi EU a AKT; konstatuje však, že při současném stavu jednání představují tyto dohody pro nejvzdálenější regiony bezprostřední hrozbu, zatímco příležitosti, samy o sobě nejisté, mohou nabídnout pouze v dlouhodobém horizontu;

24. lituje, že Komise nezahrnula konkrétní návrhy opatření na podporu investic MSP z nejvzdálenějších regionů do zahraničí, jak sama ohlásila, napomohly by totiž lepšímu začlenění těchto regionů do jejich geografických oblastí;

25. konstatuje, že témata, která Komise označila za výzvy pro budoucnost EU i pro budoucnost nejvzdálenějších regionů a o nichž svým sdělením zahájila diskusi – klimatické změny, demografický vývoj a řízení migračních toků, námořní politika a zemědělství –, představují velmi závažné otázky s prioritním postavením v evropské i světové agendě a významnými důsledky pro různé oblasti EU;

26. zdůrazňuje, že tyto důsledky mohou mít ještě závažnější charakter v případě nejvzdálenějších regionů, které jsou vzhledem ke svým specifickým obzvláště citlivé a zranitelné;

27. připomíná nicméně, že strategie Společenství pro nejvzdálenější regiony stanovená Komisí ve sdělení z května 2004 představovala celkový a koherentní pohled na tuto tematiku a jejím záměrem bylo začlenit do všech politik Společenství své tři cíle – zlepšit vnitřní i vnější přístupnost, posílit konkurenceschopnost místní hospodářské sítě a začlenit regiony do jejich blízkých geografických oblastí;

28. vítá konstatování Komise, že postup Společenství v souvislosti s nejbližšími regiony směřuje ke stále horizontálnějšímu pojetí strategie a že pro rozvoj těchto regionů a jejich začlenění do vnitřního trhu je nutné, aby byly zapojeny všechny politiky Společenství;

29. trvá na vhodnosti a aktuálnosti zmiňovaných os strategie, které i nadále zůstávají hlavními osami strategie Společenství na podporu nejbližších regionů; trvá rovněž na tom, že vývoj různých politik Společenství musí zohlednit stávající situaci a přizpůsobit se jí;

30. domnívá se, že je zapotřebí posoudit možný dopad těchto nových výzev a priorit v evropské agendě a přezkumu klíčových politik (jako zemědělské politiky) na tři osy strategie Společenství na podporu nejbližších regionů s cílem připravit specifickou analýzu, která by umožnila zohlednit specifickou situaci těchto regionů ve všeobecné úvaze o možných řešeních těchto výzev;

31. zdůrazňuje, že by Komise měla uplatnit uvedenou metodu k posouzení dopadu, který by mohla čtyři vytyčená témata mít na tři osy této strategie a lituje, například, že Komise nevěnovala dostatečně v úvahu jejich dopad na téma s tak zásadním významem pro nejbližší regiony, jako je letecká doprava, a nenavrhla pro tyto regiony zvláštní režim v rámci svého návrhu směrnice o začlenění činností v oblasti letectví do systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů;

32. má za to, že nejbližší regiony mají k těmto čtyřem tématům co říci, jelikož se jich vzhledem k jejich specifické situaci obzvláště dotýkají;

33. připomíná, že tyto regiony mají výjimečnou námořní dimenzi, díky které mohou EU nabídnout nesrovnatelné příležitosti v oblasti inovací, životního prostředí a biologické rozmanitosti;

34. opět zdůrazňuje nezbytnost globálního pohledu na nárůst fenoménu migrace, který se mimořádnou měrou dotýká nejbližších regionů jakožto aktivních hranic Evropské unie; v této souvislosti připomíná závěry z konference o úloze regionů a měst v řízení migračních toků, která se konala 30. října 2007 v Adeje na španělském ostrově Tenerife, a zejména nezbytnost větší účasti národních a evropských orgánů na řízení migračních toků, jejich vyšší finanční účasti a rovněž nezbytnost významnějšího zapojení těchto orgánů do posouzení dopadů migračních toků na hospodářskou a sociální soudržnost nejbližších regionů;

35. co se týče řízení migračních toků, je přesvědčen o prvořadém významu posílení dialogu a spolupráce se zeměmi původu a tranzitu; připomíná také, že místní a regionální orgány nejbližších regionů budou hrát důležitou roli při podpoře této spolupráce, jelikož budou moci fungovat jako plat-

forma spolupráce se sousedními třetími zeměmi, a to prostřednictvím programů Evropské komise, a zejména pilotní iniciativy týkající se sladění programů pro územní spolupráci nejbližších regionů a sousedních třetích zemí;

36. domnívá se, že je nutné řešit příčiny neregulární migrace formou regulace účinné politiky legální migrace a bojem proti stínové ekonomice a příčiny pohybu nezletilých přistěhovalců bez doprovodu řešit formou podpory vzdělávání a profesního uplatnění;

37. souhlasí s Komisí v tom, že je nutné řešit obrovské problémy, které způsobuje demografický tlak na tato velmi malá a členěná území, a zdůrazňuje nutnost, aby v co nejkratším možném termínu nechala vypracovat analýzy důsledků pro oblasti územního plánování, trhu práce, vzdělávání a odborné přípravy a veřejných služeb v těchto regionech a podle potřeby navrhla vhodná opatření;

38. sdílí názor Komise, že boj proti klimatickým změnám a přizpůsobení se jejich vlivu jsou důležité úkoly pro nejbližší regiony, vzhledem k jejich geografické poloze a jejich zranitelnosti, a apeluje na to, aby zvláštní opatření, která by měla být v tomto směru přijata s cílem zamezit negativnímu dopadu na přistupnost, hospodářství a obyvatele nejbližších regionů, byla reálná a efektivní;

39. souhlasí s Komisí v tom, že zemědělství hraje důležitou úlohu v hospodářství nejbližších regionů, které jsou znevýhodněny geografickými a klimatickými faktory, a proto má za to, že je nezbytné navrhnout strategii pro budoucnost a rozvoj zemědělského odvětví v těchto regionech, aby tak bylo možné čelit výzvám plynoucím z existence větší konkurence na celosvětové úrovni;

40. domnívá se, že vzhledem k tomu, že je politika hospodářské a sociální soudržnosti hlavním nástrojem strategie Společenství na podporu nejbližších regionů, je obzvláště důležité vyhodnotit, zda mohou mít diskutovaná témata dopad na hospodářskou a sociální soudržnost těchto regionů;

41. má za to, že výsledky takového vyhodnocení budou využitelné i v přezkumu politiky soudržnosti po roce 2013; budou také možným příspěvkem k zelené knize o územní soudržnosti, kterou by Komise chtěla přijmout během roku 2008;

42. domnívá se proto, že v novém období strategie Společenství pro nejbližší regiony, které Komise zahájí po ukončení konzultací, by měla být diskutována témata (ale nejen ona) začleněná do strategie, čímž by se pokračovalo v jejím rozvoji, obohacování a aktualizaci;

43. má za to, že partnerství mezi nejbližšími regiony, dotčenými státy a Komisí musí i nadále hrát zásadní úlohu v dlouhodobé strategii Společenství pro tyto regiony;

44. je pevně přesvědčen, že tyto regiony i nadále potřebují podporu ze strany všech politik Společenství, aby mohly zvýšit svou konkurenceschopnost a udržet proces konvergence, co se týče hospodářského rozvoje a rovnosti příležitostí mezi jejich obyvateli a obyvateli ostatních evropských regionů;

45. vyjadřuje podporu Evropské radě v tom smyslu, že potvrzuje a obnovuje svůj politický závazek na nejvyšší úrovni vůči nejvzdálenějším regionům a nezbytnost rychlého pokroku v prohlubování strategie Společnosti na podporu těchto regionů;

Závěry a doporučení

46. vyzývá Komisi, aby dále prohlubovala strategii na podporu nejvzdálenějších regionů z roku 2004, aby uvedla v praxi opatření, která ohlásila ve sdělení, a aby prosazovala koherentnost a lepší koordinaci mezi různými politikami Společenství s cílem dosáhnout s novým obdobím skutečně globální a koherentní strategie;

47. žádá Komisi, aby vypracovala studii v polovině období, jež by na straně jedné umožnila změřit dopad na hospodářský rozvoj nejvzdálenějších regionů, které již nepatří k cíli Konvergence, a na straně druhé vliv evropských fondů na vlastní konvergenční proces ostatních nejvzdálenějších regionů;

48. žádá Komisi, aby po posouzení dopadů reforem POSEI, které provede v roce 2009, navrhla příslušná opatření, jež by zajistila vhodnou podporu tradičních odvětví těchto regionů se zásadním významem pro jejich hospodářskou životaschopnost;

49. žádá Komisi, aby zohlednila zvláštnosti nejvzdálenějších regionů v kontextu nadcházející „kontroly stavu“ společné zemědělské politiky a v rámci budoucích reforem, k nimž se přikročí, a zachovala jejich výjimky při uplatnění oddělení a v rámci modulace, jakož i odpovídající míru přidělených rozpočtových prostředků na podporu jejich zemědělské činnosti;

50. vyzývá Komisi, aby zajistila větší ochranu zemědělským produktům z nejvzdálenějších regionů tváří v tvář hrozbám, které představuje postupující liberalizace dovozu v EU, a to přijetím vhodných opatření zamezujících destabilizaci zemědělství v těchto regionech způsobenou otvíráním trhu Společenství;

51. vyzývá Komisi, aby v příštích programových obdobích vypracovala konkrétní politiky rozvoje venkova pro nejvzdálenější regiony a vyčlenila na ně příslušné rozpočtové prostředky;

52. žádá Komisi, aby tento specifický charakter nejvzdálenějších regionů (co se týče zmíněných čtyř témat, k nimž sdělení zahájilo diskusi) zohlednila i v již probíhajících iniciativách;

53. připomíná, že nejvzdálenější regiony dodávají Evropské unii jasný námořní rozměr a jsou také skutečnými přírodními laboratořemi pro studium námořních věd. Domnívá se proto, že by se v nich měla urychleně realizovat prioritní opatření na ochranu a využití tohoto potenciálu;

54. žádá Komisi, aby neodkladně přijala opatření na kompenzaci negativních účinků začlenění letecké dopravy do režimu obchodování s emisními povolenkami a zohlednila tak specifickou situaci nejvzdálenějších regionů;

55. opakovaně upozorňuje na to, že nejvzdálenější regiony jsou naprosto závislé na letecké dopravě, jak co se týče vnějšího dopravního spojení, tak spojení mezi jednotlivými ostrovy, že alternativní možnosti neexistují a že celková výše emisí CO₂ na trasách souvisejících s nejvzdálenějšími regiony představuje nepatrný zlomek celkových hodnot emisí Unie;

56. žádá Komisi, aby témata demografického vývoje a řízení migračních toků posuzovala odděleně; zdůrazňuje, že jde o dvě rozdílná a složitá témata, která mají na nejvzdálenější regiony obzvláště silný dopad, a vyžadují proto obě maximální pozornost;

57. požaduje urychlená a specifická opatření pro zmírnění tragické situace, ke které dochází v souvislosti s příchodem nezletilých imigrantů bez doprovodu, a žádá vnitrostátní a evropské orgány, aby dostaly svým povinnostem při řízení tohoto fenoménu a při rozdělování příslušné finanční zátěže;

58. požaduje po Komisi posouzení dopadů těchto čtyř témat, jež jsou předmětem diskuse, na tři osy strategie Společenství na podporu nejvzdálenějších regionů;

59. žádá Komisi, aby posoudila, zda mohou mít tato čtyři témata dopad na hospodářskou a sociální soudržnost nejvzdálenějších regionů, vzhledem k tomu, že je politika hospodářské a sociální soudržnosti hlavním nástrojem strategie Společenství na podporu nejvzdálenějších regionů.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Začleňování občanů do informační společnosti

(2008/C 172/03)

VÝBOR REGIONŮ

- je přesvědčen, že přetrvávající rozdíly v používání digitálních technologií způsobují sociální a hospodářské vyloučení. Realizace rovných příležitostí v digitální oblasti je ze sociálního hlediska nutná; tato oblast rovněž představuje prozatím nevyužitý hospodářský potenciál. IKT je třeba využít jako nový „sociální nástroj“ vytvořením vazeb mezi strategiemi v této oblasti a sociální politikou Společenství;
- vyzývá členské státy, aby zintenzivnily snahy o začlenění občanů do informační společnosti a vypracovaly konkrétní, časově ohraničené programy, umožňující snadné vyhodnocení. Zdůrazňuje zapojení místní a regionální úrovně do celostátních a komunitárních iniciativ pro začleňování občanů do informační společnosti a věří, že je třeba, aby místní a regionální orgány vypracovaly konkrétní plány na podporu informační společnosti na místní úrovni;
- podporuje snahy o lepší informovanost veřejnosti, intenzivnější výměnu zkušeností mezi zainteresovanými stranami a navázání aktivní spolupráce na místní a regionální úrovni mezi odvětvími IKT, veřejnou správou, poskytovateli služeb, organizacemi uživatelů a sociálními organizacemi s cílem zajistit co nejlepší účinnost;
- zdůrazňuje klíčovou úlohu a odpovědnost místních a regionálních orgánů v úsilí zajistit dostupné širokopásmové připojení v oblastech, kde trh selhal, při vedení pilotních projektů zaměřených na překonávání rozdílů v přístupnosti elektronických technologií a při vyvíjení nových přístupů ve veřejných elektronických službách zaměřených na občany;
- zdůrazňuje význam výuky a odborné přípravy přizpůsobených potřebám vycházejícím z trvalého digitálního vývoje společnosti jako celku se zvláštním ohledem na situaci znevýhodněných skupin jako např. seniorů, osob bez výdělečné činnosti, osob s nízkou kvalitací a osob, které nezískaly znalosti digitální technologie nezbytné v pracovním životě;
- vyzývá Komisi, aby využila ukazatele rozšíření a využití IKT v regionech, což umožní trvale vyvozovat užitečné a nezbytné závěry s cílem přijímat opatření zaměřená na hospodářsko-sociální a technologickou konvergenci regionů.

Zpravodaj: pan SZALAY (HU/ALDE), radní města Veszprém

Odkaz

Sdělení Komise Evropská iniciativa i2010 k začleňování občanů do informační společnosti (e-Inclusion) „Být součástí informační společnosti“

KOM(2007) 694 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ,

1. jehož posláním je podporovat a uskutečňovat udržitelnou regionální sociální a hospodářskou soudržnost, vítá sdělení Komise nazvané *Evropská iniciativa i2010 k začleňování občanů do informační společnosti (e-Inclusion) „Být součástí informační společnosti“*, které přináší nový impuls a podněty pro začleňování občanů do informační společnosti. Nedostatek informačních a komunikačních technologií (IKT) a také jejich nedostatečné uplatňování, využívání a rozvoj, způsobuje řetězovou reakci (spillover effect): zvětšuje a prohlubuje rozdíly v používání digitálních technologií;

2. oceňuje syntetickou povahu a jasnost, jež charakterizují analýzu předloženou ve sdělení Komise a strategický rámec pro činnost, kterou inspirovala. VR souhlasí se snahou zaujmout k této problematice evropský přístup ⁽¹⁾;

3. souhlasí s tvrzením, že začleňování občanů do informační společnosti má klíčový význam při plnění cílů iniciativy „i2010 – evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost ⁽²⁾“ a souběžně také cílů Lisabonské strategie pro hospodářský a sociální rozvoj;

4. sdílí názor, že investice do IKT jsou základním nástrojem pro regionální a místní subjekty a pro obce, neboť pomáhají řešit problém rovných příležitostí, se kterým jsou tyto subjekty v různých oblastech konfrontovány. VR rovněž upozorňuje, že je nutné do přípravy strategií a programů pro přidělování a využívání zdrojů Společenství aktivně zapojit regiony a místní a regionální orgány. Vzhledem k tomu, že jsou na úrovni správy nejbližší občanům, bývají přímo konfrontovány s místními potřebami a reagují na vznikající požadavky;

5. souhlasí s tím, že zkoumaný dokument zavazuje různé strany, kterých se začleňování občanů do informační společnosti týká (jednotlivé uživatele, průmyslová odvětví IKT, poskytovatele služeb, úřady a nevládní organizace), aby k určitým bodům přijaly důsledná opatření, a přiděluje jim konkrétní úkoly v této oblasti;

6. konstatuje, že iniciativa je v souladu s doporučeními, která VR vyslovil v dřívějších stanoviscích k praktickým opatřením pro vytvoření spravedlivé informační společnosti, zejména se

zřetelem ke stárnutí v informační společnosti ⁽³⁾, „e-Government“ a rozšíření širokopásmového připojení ⁽⁴⁾, na demografickou budoucnost Evropy ⁽⁵⁾, výzkum v odvětví IKT ⁽⁶⁾ a situaci zdravotně postižených osob ⁽⁷⁾;

7. uznává, že podle současných ukazatelů není jisté, zda budou cíle z Rigy do roku 2010 splněny. Úsilí vynaložené všemi členskými státy zůstává roztříštěné a spolupráce nefunguje. Z tohoto důvodu by chtěl VR upozornit členské státy na nutnost zintenzívnit úsilí a vypracovat v nadcházejících letech konkrétní, časově ohraničené programy, umožňující vyhodnocení;

8. považuje za zásadní vyžadovat zapojení místní a regionální úrovně do celostátních a komunitárních iniciativ pro začleňování občanů do informační společnosti. Neboť právě na těchto úrovních se může vytvořit informační společnost otevřená všem, a to díky nejpokrokovějším a přesně cíleným opatřením;

9. považuje za zásadní trvat na tom, aby místní a regionální orgány vypracovávaly specifické plány podpory informační společnosti a místního digitálního rozvoje pomocí provádění „místní digitální agendy“;

10. žádá Evropskou komisi, aby jej plně zapojila do iniciativ zaměřených na revizi přijaté strategie a její provádění;

11. si přeje, aby byl včas informován o výsledcích a závěrech střednědobé hodnotící zprávy o provádění strategie i2010 a mohl se k této otázce vyjádřit;

12. je potěšen kampaní *e-Inclusion – zapojte se!*, kterou Evropská komise povede v roce 2008 a které dodal významný počáteční příspěvek seminář, pořádaný VR v Lahti ve Finsku v listopadu 2007, s názvem *Propagace eInclusion na místní a regionální úrovni v EU*. VR si přeje zapojit se do kampaně v roce 2008 a podpořit co nejširší účast veřejnosti na veřejné konzultaci. V této souvislosti zdůrazňuje svou vlastní roli při přípravě kampaní, strategií a programů na místní a regionální úrovni;

⁽³⁾ CdR 84/2007 fin.

⁽⁴⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽⁵⁾ CdR 341/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 155/2005 fin a CdR 150/2005 fin.

⁽⁷⁾ CdR 312/2003 fin.

⁽¹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽²⁾ KOM(2005) 229 v konečném znění.

13. s potěšením konstatuje, že se koncem roku 2008 usku- teční ministerská konference na téma začleňování občanů do informační společnosti a při té příležitosti bude předáno evropské ocenění za úspěchy v této oblasti. Výbor si přeje aktivně se zapojit do organizování této konference a zejména do výběru kandidátů nominovaných na ocenění;

14. je přesvědčen, že přetrvávající rozdíly v používání digitál- ních technologií narušují rozvoj a udržování sociální soudržnosti a prosperity a způsobují sociální a hospodářské vyloučení. Iniciativa i2010 přispěje ke zlepšení životních podmínek občanů a obecně i společnosti;

15. souhlasí s názorem, že realizace rovných příležitostí v digitální oblasti je ze sociálního hlediska nutná. Domnívá se však, že zároveň obsahuje ohromný a doposud nevyužitý hospodářský potenciál;

Překlenutí propasti v širokopásmovém připojení

16. vyzývá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost regionům hospodářsky méně vyvinutým, aby mohly lépe těžit z možností nabízených IKT k dosažení skutečné konvergence a k zamezení rizika vyloučení;

17. potvrzuje svůj záměr a opakuje svůj závazek aktivně začleňovat do plánů regionálního rozvoje cíle informační společnosti bez vyloučení a aktivně se zapojit do sítí v rámci iniciativy *Regiony pro hospodářskou změnu* ⁽⁸⁾;

18. je s Evropskou komisí zajedno v tom, že strukturální fondy a fond pro rozvoj venkova EU přispívají zejména v odlehlých a venkovských oblastech k rozvoji infrastruktur širokopásmového připojení a také k rozvoji služeb a aplikací on- line, a touto cestou zmírňují rozdíly v rozvoji mezi městem a venkovem;

19. zastává názor, že přístup k širokopásmovému připojení za dostupnou cenu na celém území Unie je základním faktorem umožňujícím zaručit kvalitní služby občanům, podpořit konkuren- ceschopnost a produktivitu příslušných regionů a realizovat rozvoj informační a znalostní společnosti ve velkém rozsahu;

20. zdůrazňuje klíčovou úlohu a odpovědnost, která přísluší územním samosprávám jako orgánům, jež občanům zaručují snadný přístup k různým službám a možnostem vzdělávání. Mohou pomoci zajistit přístup k vysokorychlostnímu internetu za dostupnou cenu v regionech, kde se tržní mechanismy samy o sobě ukazují v tomto bodě jako nedostatečné. Činnost orgánů veřejné správy zaměřená na rozvoj elektronických dovedností, prostředí příznivého podnikům v odvětví IKT a výzkumu v této oblasti může sloužit jako příklad pro hledání uživatelsky orien- tovaných řešení v oblasti elektronické veřejné správy;

21. zdůrazňuje, že jedním z hlavních témat pro realizaci cíle hospodářské modernizace evropské politiky soudržnosti pro období 2007-2013 je zvýšení přitažlivosti členských států,

regionů a měst díky přístupnosti a zajištění kvalitních služeb na odpovídající úrovni. Výbor se domnívá, že tento postup podpoří rozvoj elektronických veřejných služeb, růst znalostní ekono- miky a dynamičnost výzkumných a inovačních kapacit;

22. připomíná, že IKT jsou základním předpokladem pro zlepšení koordinace a spolupráce v různých odvětvích mezi místními, regionálními, celostátními a komunitárními orgány správy a mezi institucemi a evropskými občany;

Překonávání rozdílů v přístupnosti elektronických technologií

23. s odkazem na Amsterodamskou smlouvu, jež zakazuje veškerou diskriminaci na základě zdravotního postižení, trvá Výbor na přístupnosti veřejných internetových stránek a zdůrazňuje, že podle dostupných údajů ještě zbývá k dosažení stanoveného cíle překonat notný kus cesty. VR upozorňuje na skutečnost, že regiony a obce mohou přispět k nápravě této situace, nejen získáváním výrobků, rozvojem a poskytováním potřebných služeb, ale také podněcováním vzniku hospodář- ského prostředí, které podnikům nabídne lepší příležitosti k přístupu na trh, při tom může být pro místní a regionální samosprávy také v aglomeracích nezbytné investovat do rozvoje IKT a infrastruktury;

24. se spolu s Komisí domnívá, že místní a regionální orgány by měly také vést pilotní projekty;

25. sdílí názor, že k realizaci opatření akčního plánu je třeba počítat s novými programy rozvoje praktických dovedností rovněž pro činitele odpovědné za rozvoj a řízení veřejných služeb;

Překonávání rozdílů v elektronických dovednostech

26. se domnívá, že rozdíly v elektronických dovednostech jsou stále značné. Rizikovými skupinami jsou především senioři, osoby s nízkou kvalifikací, osoby bez vzdělečné činnosti a osoby, které nezískaly znalosti digitální technologie nutné k plnému rozvinutí svých uživatelských schopností v pracovním životě;

27. vítá projekt Komise na rok 2008, podle něž bude proveden celoevropský průzkum elektronických dovedností a do konce roku 2008 určeny směry politiky pro digitální gramot- nost nejvíce ohrožených skupin;

28. zdůrazňuje význam odborné přípravy a výuky přizpůso- bené potřebám vycházejícím z trvalého digitálního vývoje společnosti jako celku se zvláštním ohledem na situaci znevý- hodněných skupin;

29. souhlasí s názorem Komise na prvořadou úlohu a odpovědnost orgánů na všech úrovních správy při zajišťování digitální gramotnosti. Podporuje rovněž účast a aktivní spolu- práci průmyslových a sociálních organizací při plnění stanove- ného cíle;

⁽⁸⁾ KOM(2006) 675 v konečném znění.

Moderní elektronické služby

30. IKT nabízejí obrovské možnosti, jak zlepšit kvalitu veřejných služeb. VR má rovněž zato, že rozvoj a šíření IKT jsou pro evropská města příležitostí potvrdit jejich funkci hybné síly rozvoje, znalostních středisek a skutečných inkubátorů inovačních služeb a přidružených znalostí;

31. je toho názoru, že k plné součinnosti mezi rozvojem IKT a posílením role evropských měst je především třeba konsolidovat postavení místních a regionálních veřejných správ, aby mohly uplatňovat strategie obrany a podněcování konkurenceschopnosti;

32. zdůrazňuje, že je důležité zaujmout nový přístup, jenž umožní zaměřit elektronické veřejné služby na občana, a trvá na úloze místních a regionálních samospráv odpovědných za jejich přípravu. Na tomto přístupu mají specifický zájem okrajové, nejvzdálenější a venkovské regiony a ostrovní společenství. V jejich případě je sociálně hospodářský přínos rozvoje IKT pro soudržnost nepostradatelný a může vytvořit velkou přidanou hodnotu;

33. uznává, že podpora začleňování občanů do informační společnosti na místní a regionální úrovni může zlepšit životní podmínky občanů, zintenzivnit jejich zapojení do života místního společenství, povzbudit konkurenceschopnost, vytváření nových podniků a rozvoj lepších a efektivnějších veřejných a soukromých služeb, více zaměřených na jednotlivce;

34. požaduje, aby bylo obnoveno úsilí a kladen silnější důraz na předcházení problémům v oblasti bezpečnosti sítí a informací a jejich včasné řešení a odstraňování, což je činnost, kterou podporuje Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací (ENISA);

Řešení IKT pro sociálně znevýhodněné osoby a skupiny ohrožené rizikem vyloučení

35. vzhledem k očekávaným demografickým změnám považuje za vhodné a nutné vytvořit a rozvíjet podmínky pro lékařskou péči na dálku⁽⁹⁾, jež přispěje ke zlepšení úrovně zdravotnictví, podpoří nezávislost seniorů, zlepší jejich životní podmínky a posílí jejich sociální začlenění. Tímto způsobem budou moci předat získané zkušenosti a vědomosti a přispět k dalšímu rozvoji společnosti. Kromě toho by intenzivnější využívání informačních a komunikačních technologií mohlo přispět ke zlepšení systémů zdravotnictví založených na existujících IKT. Mohly by vzniknout nové výrobky a služby založené na těchto technologiích a pomoci zlepšit zdravotní stav obyvatelstva, usnadnit přístup k veřejným zdravotnickým službám a trvale snížit výdaje na sociální služby;

36. s ohledem na zájmy trhu zdůrazňuje, že je důležité vytvořit a zpřístupnit výrobky a služby přizpůsobené skutečným potřebám zainteresovaných osob. Vzhledem k výše uvedenému VR trvá na nutnosti sblížit jednotlivé systémy předpisů a z technologického hlediska v tomto rámci prosazovat řešení, jež budou v souladu s hlavní tendencí;

37. doporučuje, aby byla větší pozornost věnována službám IKT pro seniory v rámci iniciativy „Regiony pro hospodářskou změnu“;

38. s uspokojením konstatuje, že výzkumné programy (7. rámcový program, podpůrný program pro politiku informačních a komunikačních technologií) věnují značnou pozornost začleňování občanů do informační společnosti jako prostředku, jak se vyrovnat s problematikou stárnutí a postižení;

39. jasně deklaruje, že je nutno zaručit respekt ke kulturní a jazykové rozmanitosti;

40. připomíná, že je nezbytné převést do elektronické podoby evropské písemné dědictví, aby mohlo být uchováno i pro potřeby budoucích generací; tato operace by měla být provedena pro všechny jazyky, regiony a země Evropy⁽¹⁰⁾;

Integrace aktivit podporujících začleňování občanů do informační společnosti s cílem maximalizovat trvalý dopad

41. klade zvláštní důraz na profesní spolupráci a úzké partnerství mezi zainteresovanými stranami;

42. trvá na nutnosti koordinovaně a koherentně odstranit překážky regulativního, technického či jiného rázu, jež brání začleňování občanů do informační společnosti, a tak zajistit trvalé a co nejúčinnější začlenění;

43. upozorňuje, že je třeba zapojit územní samosprávy nejen do fáze provádění, ale rovněž do koncepce strategie. Tím se posílí vazby a komunikace mezi zainteresovanými stranami a zvýší účinnost programů;

44. jednoznačně podporuje zamýšlený postup Evropské komise pro zvýšení objemu a zkvalitnění výzkumu IKT v Evropě. Kromě rozvoje výzkumu je třeba věnovat pozornost mechanismům usnadňujícím transfer celkových výsledků výzkumu do evropského průmyslu;

45. s uspokojením konstatuje, že je ve výzkumných programech věnována patřičná pozornost bohatství digitálního obsahu, interoperabilitě a zabezpečení výměny informací;

46. sdílí názor Komise na význam využívání IKT jako nového „sociálního nástroje“. Za tímto účelem je nutné vytvořit vazbu mezi strategiemi v této oblasti a sociální politikou Společenství;

⁽⁹⁾ CdR 256/2004 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 32/2006 fin.

47. zdůrazňuje nutnost stanovit v souladu s horizontálními prioritami prvořadě činnosti, zaměřené na podporu rovných příležitostí (např. zpřístupnit veřejné internetové stránky všem či vybudovat infrastrukturu širokopásmového připojení). K dosažení tohoto záměru je nezbytné zapojit veřejnou správu;

48. uznává přidanou hodnotu, kterou by mohla přinést evropská politika začleňování občanů do informační společnosti (koordinace, spolupráce, fórum, partnerství, nabídky financování). VR souhlasí, že je důležité zvýšit v této oblasti transparentnost a více podpořit vědomí sociální odpovědnosti;

49. podporuje rozsáhlou a nepřetržitou výměnu informací, sdílení osvědčených postupů a výměnu zkušeností mezi zainteresovanými stranami, informování veřejnosti a aktivní spolupráci na místní a regionální úrovni mezi odvětvími IKT, veřejnou správou, poskytovateli veřejných a soukromých služeb

a organizacemi koncových uživatelů, s cílem zajistit co nejlepší účinnost;

50. považuje dále za nutné vytvořit síť regionů v evropském měřítku, díky které by bylo možné rozšířit a zlepšit možnosti zapojení do projektů spolupráce, nabízené regionům;

51. upozorňuje na trojnásobně výhodnou situaci, která by vznikla. Těžilo by z ní odvětví IKT, uživatel i celá společnost;

52. doporučuje Evropské komisi pracovat na definici a využití ukazatelů, jež umožní sledovat a hodnotit srovnávacím způsobem rozšíření a využití IKT v regionech, což umožní trvale vyvozovat užitečné a nezbytné závěry s cílem přijímat opatření zaměřená na hospodářsko-sociální a technologickou konvergenci regionů.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Zelená kniha o městské dopravě

(2008/C 172/04)

VÝBOR REGIONŮ

- vyzývá ke koordinovaným opatřením k řešení problémů dopravních zácep a znečištění, se kterými se potýkají všechna evropská města; tato řešení musejí být založena na integrovaném přístupu, ve kterém bude mít EU významnou úlohu a místní orgány budou moci uskutečňovat konkrétní řešení;
- vyzývá Evropskou unii, aby podněcovala územní orgány k vývoji dlouhodobých programů mobility, založeným na partnerství měst a příměstských částí, aby bylo možné nalézt místně přizpůsobená řešení (parkoviště u příjezdu do města, rozvoj čistších druhů dopravy, optimalizace veřejné dopravy atd.) Tyto programy mobility by mohly zahrnout „čisté zóny“ (tj. bez zácep a znečištění) a investice do této oblasti by měly být prioritní;
- si je vědom významnosti nutného objemu finančních prostředků a navrhuje, aby se plány mobility mohly opírat o široce založená partnerství, integrující zejména soukromý sektor, a vyzývá EU, aby ve spolupráci s Evropskou investiční bankou rozvíjela inovované finanční nástroje, umožňující financování nezbytné infrastruktury a čistších technologií;
- vyzývá ke zřízení mechanismu na úrovni EU, který by zpětně informoval o vývoji situace a hodnotil dosažený pokrok. Tento proces by měla zahájit srovnávací studie financovaná EU, jež by analyzovala situaci v evropských městech a jejich přístupy k řešení této oblasti.

Zpravodaj: Sir Albert BORE, člen Rady města Birmingham, (UK/SES)

Odkaz

Zelená kniha: Na cestě k nové kultuře městské mobility

KOM(2007) 551 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

Hlavní sdělení

1. vítá závazek EU pokračovat v úsilí o zvyšování konkurenceschopnosti evropského hospodářství a pustit se do řešení problematiky udržitelného rozvoje a změny klimatu. Tyto klíčové otázky, formálně nastolené již lisabonskou agendou, göteborgskou dohodou a akčním plánem v oblasti změny klimatu, jsou pro budoucnost Unie zcela zásadní. Zásadní význam konkurenceschopnosti pro hospodářský růst, obzvláště v městských centrech, a její přínos pro územní soudržnost, jak je uvedeno v lisabonských cílech, uznává VR ve svých politických prioritách;

2. zdůrazňuje, že rozdělení pravomocí mezi místní, regionální a státní orgány v jednotlivých členských státech je různé. Důležité je, aby opatření stanovená Komisí v akčním plánu nestanovovala žádná určitá organizační řešení;

3. zdůrazňuje, že záležitosti spojené s růstem a životním prostředím řeší města každý den. Rostoucí problémy související s životním prostředím však tomuto růstu brání. Města a městské oblasti představují potenciál ke zvyšování konkurenceschopnosti a řešení problematiky změny klimatu. Aby tomu tak skutečně bylo, musejí města a velké městské oblasti učinit opatření na zlepšení dopravní obslužnosti a na řešení problémů souvisejících s životním prostředím. Příležitost výrazného oddělení růstu od negativních dopadů klimatických změn lze uskutečnit v prvé řadě v městských regionech, neboť především v hustě osídlených městských oblastech jsou alternativní způsoby dopravy rychle životaschopné;

4. vyzývá ke koordinovaným opatřením k účinnému řešení závažných problémů s dopravními zácpami a životním prostředím, které zasahují města, aby byla do roku 2050 dosažena dekarbonizace silniční dopravy. V jednotlivých městech bylo dosaženo úspěchu. Je nezbytná komplexnější strategie v souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality;

5. uznává hlavní roli místních a regionálních úřadů při plánování a provádění politiky městské dopravy a souhlasí s Komisí, že znovu zvážít městskou mobilitu znamená organizovat součinnost všech veřejných i soukromých druhů dopravy ve smyslu posunu směrem ke způsobům dopravy, jež budou šetrné k životnímu prostředí;

6. Vyzývá EU, aby vedla integrovanou politiku, zaměřenou na životní prostředí, územní plánování a mobilitu, která se na úrovni EU soustředí na následující činnosti:

1. Ke zlepšení kvality vzduchu a snížení hluku v ovzduší musí EU vést přísnější dopravní politiku, která řeší problémy u zdroje. Účinnější technologie a čistší paliva umožní vznik čistších, tišších a hospodárnějších vozidel.

2. EU by měla podněcovat rozvoj automobilové technologie s cílem zlepšit bezpečnost silničního provozu.

3. EU podpoří tarifní politiku na regionální a místní úrovni podporou rozvoje nutných technologií.

4. EU usnadní připojení městských oblastí k vysokorychlostním linkám a sítím.

5. EU bude usilovat o harmonizaci ve značení zelených zón a ponechá městům velkou svobodu při jejich vytváření.

6. EU by měla podporovat výstavbu dopravních tras pro nemo- torizovanou dopravu, a vytvářet tak předpoklady pro bezpečnou dopravu pěšky, na kole nebo jinými ekologicky šetrnými dopravními prostředky;

7. žádá EU o podporu regionům a zvláště pak městům při řešení problémů vytvářením komplexních dlouhodobých plánů mobility, jež by řešily dopravní zácpy a zmírňovaly změny klimatu pomocí alternativních způsobů dopravy a poskytnutím možnosti volby cestujícím, s cílem vyrovnat rovnováhu možností ve prospěch udržitelnějších druhů dopravy. V rámci těchto plánů by se měly podporovat „čisté zóny“, tj. nově určené oblasti s nízkým znečištěním a malým množstvím zácp (na rozdíl od zelených zón, což jsou oblasti pouze s nízkým znečištěním), a to prostřednictvím přidělování statusu „čisté zóny“, a investice do jejich rozvoje by měly být prioritou;

8. uznává, že vynaložení množství investičních prostředků, které je zapotřebí na podporu takovýchto čistých zón, může být pro některé členské státy náročné. Úlohou EU, v úzké spolupráci s Evropskou investiční bankou, je rozvíjet inovační finanční nástroje schopné financovat nezbytnou udržitelnou infrastrukturu mobility a investovat do vozidel s nízkými emisemi uhlíku. Ty by mohly být příčinou rozšíření programu CIVITAS nebo v návaznosti na ukončení CIVITAS v roce 2009 by mohly být začleněny do nástupnického programu financovaného EU;

9. žádá o zřízení mechanismu na úrovni EU, který by zpětně informoval o vývoji situace v oblasti městské dopravy, a vyslovuje se pro výměnu osvědčených postupů, jež mohou být příkladem pro ostatní. Tento proces by měla zahájit srovnávací studie financovaná EU, jež by analyzovala města po celé EU a jejich metody omezení dopravních zácp, zlepšování životního prostředí a poskytování udržitelnějších druhů dopravy. Výroční zpráva o pokroku při plnění lisabonských cílů, jež se podává na každoročním jarním zasedání Rady, musí poskytnout harmonogram pro zpětné podávání těchto zpráv;

10. doporučuje, aby jako základ pro podporu součinnosti více druhů dopravy Komise stanovila určitá pravidla, a to formou společným norem pro metodiku výpočtu celkových nákladů a přínosů různých druhů dopravy (včetně externalit jako jsou zácpy, poškození životního prostředí, sociální začlenění a dopady na zaměstnanost a sociální funkčnost městských center); a také vytvoření ekologických norem na dopravní prostředky, které by byly zaměřené na potřeby spotřebitele a které by zohledňovaly náklady na životní prostředí po celou dobu životnosti;

11. nabádá Komisi k podpoře a oceňování sítí s osvědčenými postupy (s nimiž by měl být VR propojen) za účelem rozšíření jejich záběru v oblastech jako jsou víceprvkové balíčky poskytující alternativu k vlastnictví automobilu a jeho aktivnímu používání, a prostřednictvím rozvoje iniciativ jako je např. iniciativa „Ukázková města“, která se může pochlubit novátorskými mechanismy cenové politiky a zakládáním čistých zón;

12. vybízí Komisi, aby zužitkovala úspěchy systému pro udělování cen, kde se všeobecně uznává potřeba financovat předvádění získaných odborných zkušeností i praxe, a toto ocenění využít při propagaci dotyčných městských regionů, či jako cíle pro ostatní městské regiony;

13. žádá, aby EU mohla za pomoci „modelových měst s osvědčenými postupy“ a ukázkových měst předvést, v rámci svého území i celosvětově, jakým způsobem hledá a uskutečňuje inovační a nesnadná řešení našich současných problémů i příležitostí a žádá, aby městské oblasti vypracovaly dobrovolné plány pro mobilitu o rozpětí alespoň 20 let. Tyto plány by mohly pokrývat potřebu financování, výzkumu a testování nových technologií, infrastrukturních potřeb, inovačních veřejných zakázek sloužících k rozvoji inovací atd. Pomocí plánovitého přístupu ke všem městům EU a modelových a ukázkových měst prostřednictvím značně rozšířeného programu Civitas či eventuálně nového programu by Evropa mohla předvést, v rámci svého území i celosvětově, jakým způsobem hledá a uskutečňuje inovační a nesnadná řešení našich současných problémů i příležitostí;

14. vyzývá orgány na všech vládních a správních úrovních k podpoře aktivit vedoucích k usnadnění společného zadávání zakázek (v rámci veřejného sektoru nebo mezi veřejným a soukromým sektorem) na podporu čistých zón (pokud takové společně zadávání zakázek není v rozporu s širším veřejným zájmem). Systém společného zadávání zakázek je schopen

vytvořit trh výrobců investujících do nových technologií a stimulovat inovace. EU by mohla prosazovat tuto aktivitu podporou vytváření sítí osvědčených postupů při ekologickém zadávání zakázek a při podporování inovací v dopravní technologii, jež by se odvíjela od regionů a lokalit, které se aktivně podílejí na výrobě, výzkumu a podpoře rozvoje dopravních technologií. Tyto dvě aktivity by podněcovaly nabídku i poptávku po nových technologiích ku prospěchu městům;

15. zdůrazňuje, že úloha soukromého sektoru při poskytování alternativních způsobů dopravy v budoucnosti a odstranění spojitosti mezi lepší dopravní obslužností a zvyšováním kilometrového výkonu vozidel se musí teprve dokonaleji pochopit, a proto by mělo být součástí uvedené srovnávací studie EU – další část by se měla zabývat podílem soukromých finančních fondů a společností na současných inovačních řešeních a tím, jakými podídkami lze maximalizovat jejich efektivitu;

16. upozorňuje, že zelená kniha přišla právě včas, neboť k řešení těchto problémů bude třeba dalších zdrojů na všech úrovních. EU již na otázky spojené s mobilitou a dopravu vynakládá značné prostředky přes TEN –T a, což je také důležité pro městské oblasti, prostřednictvím konvergenčních regionů v rámci strukturálních fondů. Města jsou významnou a neoddělitelnou součástí dopravních sítí, jelikož jsou dopravními uzly, kde se setkávají různé druhy dopravy, a doprava v nich zpravidla vzniká a končí. Z toho důvodu je potřeba dopravě ve městech věnovat stejnou pozornost jako dopravním sítím. Je nutné plánovat v delším časovém horizontu a je nutné dlouhodobé plány dodržovat. Města a regiony nečekají, až se problémy plně projeví, je vhodné uplatnit proaktivní přístup. Proto je třeba na všech úrovních při přidělování zdrojů nejen zohlednit opatření určená k řešení již existujících problémů, ale uvolnit rovněž dodatečné prostředky pro regiony a města, které se rozhodly vyrovnat se s nadcházejícími problémy v jejich raném stádiu;

17. zdůrazňuje význam podporování aktivit zaměřených na městskou mobilitu v rámci nových operačních programů pro konvergenční regiony. V takovém případě musí dotyčná města a regiony prokázat, že jejich aktivity financované EU se tyto klíčové otázky snaží řešit;

Na cestě k městům s plynulým dopravním provozem

K otázce 1 – zda by se mělo počítat se systémem „označování“, aby se zohlednily snahy průkopnických měst bojovat s dopravními zácpami a zlepšovat životní podmínky;

18. EU by měla kombinovat označování v souladu s celoevropským plánem „modrých vlajek“, udělovaných na základě konkrétních ukazatelů se zavedením „plánu čistě zóny“ (oblasti s nízkým znečištěním a malým množstvím zácp). Projekty by mohly být financovány v rámci „Ukázkových měst“ s různým počtem obyvatel a odlišným historickým dědictvím; případně spojit to s cílem rozšířit CIVITAS na opatření širšího rozsahu (viz otázku 21);

19. výroční zprávu o pokroku při plnění cílů v oblasti městské problematiky, jež se podává na každoročním jarním zasedání Rady, by mohla doprovázet výroční zpráva o zavedených osvědčených postupech;

K otázce 2 – jaká opatření by bylo možno přijmout na podporu chůze a jízdy na kole jako reálných alternativ automobilu:

20. jedinou možností, jak podpořit chůzi a jízdu na kole jako reálné alternativy automobilu, je budování, resp. rozvoj kvalitních plošných bezbariérových sítí stezek pro pěší a cyklisty, za které by byly zodpovědné obce, aby se přispělo k tomu, že by kolo bylo v EU mnohem více než dnes využíváno jako dopravní prostředek. To lze uskutečnit na základě koncepcí „kompaktních měst“. Funkční přístup k tvorbě nových plánů zástavby může přispět k tomu, že vzdálenosti pro pěší a cyklisty budou omezeny. Rozvoj městských čistých zón a z něj vyplývající přísná opatření k řešení dopravních zácep a znečištění ovzduší by významně zlepšil vnější podmínky k chůzi a jízdě na kole. Co se týče podpůrné osvětové činnosti ve školách a komunitách, existuje již mnoho příkladů osvědčených postupů a EU zde může hrát úlohu při podpoře profesních sítí, předvádění modelových příkladů a vynášení úspěchů. Evropa by měla stavět na úspěchu programu TAPESTRY⁽¹⁾;

K otázce 3 – co by bylo možno udělat pro podporu přechodu k udržitelným druhům dopravy ve městech:

21. k dosažení tohoto přechodu je nutný integrovaný přístup ke zlepšování zkušeností cestujících s udržitelnými druhy dopravy zvyšováním jejich přitažlivosti, a zároveň snaha učinit neudržitelné druhy dopravy méně atraktivními. Tento integrovaný přístup je třeba uplatňovat i při plánování opatření v oblasti ochrany čistoty ovzduší, ochrany proti hluku a rozvoji dopravy. Při nadcházející revizi příslušných směrnic EU by měla být zmíněna subsidiarita a integrovaný přístup k územnímu plánování by měl být odpovídajícím způsobem zohledněn. Nastolí to právní jistotu pro obce, které se tímto integrovaným přístupem k územnímu plánování řídí. Nediferencované uplatňování práva Společenství zejména v oblasti státních podpor a zakázek má při tom často nežádoucí a nepředvídatelné dopady. O tom, jak budou dopravní služby poskytovány – na základě veřejných zakázek nebo z vlastních zdrojů územní samosprávy – se bude muset i v budoucnosti nadále rozhodovat na regionální a místní úrovni;

K otázce 4 – jak lze dále zvyšovat využívání čistých a energeticky účinných technologií v městské dopravě:

22. návrhy pokračovat ve stanovování stále náročnějších cílů prostřednictvím postupně stále restriktivnějších emisních norem,

(¹) TAPESTRY – cestovní připravenost, osvěta a vzdělávání na podporu udržitelné strategie pro dopravu v Evropě TAPESTRY: jednalo se o tříletý výzkumný a demonstrační projekt financovaný Evropskou komisí (GR pro energetiku a dopravu) v rámci pátého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstraci.

předložené v této zelené knize, které podporují rozsáhlé zakládání městských zelených pásem se společnými normami, se podporují. Je zde prostor pro uplatnění evropských cílů, které by mohly být spojeny se snížením příspěvků podmíněným tím, že určitý podíl veřejných zakázek plní dohodnuté ekologické standardy. Existuje rovněž potenciál využití různých obchodních sítí EU k podpoře zaměření velkých soukromých společností na plnění veřejných zakázek v souladu s ekologickými standardy;

K otázce 6 – měla by být stanovena kritéria nebo pokyny pro vymezení zelených pásem a jejich dopravních omezení, jak lze nejlépe zajistit jejich slučitelnost se svobodou pohybu, jak zajistit přeshraniční prosazování místních pravidel platných pro zelená pásma:

23. ujasnění a vyšší konzistentnosti by významně napomohly hlavní směry (nikoliv metodické pokyny) EU pro definování zelených pásem, obzvláště pak ke stanovení všeobecně uznávaných kategorií vozidel podle spotřeby energie a stupně emisí. Možná bude nutné zřídit internetovou stránku celoevropského rozsahu, jež by sjednotila údaje pro města v rámci EU do jednotného formátu a rozčlenila konkrétní informace pro dotyčné městské oblasti. Jednotné označování vozidel pro vjezd do zelených pásem podle úrovně emisí znečišťujících látek by bylo ulehčením nejen pro řidiče vozidel, ale i pro ty, kdo by ho ve městech zaváděli, pokud by pro vozidla po celé Evropě platily stejné identifikační znaky;

24. v otázkách pravidel silničního provozu jsou zapotřebí hlavní směry na celoevropské úrovni pokud jde o ochranu životního prostředí a slabých účastníků silničního provozu. Členské státy by měly být povzbuzeny, aby začlenily tyto pokyny do svých vnitrostátních pravidel silničního provozu, čímž bude zajištěna větší jednoznačnost a jednotnost napříč Unii;

25. mnohá města a regiony v současnosti zavádějí zelená pásma, přičemž využívají vlastní dopravní značení. EU by měla vytvořit jednotné značení, aby se zabránilo zmatení mezinárodních dopravců a turistů. V zavádění zelených pásem si regionální a místní úřady zachovávají co největší nezávislost;

26. přeshraniční prosazování místních pravidel je již možné (rámcové rozhodnutí Rady 2005/214/SVV ze dne 24. února 2005 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut);

27. VR je znepokojen tím, že Evropská komise – aniž by vyčkala výsledku konzultací – předložila v prosinci 2007 zcela přepracovaný návrh směrnice o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel (KOM(2007) 817 v konečném znění);

K otázce 5 – jak by mohlo být podporováno společné ekologické zadávání zakázek:

28. další užitek lze čerpat z programu STEER⁽²⁾, který tuto oblast spojuje s novými evropskými ekologickými normami opírajícími se o zásady společenských nákladů po dobu životnosti, jež byly nastíněny v zelené knize. Na úrovni EU je možné podpořit partnerství tím, že se bude pracovat s dodavateli, bude se šířit koncepce kalkulace nákladů po dobu životnosti prostřednictvím dodavatelských sítí a budou se propagovat společné normy a jejich přijetí i přenos poznatků příslušného akademického výzkumu do inovačních, obchodně životaschopných produktů;

K otázce 7 – jak by mohla být dále podporována ekologická jízda:

29. společenská a finanční hodnota ekologické jízdy by se mohla prosazovat a začlenit programů autoškol. Jedná se o změnu chování a způsobu jízdy. Tyto dovednosti by mohly být začleněny do státních řídicích zkoušek zavedením standardů pro správné postupy a opatrnost. Pro EU by zde mohla být role při šíření osvědčených postupů v poselstvích kampaní a využití marketingového mixu v souladu s úspěšnou iniciativou EU TAPESTRY. Jiným opatřením na podporu ekologičtějšího řízení je prosazovat, aby se do vozidel instalovaly přístroje na měření spotřeby;

Na cestě k inteligentnější městské dopravě

K otázce 8 – zda by se měly vyvinout a podporovat lepší informační služby pro cestující:

30. lepší informační služby pro cestující před přepravou i během ní mohou zásadně přispět k udržitelnosti. Evropská města již znají mnoho příkladů osvědčených postupů. Na úrovni EU je možné podpořit rozšiřování a kompatibilitu stávajících systémů zavedením společných systémů a symbolů. Úkolem je propagace modelových systémů. Z tohoto hlediska má zásadní význam družicový navigační systém Galileo;

31. informační služby pro cestující místní veřejné dopravy je třeba rozvinout a zlepšit. Dostupnost informací o skutečných intervalech a poruchách na internetu a na mobilu, přičemž by byla zohledněna individuální potřeba informací cestujících, by výrazně přispěla ke zvýšení atraktivity a konkurenceschopnosti místní veřejné dopravy ve srovnání s méně udržitelnými druhy dopravy. Navigační systém Galileo bude hrát vyznanou roli pro rozvoj nových informačních služeb, proto by se měla EU zasadit za to, aby byl Galileo vybudován co možná nejdříve;

⁽²⁾ STEER je vertikální akce programu Inteligentní energie pro Evropu, která se zaměřuje na alternativní vozidla a paliva, politická opatření pro účinné využívání energie v dopravě a posílení znalosti místních energetických subjektů v oblasti dopravy.

32. přednostně podporovat ty projekty budování informačních služeb, které posilují síťový efekt veřejné dopravy, tj. informační systémy podávající ucelené informace o spojích a situaci v celé síti integrovaného dopravního systému městské aglomerace a okolí (kraje, kantonu, státu);

K otázce 9 – zda jsou potřebná další opatření k zajištění normalizace rozhraní a interoperability aplikací inteligentních dopravních systémů ve městech? Které aplikace by měly být při přijímání opatření prioritní:

33. dosavadní opatření k zajištění interoperability byla přínosem při stanovování technických norem a v této oblasti role EU dále pokračuje. Více by se dalo udělat při prosazování společného postupu skupin měst i mezi členskými státy, např. pokud jde o monitorovací a informační systémy online k předcházení situací dopravního přetížení;

34. stejně jako systémy pro informování uživatelů dopravy by měly být vyvinuty, pokud možno na vyšší evropské úrovni, další systémy, například systémy monitorování BACT⁽³⁾ pro statistické účely studia a plánování;

Na cestě k přístupné městské dopravě

K otázce 11 – jak lze zvýšit kvalitu hromadné dopravy v evropských městech:

35. EU by měla podporovat rozvoj vybavení a infrastruktury dle společných norem podporovaných vývojem a výzkumem zaměřeným na neustálé zlepšování kvality služeb. Schopnost reagovat na žádost by mohla být podpořena spojením veřejných financí s vyšší mírou spokojenosti zákazníka;

36. opatření odrážející přímé i nepřímé náklady pomohou v tomto ohledu tím, že vyrovnávají faktory rozhodující pro volbu druhu dopravy;

K otázce 12 – zda by se mělo podporovat vyhrazování jízdných pruhů pro hromadnou dopravu:

37. domníváme se, že vyhrazování jízdných pruhů pro hromadnou dopravu spolu s inteligentními dopravními systémy by se podporovat mělo. Role EU spočívá v podpoře projektů realizace ucelených koridorů pro autobusové, trolejbusové nebo také tramvajové linky vedených ve vyhrazených jízdních pružích, po samostatném tělese, nebo ve společném koridoru s pěšími a cyklistickými stezkami a v rozvíjení společného svislého a vodorovného dopravního značení. Vyhrazením jízdního pruhu pro místní veřejnou dopravu lze zamezit narušení provozu v místní veřejné dopravě. Pokud vyhrazením tohoto pruhu dojde ke snížení počtu pruhů pro automobilovou dopravu, může toto opatření vést ke snížení počtu osobních vozidel, zároveň stoupne dopravní hustota ostatního autoprovozu. Někdy může být těžké dosáhnout porozumění pro taková

⁽³⁾ BACT znamená nejlepší dostupná ochranná technologie.

opatření a provést je. V tomto může EU a úroveň státu místní tvůrce politiky podpořit prostřednictvím informací a opatření na zvyšování povědomí. Také lze vytvořit zprostředkovací služby po internetu pro zakládání center pro společnou jízdu a modely pro to, jak lze sdílenému automobilu s min. třemi osobami ve vozidle nabídnout možnost využít v určitých hodinách pruh vyhrazený pro místní veřejnou dopravu;

K otázce 13 – zda je třeba zavést evropskou chartu práv a povinností cestujících v hromadné dopravě:

38. podpořili bychom doplnění Listiny základních práv EU o práva a povinnosti cestujících v hromadné dopravě ke zlepšení její přístupnosti, především pro cestující se sníženou pohyblivostí;

K otázce 14 – jaká opatření by bylo možno přijmout k lepšímu začlenění osobní a nákladní dopravy do výzkumu a plánování městské mobility:

39. toto začlenění by se mohlo podněcovat prostřednictvím kritérií pro financování výzkumných a demonstračních projektů, obzvláště v souvislosti se schvalováním energeticky účinných dopravních prostředků vhodných pro městské prostředí, jež budou šetrné k životnímu prostředí. Dále by se mohlo zvážit stanovení konkrétních kritérií snižování městských zplodin v souvislosti se systémem označování, na něž odkazuje odstavec 18 (otázka 1);

K otázce 15 – jak lze dosáhnout lepší koordinace mezi městskou a meziměstskou dopravou a územním plánováním, jaký druh organizační struktury by byl vhodný:

40. podporujeme uplatnění dobrovolně vypracovaných plánů mobility, které integrují širší velkoměstské aglomerace. Je důležité, aby byly vypracovány rozumné koncepce odklonu těžké nákladní dopravy mimo centra měst. Jednoduché ideální řešení neexistuje, ale aglomerace by měly přicházet s řešeními, jež budou přinášet výsledky, které stanovuje a podporuje EU. Tyto plány by mohly tvořit základ smluvních dohod o mobilitě mezi hlavními zainteresovanými partnery;

41. VR považuje za nezbytné vytvořit, ve spolupráci s městskými úřady okrajových městských částí a případně i s městskými dopravními orgány, za účelem odlehčení radiálním komunikacím velkoměst na okraji města velké prostory s odpovídající parkovací kapacitou, aby tam občané cestující autem mohli bez problémů odstavit své vozidlo a pokračovat bez výrazné časové ztráty v cestě veřejnými dopravními prostředky. Považujeme za efektivní podporovat budování integrovaných dopravních systémů spolu se zakládáním spolupráce v rámci veřejné správy, jež by pro své řízení měla charakter sdružení či podobný, respektujících přirozené hranice městských aglomerací a dojížděku obyvatel;

42. je třeba, aby územní plánování na všech úrovních – obecní i o stupeň vyšší/nadměstské – a plánování mobility byla prováděna současně a byla vzájemně provázaná v zájmu jejich co nejlepšího nastavení z hlediska životního prostředí, energetiky i jejich funkčnosti, neboť jsou navzájem úzce propojena;

Na cestě k bezpečné dopravě

K otázce 16 – jaká další opatření by měla být přijata na pomoc městům při řešení jejich problémů s bezpečností na silnicích a osobní bezpečností v městské dopravě:

43. chodci a cyklisté jsou nejzranitelnější právě v městských oblastech a pokud budeme chtít podporovat tyto druhy dopravy, je trvalé zlepšování bezpečnosti silničního provozu absolutně nutné. Další opatření se mohou týkat podpory demonstračních projektů představujících inovační způsoby, jak chodcům a cyklistům dávat přednost před motorizovanou dopravou, a podpory uplatnění technologií zvyšujících bezpečnost. Obce by měly být povzbuzovány k dobrovolné spolupráci se soukromým sektorem, aby vyřešily uvedené problémy – pro to již existuje velký počet příkladů osvědčených postupů;

K otázce 17 – jak lze lépe informovat provozovatele a občany o potenciálu vyspělé infrastruktury a vyspělých vozidlových technologií pro bezpečnost:

44. zastáváme názor, že náležitě prosazované demonstrační projekty jsou nejlepším nástrojem k propagaci potenciálu těchto činností. Pro šíření publicity nových výsledků v této oblasti doporučujeme práci Evropského střediska pro sledování bezpečnosti silničního provozu a odkazujeme i na příklady osvědčených postupů z evropských regionů;

K otázce 18 – zda by se měla vyvinout automatická radarová zařízení přizpůsobená pro městské prostředí a zda by se mělo jejich používání podporovat:

45. EU by měla rozvoj nových technologií podporovat. EU zde může hrát platnou úlohu při podpoře dalších zkušebních pokusů v rámci celé Evropy s cílem podrobněji informovat o souvisejících nákladech a přínosech;

Vytváření nové kultury městské mobility

K otázce 20 – zda by měly všechny zainteresované strany spolupracovat při vytváření nové kultury mobility v Evropě, zda by mohlo evropské středisko pro sledování městské mobility, vycházející ze vzoru Evropského střediska pro sledování bezpečnosti silničního provozu, být užitečnou iniciativou k podpoře této spolupráce:

46. Jsme přesvědčeni, že by to mohl být užitečný model hodný následování, vzhledem k tomu, jak úspěšně se v Evropě podařilo snížit nehodovost. Zřízení evropského střediska pro sledování mobility ve městech lze podpořit jen tehdy, bude-li mít skutečnou přidanou hodnotu. Dále věříme, že model kaskádových cílů v souvislosti s financováním výrazně přispěl k pokroku zaznamenanému při snižování počtu nehod. Evropské středisko pro sledování městské mobility by mohlo přispět k podpoře osvědčených postupů, k udělování statusu čisté zóny a k mechanismu EU pro podávání výročních zpráv ve spojení s jarními zasedáními Evropské rady;

Finanční zdroje

K otázce 21 – jak by bylo možno lépe uceleným způsobem využít stávající finanční nástroje, jako jsou strukturální fondy a fond soudržnosti, k podpoře integrované a udržitelné městské dopravy:

47. Na aktivity zaměřené na mobilitu již byly vynaloženy značné prostředky v rámci různých programů, zejména v rámci programu TEN – T, ve strukturálních fondech v programech pro konvergenční regiony a v rámci CIVITAS. Je jasné, že se očekává, že v konvergenčních regionech, kam proudí prostředky z EU pro městské oblasti, by měly odpovídat cílům této zelené knihy. Opatření financovaná v rámci konvergenčních programů by s ohledem na dopad, který budou mít na znečištění a na klima, měla být vyváženým způsobem zaměřena na různé druhy dopravy. Tyto konvergenční prostředky a prostředky v rámci jiných programů nestačí k tomu, aby daly podnět k radikálním změnám, které jsou nutné po celé Evropě. Tyto fondy se navíc obecně nezaměřují na oblasti, které skutečně potřebují pomoc, na velké městské oblasti trpící tlakem v důsledku růstu, v nichž konkurenceschopnosti brání problémy související s životním prostředím. Zelená kniha odráží potřebu jednat. EU hraje určitou roli – ať už ve značně rozšířeném přístupu CIVITAS-PLUS-PLUS či ve zcela novém programu, přičemž oba by se měly zaměřit na vyvolání těchto radikálních změn. Tyto fondy by měly podporovat rozvoj a financování čistých zón a přechod k vyváženějšímu přístupu k druhům dopravy, jak je uvedeno v tomto stanovisku. Zároveň by pomohla získat prostředky ze soukromého sektoru a z národních programů;

K otázce 23 – jak by mohly cílené výzkumné činnosti více pomoci v integraci omezení v městské dopravě a rozvoje městské dopravy:

48. Klíčovou otázkou jsou systémy řízení dopravy a kontroly činností, v souvislosti s vývojem hustoty obyvatelstva podél strategických koridorů veřejné dopravy. Především je třeba rozvinout pojetí městského rozvoje tak, aby se začlenil do systému

infrastruktury komunikací a a jiných infrastrukturních systémů a sladil se s nimi, čímž by se předešlo tomu, že je bude nutné sjednocovat později. Nejdůležitějším výsledkem bude dosažení mezní hranice poptávky pro zřízení a provozování hromadné dopravy;

K otázce 24 – zda by se měla města vybízet ke zpoplatnění městských komunikací, zda je zapotřebí obecný rámec a/nebo pokyny ke zpoplatnění městských komunikací, zda by se měly takto získané příjmy vyčlenit pro zlepšení hromadné městské dopravy, zda by se měly internalizovat externí náklady:

49. zpoplatnění městských komunikací by mohlo být nástrojem v moci městských úřadů. Bylo by přínosné, kdyby EU podporovala modely osvědčených postupů a snažila se o ponaučení z již zavedených systémů. Přínosem by mohl obecný rámec a/nebo metodické pokyny. Standardizace by byla žádoucí, nicméně obtížně dosažitelná. Místní a regionální samosprávy musejí disponovat účinnými nástroji, aby mohly vyřešit problémy v oblasti přetížení dopravy a životního prostředí. Poplatek za přetíženou dopravu může být velmi účinným nástrojem. Proto je nutné, aby místní a regionální samosprávy mohly samy rozhodovat o zavedení poplatku za přetíženou dopravu a o tom, jak s vybranými prostředky naloží. V mnoha členských státech to však není možné, protože o takových otázkách se v nich rozhoduje na úrovni státu. Bylo by prospěšné, kdyby EU podporovala vytváření modelů pro osvědčené postupy a učení z již stávajících systémů. Dle názoru VR může Komise prostřednictvím informování a objasňování přispět ve velké míře k tomu, aby místní a regionální samosprávy mohly snadněji zavést poplatek za přetíženou dopravu;

K otázce 25 – jakou přidanou hodnotu by v dlouhodobějším výhledu mohla přinést cílená evropská podpora pro financování čisté a energeticky účinné městské dopravy:

50. cílená podpora by mohla přinést lepší výsledky pokud jde o snižování emisí uhlíku, rychlejší rozvoj aplikací nových technologií a podstatnější rozšíření a záběr osvědčených postupů. To by mohlo na oplátku snížit hospodářské náklady EU v souvislosti s dopravními zácpami a zajistit jí vůdčí postavení na světovém trhu technologií a metod udržitelného rozvoje a při sladování ekonomického růstu s udržitelnou městskou dopravou;

51. EU by mohla vytvořit další přidanou hodnotu použitím dohod o mobilitě, aby usnadnila navázání silného spojení mezi zainteresovanými stranami schopného nést rizika související se značnou mírou půjček, které jsou nutné ke vzniku udržitelné dopravní infrastruktury ve velkém měřítku. K tomu je zapotřebí úzké spolupráce s EIB.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Budoucí společný evropský azylový systém

(2008/C 172/05)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že místní a regionální orgány budou první, kdo bude provádět evropské právní předpisy v oblasti společného evropského azylového systému, a je toho názoru, že společné azylové řízení, které předpokládá solidární a odpovědné zapojení všech členských států, usnadní práci místních a regionálních orgánů;
- doporučuje, aby v případě potřeby existoval na vnitrostátní úrovni dohodovací systém mezi ústředními, regionálními a místními orgány, a mohlo se tak provádět integrované řízení na více úrovních;
- doporučuje vypracovat evropské nařízení, které v členských státech stanoví vzájemné uznávání přiznané ochrany, postupy na přenos a jednotné postavení pro uprchlíky a osoby, jimž byla přiznána podpůrná ochrana;
- domnívá se, že rozšíření působnosti směrnice 2003/109/ES na osoby požívající mezinárodní ochrany je základním krokem k odstranění případných rizik diskriminace a integračním nástrojem samotného procesu harmonizace azylových opatření ve Společenství;
- doporučuje vytvořit společné hlavní směry pro provádění činností (s širokým zapojením místních orgánů), které žadatelům o azyl a uprchlíkům usnadní přístup k sociálně zdravotním službám a k bydlení, a stanovit opatření na rozvoj programů na jejich začlenění do místního společenství; stanovit pevná a přesná pravidla pro uznávání diplomů, profesní rekválifikace a osvědčení o způsobilosti; vyčlenit ekonomické zdroje na podporu pracovních možností a/nebo řídicích schopností uprchlíků;
- pro úspěšnou integraci uprchlíků považuje za nezbytné, aby se uprchlíci cítili součástí událostí odehrávajících se ve čtvrtích, městech, státech a Evropské unii, kde žijí. Účast na politickém životě územních jednotek, která začíná u aktivního a pasivního volebního práva do místních voleb, má kromě symbolické hodnoty také velmi vysokou skutečnou hodnotu;
- doporučuje vypracovat zásady pro financování a veřejné zakázky za účelem posílení pravomocí národních a místních subjektů, se zvláštním ohledem na psychosociální oblast, identifikaci a zranitelnost a zacházení s ní.

Zpravodaj: pan Savino Antonio SANTARELLA (IT/UEN-EA), starosta obce Candela

Odkaz

Zelená kniha o budoucím společném evropském azylovém systému

KOM(2007) 301 v konečném znění

Návrh směrnice Rady, kterým se rozšiřuje oblast působnosti směrnice 2003/109/ES na osoby požívající mezinárodní ochrany

KOM(2007) 298 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ,

Úloha místních a regionálních orgánů

1. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány budou první, kdo bude provádět evropské právní předpisy v oblasti společného evropského azylového systému. Územní celky každodenně přijímají smíšené proudy migrantů, mezi nimiž jsou žadatelé o azyl, a často musejí poskytnout lékařskou a psychologickou pomoc osobám, které byly fyzicky a psychicky zneužívány, včetně mučení. Místní a regionální orgány a jejich odbory neposkytují vždy tyto služby běžně, a proto je třeba na ně vyčlenit zvláštní podporu, která umožní stanovení vhodných odpovědností a zřízení vhodných struktur;

2. je toho názoru, že společné azylové řízení, které předpokládá solidární a odpovědné zapojení všech členských států, usnadní práci místních a regionálních orgánů. V dnešní době přísluší místním a regionálním orgánům v určitých zemích neúměrně vysoká odpovědnost, mj. z důvodu neexistence společného azylového systému;

3. upozorňuje na skutečnost, že i uznání žadatelé o azyl se při neexistenci projektů přijímání a integrace a vzhledem k tomu, že nemají stálé zaměstnání, mohou stát oběťmi zneužívání a terčem kriminality, což může způsobit potíže v oblasti bezpečnosti a sociální soudržnosti. Riziko a náchylnost stát se obětí zneužívání a terčem kriminality lze snížit, pokud bude existovat možnost pracovat za finanční odměnu v průběhu azylového řízení;

4. doporučuje, aby byla v každém členském státě vytvořena síť místních orgánů, která by zajistila provádění zásahů v oblasti sociální soudržnosti s cílem integrovat vědomě uprchlíky prostřednictvím místních projektů podporovaných samotnými místními orgány. Díky činnosti územních komisí zkrátila tato síť služeb v členských státech, ve kterých byla pokusně vytvořena, dobu posuzování žádostí o azyl a zlepšila životní podmínky žadatelů tím, že usnadnila jejich integraci do místního cílového společenství a přinesla značné výhody v oblasti bezpečnosti a kvality života;

5. doporučuje tudíž, aby se různé evropské, národní, regionální a místní zdroje vzájemně doplňovaly a vhodným způsobem z nich byly financovány tyto sítě služeb v každém členském státě, a bylo tak možné reagovat na problémy spojené s integrací žadatelů o azyl a uprchlíků;

6. doporučuje, aby v případě potřeby existoval na vnitrostátní úrovni dohodovací systém mezi ústředními, regionálními a místními orgány, a mohlo se tak provádět integrované řízení na více úrovních;

7. doporučuje, aby účast v síti byla dobrovolná, a domnívá se, že partnerství jsou příležitostí k vytváření rozhodnutí se zapojením různých veřejných i soukromých institucionálních subjektů na místní úrovni a ke sdílení odpovědnosti mezi těmito činiteli, čímž bude možné plánovat opatření na přijímání a integraci a rozvíjet stávající potenciál území. Tato partnerství mohou vést k rozvoji znalostí a následně k vědomému zapojení subjektů, které až do té chvíle neměly s azylem nic společného nebo váhaly s převzetím odpovědnosti na tomto poli;

8. připomíná, že tyto sítě mohou institucím, podnikům, odborům, sdružením v terciární sféře, školicím střediskům, vysokým školám a samozřejmě místním a regionálním orgánům pomoci nalézt svoji úlohu v azylovém systému, a tak upozornit společnost jako celek na tento jev, umožnit každému činiteli hrát svoji vlastní úlohu, a přispět tak přirozeně ke zmírnění nebo odstranění případného napětí;

Právní nástroje

Vyřizování žádostí o azyl

9. domnívá se, že Evropská unie se při uplatňování řízení pro přiznání mezinárodní ochrany setkává se dvěma různými požadavky, se kterými není možné zacházet jako s protichůdnými:

— skutečná ochrana žadatelů o azyl;

— střežení vnějších hranic;

10. navrhuje, aby procedury spojené s identifikací, povolením vstupu na území a přístupem k azylovému řízení byly harmonizovány na úrovni EU;

11. žádá o naplánování a vyzkoušení společných procedur na identifikaci migrantů, které by bylo možné provést v určité době a jež by zahrnovaly konkrétní opatření a byly v souladu se základními lidskými právy a lidskou důstojností;

12. co se týče procedur na posouzení žádostí o mezinárodní ochranu, považuje za zásadní zvolit takové společné nástroje, které by zaručily jednotné posouzení v jednotlivých členských státech, a tedy umožnily operativní provádění ustanovení evropských směrnic (především směrnice 2005/85/ES);

13. navrhuje dále pravidelně zajišťovat příležitosti ke školení, informování a kontrole a také k setkávání orgánů určených na posouzení žádostí o mezinárodní ochranu, pro výměnu a porovnání jejich zkušeností;

14. doporučuje vytvořit na evropské úrovni program školení a informování jednotek pohraniční stráže či pohraniční policie;

15. doporučuje na hraničních přechodech (letištních, námořních a pozemských) a oblastech vstupu zavést a podporovat používání asistenčních a informačních služeb pro zahraniční občany, kteří žádají o mezinárodní ochranu;

Podmínky pro přijímání žadatelů o azyl

16. domnívá se, že co se týče zajištění žadatelů o azyl, by bylo vhodné opět potvrdit, že tyto žadatele nelze zadržet pouze za účelem prošetření jejich žádosti. Omezení svobody pohybu musí být případně omezena pouze na dobu trvání procedur spojených s identifikací, které je třeba dále harmonizovat;

17. žádá, aby Evropská unie přijala listinu, která by upravovala situaci žadatelů o mezinárodní ochranu vystavených omezení svobody pohybu;

18. domnívá se, že druhotný pohyb žadatelů o azyl uvnitř Evropské unie je podmíněn hlavně různými ekonomickými situacemi členských států a přístupem, který zaujaly vůči žadatelům o azyl;

19. domnívá se proto, že je nutné provést studii, ve které budou shrnuty zkušenosti členských států se začleňováním na trh práce a bydlení a do společnosti získané během posledních let;

20. navrhuje, že k tomuto stanovisku připojí dodatek, ve kterém budou shrnuty nejlepší metody, které byly v této oblasti použity ve spolupráci s evropskými místními a regionálními orgány;

21. co se týče služeb poskytovaných místními a regionálními orgány, doporučuje nahradit koncepci „materiální podpory“ koncepcí „komplexního přijímání“ (které zahrnuje osobní asistenční a informační služby a zahájení průběhu socio-ekonomického začleňování);

Přiznání ochrany

22. připomíná, že koncepce mezinárodní ochrany je stále velmi svázána s úzkou definicí uprchlíka, tak jak je zakotvena v článku 1 Ženevské úmluvy, přestože od roku 1951 se mezinárodní situace hluboce změnila a s ní také i profil lidí hledajících ochranu. Tito lidé stále častěji utíkají před všeobecným násilím a ozbrojenými konflikty, spíše než před osobní perzekucí. Stále větší roli také hrají podmínky životního prostředí a životní podmínky;

23. podotýká, že v této souvislosti je rozhodně třeba schválit ustanovení směrnice 2004/83/ES, ve které je vymezena a sjednocena podpůrná ochrana lidem, kteří nespádají do definice uprchlíka podle Ženevské úmluvy. Tuto ochranu je nutné považovat za doplňkovou ke statusu uprchlíka a ne za jemu podřízenou, ani za podřadnou nebo druhořadou;

24. oceňuje tudíž úsilí Evropské komise stanovit podmínky pro udělení podpůrné ochrany a sjednotit a rozšířit ustanovení Ženevské úmluvy, která se jí týkají;

25. zdůrazňuje, že při této interpretaci předpisů Společenství je možné stanovit dvě formy mezinárodní ochrany (postavení uprchlíka a podpůrná ochrana), a tak rozšířit typologii příjemců ochrany;

26. požaduje, aby uvedené dva druhy mezinárodní ochrany, které přiznává jeden členský stát, uznaly všechny ostatní členské státy Evropské unie;

27. doporučuje stanovit možnost přenosu odpovědnosti mezi členskými státy, pokud osoba pod mezinárodní ochranou změni svoje bydliště z jednoho členského státu do druhého, a zaručit tak volný pohyb (i když přímo kontrolovaný a sledovaný) na území Evropské unie;

28. považuje za nezbytné, aby Evropská unie vytvořila právní a operační nástroje, které by umožnily zasáhnout v případech, v nichž není možné přikročit k vyhoštění z území Společenství;

Průřezové otázky

Přiměřená reakce na situaci zranitelných osob

29. domnívá se, že kromě některých typů osob, které samy o sobě vyžadují specifická opatření pro přijímání a ochranu (nezletilé osoby bez doprovodu, ženy, které doprovázejí uprchlíka nebo se k němu připojují později nebo jsou samy uprchlíky, a osoby s tělesným nebo mentálním postižením) a na jejichž zvláštní situaci během řízení a rozhodování musí brát náležitý ohled (např. respektování práva na soukromý a rodinný život nebo na sloučení rodiny), by zranitelnost měla být určena na základě konkrétní charakteristiky dané osoby a její minulosti;

30. upozorňuje na to, že, především co se týče obětí mučení, mohou být opatření na podporu a reintegraci nepostačující, pokud:

— neobsahují konkrétní činnosti zaměřené na zaručení přijímání, ochrany a socio-ekonomického začleňování;

— je provádějí pouze konkrétní zařízení, která nejsou ve spojení s národním a místním systémem sociálního zabezpečení, ani s jinými programy a službami, které jsou také určeny žadatelům o azyl a uprchlíkům;

31. doporučuje proto, aby součástí procesu vytvoření společného azylového systému byla obsáhlá a strukturovaná diskuse, jejímž cílem bude stanovit společná kritéria pro označení jednotlivých případů zranitelnosti;

32. navrhuje, aby do nástrojů, které Evropská unie vypracuje na podporu práce různých subjektů zapojených do azylového systému (hlavní směry, pokyny, vzdělávací programy atp.), byly začleněny konkrétní zásady a ukazatele, které usnadní identifikaci případů zranitelnosti, a tak i jejich řešení;

33. domnívá se, že je nutné posílit odpovědnosti místních služeb sociální péče, aby bylo možné rozpoznat případy zranitelnosti jednotlivých osob a zabývat se jimi. Doporučuje proto, aby Evropská unie buď vyčlenila prostředky na podporu specifických programů budování kapacit, nebo podpořila vytváření programů školení a informování v členských státech;

Integrace

34. zdůrazňuje, že integrace je proces, jehož primárním cílem je dosažení odpovídající úrovně nezávislosti uprchlíka. Integrace probíhá v několika paralelních směrech (začlenění na trh práce a bydlení a do společnosti) a prochází několika etapami (seznámení se s územím, přístup ke službám, zapojení);

35. vzhledem k potížím, které mohou mít migranti druhé generace v různých částech Evropy s politikami integrace, považuje za zásadní, aby (konkrétně) uprchlíci nebyli stále považováni za „cizince“ nebo „hosty“, ale pokud budou uznávat a respektovat hodnoty a platné právní předpisy cílové země, nebyli odcizováni od svých původních kultur;

36. pro úspěšnou integraci uprchlíků považuje za nezbytné, aby se uprchlíci cítili součástí událostí odehrávajících se ve čtvrtích, městech, státech a Evropské unii, kde žijí. Účast na politickém životě územních jednotek, která začíná u aktivního a pasivního volebního práva do místních voleb, má kromě symbolické hodnoty také velmi vysokou skutečnou hodnotu;

37. domnívá se, že rozvoj tohoto pocitu sounáležitosti začíná ve školách a že programy přijímání a integrace žáků a studentů – uprchlíků by mohly tvořit nedílnou součást školních a vysokoškolských systémů členských států;

38. doporučuje:

— vytvořit společné hlavní směry pro provádění činností (s širokým zapojením místních orgánů), které žadatelům o azyl a uprchlíkům usnadní přístup k sociálně zdravotním službám a k bydlení, a stanovit opatření na rozvoj programů na jejich začlenění do místního společenství;

— stanovit pevná a přesná pravidla pro uznávání diplomů, profesní rekvalifikace a osvědčení o způsobilosti;

— vyčlenit ekonomické zdroje na podporu pracovních možností a/nebo řídicích schopností uprchlíků, kteří se

mohou např. zapojit do výrobních činností, které již na území probíhají;

Provádění – doprovodná opatření

39. navrhuje vypracovat předpisy týkající se společných postupů na identifikaci občanů třetích zemí žádajících o mezinárodní ochranu;

40. navrhuje vypracovat strukturované programy školení a informování určené pro pohraniční stráž a policejní jednotky, nevládní organizace, orgány určené na posouzení žádostí o azyl, místní zdravotní služby a místní služby sociální péče, orgány místní správy a řídicí pracovníky národních institucí;

41. navrhuje, aby byly poskytnuty příležitosti pro setkání a diskusi, např. celoevropská konference o azylu, regionální konference a zahájení programu výměny personálu – určitý druh programu *Erasmus* pro úředníky zabývající se azylem;

42. vyzývá k užší koordinaci mezi jednotlivými členskými státy v určitých azylových otázkách;

43. doporučuje vypracovat evropské nařízení, které v členských státech stanoví vzájemné uznávání priznané ochrany, postupy na přenos a jednotné postavení pro uprchlíky a osoby, jimž byla přiznána podpůrná ochrana;

44. považuje za zásadní, aby při provádění společného azylového systému byly rozšířeny a rozvinuty nástroje na konzultace s různými klíčovými subjekty: národními institucemi, orgány místní správy, policejními jednotkami a nevládními organizacemi;

45. doporučuje vypracovat zásady pro financování a veřejné zakázky za účelem posílení pravomocí národních a místních subjektů, se zvláštním ohledem na psychosociální oblast, identifikaci a zranitelnost a zacházení s ní;

Solidarita a sdílení zátěže

Finanční solidarita

46. s potěšením vítá obecný program Solidarita a řízení migračních toků 2007-2013, který předložila Evropská komise; tento víceletý program navrhuje čtyři pilíře a související fondy, které se detailním způsobem zabývají různými problémy spojenými s migrací. Je obzvláště spokojen s novou generací Evropského fondu pro uprchlíky (ERF) 2008-2013 a s fondem pro navrácení uprchlíků, které přesně splňují požadavky místních orgánů na žadatele o azyl a uprchlíky;

47. domnívá se, že harmonizace procedurálních standardů pro přijímání, integraci a zapojení do místního společenství je hlavním prostředkem, který brání žadatelům o mezinárodní ochranu nebo jejím držitelům v druhotném pohybu na území Evropské unie;

48. zdůrazňuje, že velké úsilí na dosažení této harmonizace spočívá ve vytvoření efektivního evropského azylového systému, tj. hlavního nástroje k dosažení úplného sdílení odpovědnosti a pravomocí mezi všemi členskými státy Evropské unie;

49. připomíná, že dosažení tohoto cíle je zjevně nákladné z hlediska ekonomických a lidských zdrojů i z hlediska časového, domnívá se však, že je nutné k tomu, aby bylo možné vytvořit takový model zásahů, pomocí něhož bude možné řešit problémy, které se v souvislosti s řízením smíšených migračních toků objevují v celé Evropské unii;

50. zdůrazňuje, že pro provedení výše uvedených opatření a pro zaručení jejich působení v členských státech je zásadní, aby část zdrojů evropských azylových politik byla vyčleněna pro použití na úrovni Společenství a aby byly vyčleněny částky pro použití v jednotlivých členských státech;

51. doporučuje proto, aby členské státy, ve kterých se počet žádostí o azyl zvyšuje nebo je stabilní, stejně jako i státy na hranici, obdržely finanční dotaci úměrnou zásahům, které musejí provést. Pro provádění společného azylového systému bude třeba mnoha ekonomických zdrojů a především v prvních pěti letech bude nezbytné učinit výjimku z pravidla, podle kterého je evropské financování doplňkem k národnímu financování;

52. z tohoto důvodu žádá, aby evropské finanční prostředky byly přiděleny rozumným a strukturovaným způsobem, který se bude řídit zásadami pro financování operativních zásahů spojených zejména se školením, výměnou personálu a účastí místních subjektů v procesu evropské konzultace;

53. stejně tak doporučuje vyčlenit odpovídající prostředky na podporu nově přistoupivších zemí a členských států, pro které je řízení migrace novým jevem, a dodatečně financovat případné strukturální nedostatky v těchto státech. V tomto kontextu je asi zbytečné uvažovat o programech na přesídlení uvnitř Evropské unie;

Rozšíření oblasti působnosti směrnice 2003/109/ES na osoby požívající mezinárodní ochrany

54. s nadšením vítá návrh směrnice Rady, kterou se mění předcházející směrnice 2003/109/ES a rozšiřuje se její působnost i na osoby požívající mezinárodní ochrany (uprchlíky nebo osoby požívající podpůrné ochrany);

55. domnívá se, že rozšíření působnosti směrnice 2003/109/ES na osoby požívající mezinárodní ochrany je základním krokem k odstranění případných rizik diskriminace a integračním nástrojem samotného procesu harmonizace azylových opatření ve Společenství;

56. považuje za zásadní stanovit, aby osoba požívající mezinárodní ochrany mohla získat právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v členském státě, který jí ochranu přiznal, a rovněž využívat právo na pobyt v jiném státě;

57. zdůrazňuje, že přiznání některé formy mezinárodní ochrany je třeba považovat za nezbytný prvek pro posouzení důsledků případného odejmutí právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta;

58. vítá proto s potěšením opatření návrhu směrnice, která potvrzují respektování zásady nenavracení (zásada, která zakazuje nucené navracení osoby do země, ve které by její život nebo svoboda byly v nebezpečí) a zajišťují její plné provádění v praxi, v souladu s předpisy Společenství a mezinárodními předpisy. Je však třeba se postavit proti případným rozsáhlejšími omezením týkajícím se vyhoštění a odsunu;

59. v souladu se zásadou nenavracení považuje dále za zásadní zajistit, aby orgány druhého členského státu byly plně informovány o tom, že dlouhodobě pobývajících rezidentů žádajících o povolení k pobytu na území daného členského státu získal v jiném členském státě mezinárodní ochranu. Toto ustanovení je nezbytné pro zaručení neustálé ochrany osoby v případě, že trvá její potřeba mezinárodní ochrany;

60. pokud status mezinárodní ochrany udělují a odnímají jiné vnitrostátní orgány než ty, které udělují a odnímají status dlouhodobě pobývajících rezidenta, považuje za nutné, aby byla zajistěna brána v úvahu udělená ochrana;

61. s uspokojením vítá ustanovení na zaručení plného uplatňování podmínek pro užívání práva na pobyt v jiném členském státě, a to i pro osoby požívající mezinárodní ochrany s právním postavením dlouhodobě pobývajících rezidenta;

62. nakonec doporučuje, aby byla konečně přijata jednotná pravidla Společenství umožňující uprchlíkům nebo osobám požívajícím podpůrné ochrany pobývat v jiném členském státě (z pracovních nebo rodinných důvodů) a především umožňující přenos odpovědnosti za přiznanou mezinárodní ochranu z jednoho členského státu na druhý.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda

Výboru regionů

Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Evropská přístavní politika

(2008/C 172/06)

VÝBOR REGIONŮ

- vyzdvihuje velký význam přístavů pro hospodářský a společenský rozvoj i pro konkurenceschopnost a blahobyt Evropy, a to nejen pro pobřežní oblasti;
- konstatuje, že evropské přístavy jsou velmi rozmanité, a je přesvědčen, že různé struktury posilují hospodářskou soutěž o nejefektivnější dopravní cesty;
- zdůrazňuje, že správa přístavů pochopitelně probíhá na regionální a místní úrovni, a proto vítá, že Komise nemá v úmyslu činit žádné zásahy za účelem harmonizace různých struktur správy přístavů v EU;
- zdůrazňuje, že spolu soutěží nejen jednotlivé přístavy, ale celé dopravní řetězce;
- domnívá se, že pokyny pro státní pomoc přístavům, které mají být vydány v roce 2008, jsou vhodným nástrojem k upřesnění Smlouvy o ES ve vztahu k přístavům, díky němuž bude nadále možné spravedlivě a účinně podporovat hospodářskou soutěž v přístavním sektoru;
- konstatuje, že v Evropě zatím neexistuje skutečný vnitřní trh s námořní dopravou, a vítá administrativní zjednodušení, pokrok v modernizaci celnictví a iniciativu usilující o vytvoření evropského prostoru námořní dopravy bez překážek, kterou Komise plánuje na rok 2008;
- požaduje pokračovat ve vývoji a podpoře projektů „čisté lodě“ a „čisté přístavy“ a považuje za nezbytné vynaložit, zejména na mezinárodní úrovni, další snahy o snižování emisí skleníkových plynů z lodí, např. připojením do elektrické sítě v přístavech, aby evropské přístavy neutrpěly újmu v globální hospodářské soutěži.

Zpravodaj: Rolf HARLINGHAUSEN, člen Evropského výboru parlamentu spolkové země Hamburk (DE/ELS)

Odkaz

Sdělení o evropské přístavní politice (sdělení Komise)

KOM(2007) 616 v konečném znění

I. Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

V zásadě

1. děkuje Komisi za sdělení o budoucí evropské přístavní politice, které je výsledkem rozsáhlých úvah a konzultací z období od května 2006 do června 2007, v jejichž rámci byly na šesti tematických seminářích za účasti všech zainteresovaných stran probírány různé aspekty evropské přístavní politiky;

2. pokládá sdělení Komise za další vývoj dřívějšího sdělení Evropskému parlamentu a Radě o zlepšování kvality služeb v námořních přístavech: *klíčový aspekt pro evropskou dopravu – návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o uvolnění trhu přístavních služeb (KOM(2001) 35 v konečném znění)*, k němuž Výbor regionů přijal své stanovisko (CdR 161/2001 fin) dne 20. září 2001, a návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o uvolnění trhu přístavních služeb (KOM(2004) 654 v konečném znění), k němuž Výbor regionů přijal své stanovisko (CdR 485/2004 fin) dne 13. dubna 2005;

3. pohlíží na sdělení v úzké souvislosti s dalšími relevantními tématy, zejména s evropskou námořní politikou a evropskou dopravní politikou, a odkazuje na své stanovisko z vlastní iniciativy ze dne 12. října 2005 k tématu Námořní politika Evropské unie: otázka trvalého rozvoje pro místní a regionální samosprávy (CdR 84/2005 fin), na své stanovisko ze dne 13. února 2007 Směrem k budoucí námořní politice Unie (CdR 258/2006 fin) a na své stanovisko ze dne 14. února 2007 Přezkum bílé knihy Evropské komise o dopravě z roku 2001 v polovině období (CdR 119/2006 fin);

4. zdůrazňuje, že podoba a provádění budoucí evropské přístavní politiky musí stavět na zásadách subsidiarity a proporcionality;

Ke sdělení obecně

5. vyzdvihuje velký význam přístavů pro hospodářský a společenský rozvoj i pro konkurenceschopnost a blahobyt Evropy, a to nejen pro pobřežní oblasti. Přístavy, námořní doprava a příslušná logistika jsou jedním z nejvíce rostoucích sektorů v Evropě. 90 % obchodu Evropské unie (EU) s třetími zeměmi prochází přístavy. 40 % dopravy v EU využívá přístavů.

V EU se navíc každoročně přepraví loděmi více než 200 milionů cestujících;

6. je přesvědčen, že evropská přístavní politika musí zohlednit nejen tyto aspekty, ale i rostoucí globalizaci a nové prostředí rozšířené Unie. Pro udržitelný a vyvážený růst a pro úspěch evropských regionů je při tom velmi důležitá také ochrana klimatu a životního prostředí, jakož i zdraví občanů;

7. konstatuje, že evropské přístavy jsou velmi rozmanité, a je přesvědčen, že různé struktury posilují hospodářskou soutěž o neefektivnější dopravní cesty;

8. proto hodnotí kladně, že po neúspěchu obou návrhů směrnic o uvolnění trhu přístavních služeb v Evropském parlamentu, které kritizoval i Výbor regionů, se v případě sdělení a v něm oznámených dalších opatření jedná většinou o nezávazné právo (*soft law*), a ne o nové legislativní návrhy, takže je možné lépe zohlednit různé struktury;

9. je potěšen, že Komise využila příležitosti zasadit sdělení do širokého kontextu mnoha témat, který překračuje rámec obou návrhů směrnic, jejichž přístup se tematicky omezoval hlavně na uvolnění přístavních služeb;

10. vítá navržená opatření na vyjasnění příslušných právních předpisů. Opatření při tom musí sloužit dalšímu zlepšení účinné hospodářské soutěže a volnému přístupu na trh. Výbor regionů v této souvislosti konstatuje, že v mnoha oblastech Unie mezi evropskými přístavy i v nich již existuje velká a účinná hospodářská soutěž;

11. zdůrazňuje, že spolu soutěží nejen jednotlivé přístavy, ale celé dopravní řetězce, a že je to ve všech případech týkajících se přístavů třeba zohlednit, neboť tyto předpisy mají dopad na celý logistický řetězec v navazující vnitrozemské dopravě;

12. domnívá se, že opatření Společenství, jež mohou mít dopad na dopravní toky, jako například politika transevropských dopravních sítí či pokyny k uplatňování právních předpisů Společenství v oblasti životního prostředí při rozvoji přístavního sektoru, musejí být založena na potřebě ochrany stabilního investičního prostředí a příznivého sociálního prostředí v přístavech, udržitelného rozvoje přístavů, jednotného uplatňování ustanovení Smlouvy a konzultace s vnitrostátními, regionálními a místními orgány;

K výkonnosti přístavů a spojení s vnitrozemím

13. v zásadě souhlasí s Komisí a její analýzou ke zvýšení výkonnosti přístavů a doporučuje upřednostnit zvýšení účinnosti před rozšířením infrastruktury; požaduje ale vypracování strategií ve prospěch intermodality a multimodality, které zohlední rozmanitost jednotlivých regionů, a zdůrazňuje, že racionálnějšího rozložení dopravy v rámci Evropy musí být dosaženo prostřednictvím trhu v rámci globálního politického rámce;

14. chce však také poukázat na to, že přístavy, tj. spojení mezi otevřeným mořem a vnitrozemím, by také měly zahrnovat vlastní vstup do přístavu (tzn. prolamování ledu a bagrování);

K rozšiřování kapacit za současné ochrany životního prostředí

15. je si vědom nutnosti rozvíjet přístavy při respektování životního prostředí i zájmů a potřeb těch, kdo žijí v přístavních městech;

16. podporuje proto záměr Komise vydat pokyny k uplatňování a výkladu právních předpisů na ochranu životního prostředí při rozvoji přístavů. Při tom je nevyhnutelné se v rámci konzultací opět široce zabývat přístavním sektorem, ale také regionálními a místními orgány, které jsou pro rozvoj přístavů rozhodující. Opatření na rozvoj přístavů a ochranu životního prostředí musí být ve vzájemném souladu a vzájemně vyvážená;

17. vítá plánovaná opatření na nakládání s odpady a sedimenty a podporuje záměr Komise zaručit uplatňování příslušných právních předpisů EU ve všech členských státech;

18. podporuje záměr Komise snížit emise v přístavech, avšak v této souvislosti zdůrazňuje důležitou úlohu Mezinárodní námořní organizace (IMO) a zasazuje se o mezinárodní dohody namísto sólových evropských aktivit, které by oslabily globální konkurenceschopnost EU; je však toho názoru, že EU musí jednat samostatně, pokud IMO nepřistoupí v přiměřené době ke konkrétním řešením;

K modernizaci

19. konstatuje, že v Evropě zatím neexistuje skutečný vnitřní trh s námořní dopravou, a vítá administrativní zjednodušení, pokrok v modernizaci celnictví a iniciativu usilující o vytvoření evropského prostoru námořní dopravy bez překážek, kterou Komise plánuje na rok 2008;

20. ponechává však k úvaze praktické problémy při uskutečňování námořní dopravy bez překážek a doporučuje podrobně analyzovat status quo dříve, než budou přijata nová opatření;

K rovným podmínkám – přehlednost pro investory, provozovatele i uživatele

21. zdůrazňuje, že správa přístavů pochopitelně probíhá na regionální a místní úrovni, a proto vítá, že Komise nemá

v úmyslu činit žádné zásahy za účelem harmonizace různých struktur správy přístavů v EU;

22. domnívá se, že pokyny pro státní pomoc přístavům, které mají být vydány v roce 2008, jsou vhodným nástrojem k upřesnění Smlouvy o ES ve vztahu k přístavům, díky němuž bude nadále možné spravedlivě a účinně podporovat hospodářskou soutěž v přístavním sektoru;

23. v této souvislosti rovněž vítá rozšíření ustanovení o průhlednosti ve směrnici 2006/111/ES na všechny přístavy, bez ohledu na jejich velikost a roční obrát;

24. bere na vědomí výroky sdělení, že při udělování koncesí musí být respektována příslušná judikatura Evropského soudního dvora jakožto platné právo a že na udělení koncesí, na které se nevztahují právní předpisy o zadávání veřejných zakázek, musí být vypsáno transparentní výběrové řízení. Výbor regionů spatřuje ještě potřebu vyjasnit úlohu přístavních orgánů a jejich možností odpovídajícím způsobem podporovat regionální zájmy a rozvoj přístavů;

25. je znepokojen tím, že nepružné provádění navržených opatření způsobí právní nejistotu nebo omezení investičních pobídek u již existujících poskytovatelů, což by mohlo oslabit konkurenceschopnost Evropy;

26. vychází z toho, že přístavy mají nadále možnost přijímat v rámci efektivního rozvoje nezbytná opatření na modernizaci přístavů, jejich rozšiřování a úpravu i bez výběrových řízení;

27. spatřuje ještě další potřebu vyjasnění práv pracovníků v případě převedení určitého podniku zejména tehdy, když nelze uplatnit uvedenou směrnici 2001/23/ES;

28. bere na vědomí, že technicko-plavební služby (jako jsou lodivodské služby, služby vlečných lodí a vyvazování) jsou považovány za služby obecného hospodářského zájmu, a proto podléhají ustanovením článků 86, 87 a 88 Smlouvy o založení Evropského společenství. Podle těchto článků a zásady subsidiarity je na členských státech, aby stanovily své služby obecného hospodářského zájmu v souladu s podmínkami upřesněnými v rozhodnutí z 28. listopadu 2005. Pokud členský stát rozhodne, že podnik vykonává nějakou službu obecného hospodářského zájmu, má tento podnik nárok na kompenzaci za veřejnou službu v případě, že jeho příjmy z poskytování této služby obecného hospodářského zájmu nestačí k pokrytí nákladů. Tato kompenzace nemůže být vyšší než skutečně vynaložené náklady, včetně přiměřeného zisku. V této souvislosti rovněž připomíná, že náklady na technicko-plavební služby, jež jsou nezbytné pro zajištění bezpečnosti plavby v přístavních oblastech, představují velmi malou část celkových nákladů na dopravu, a odmítá tedy myšlenku podporovat snižování nákladů na tyto služby, aby byla námořní doprava atraktivnější;

29. spatřuje ještě potřebu vyjasnit oblast lodivodství a s ním spojené bezpečnostní otázky spadající do působnosti místních a regionálních samospráv;

30. souhlasí s Komisí v jejím hodnocení zvláštních agentur (tzv. pools) pro zaměstnance a vyzdvihuje jejich význam v náboru a odborné přípravě přístavních dělníků při respektování platného práva Společenství, především ustanovení o svobodě usazování a volném pohybu služeb;

31. vítá definici pojmu „přístavní poplatky“ a jeho omezení na všeobecnou infrastrukturu a v této souvislosti požaduje diferencované vyjasnění užívání přístavních poplatků v připravovaných pokynech pro státní pomoc, aby se zamezilo křížovým dotacím narušujícím hospodářskou soutěž;

32. konstatuje, že v oblasti přístavních poplatků již panuje velká transparentnost, a proto považuje jejich další úpravu za zbytečnou;

33. vítá záměr Komise blíže se zabývat hospodářskou soutěží mezi evropskými přístavy a třetími zeměmi a příslušné přístavy podporovat, neboť mnoho z nich je znevýhodněno nejen kvůli své zeměpisné poloze v nejvzdálenějších oblastech, ale také kvůli zostřené hospodářské soutěži s třetími zeměmi;

34. má obavy, že 100 % prohlídka („scanning“) všech námořních kontejnerů určených pro USA požadovaná v „US-Safe-Port-Act“ z roku 2006 a v „House Resolution No. 1“ z roku 2007 je pro evropské přístavy stěžejí proveditelná a způsobí vysoké náklady, a vyzývá proto Komisi, aby vyjednávala s úřady USA o praktických řešeních;

K zavedení strukturovaného dialogu mezi přístavy a městy

35. podporuje záměr Komise zlepšit image přístavů a jejich integraci s městy. Přístavy jsou v mnoha regionech velmi důležité nejen z hlediska hospodářství a zaměstnanosti. Často utvářejí ráz města a významně se podílejí na rozvoji města či regionu;

36. proto požaduje inovační přístup, který využije potenciálu přístavních měst v oblasti kultury, cestovního ruchu a volného času, a navrhuje vyznamenat výzkumné projekty a projekty územní spolupráce, jež zviditelňují budoucí vývoj;

37. vítá plánovaná opatření Komise pro veřejnost, vidí však v této souvislosti problém ve stávajících požadavcích na bezpečnost a ochranu proti terorismu a zločinnosti;

38. spatřuje ještě potřebu vyjasnění plánovaných víceúčelových přístupových karet a jejich významu;

K práci v přístavech

39. domnívá se, že evropská přístavní politika musí zohlednit také rozměr zaměstnanosti, aby byla zajištěna a vytvořena kvalifikovaná pracovní místa;

40. vítá proto záměr Komise podporovat sociální dialog na evropské úrovni. Ten musí probíhat v úzké spolupráci se sociálními partnery. Dobré a jisté pracovní podmínky a neustálé zlepšování vzdělávání a odborné přípravy přístavních dělníků,

např. běžné používání simulátorů, jsou rozhodujícími faktory dalšího pozitivního a udržitelného rozvoje přístavů a regionů, v nichž leží;

41. vyzdvihuje to, že Evropa může v globální hospodářské soutěži obstát jen tehdy, když bude nadprůměrně inovační a oproti jiným regionům kvalitnější, a zdůrazňuje zásadní význam akademického vzdělání a další odborné přípravy pro dosažení tohoto cíle;

42. vyjadřuje znepokojení nad tím, že počet pracovních úrazů v přístavech a na lodích je stále ještě vysoký. Výbor regionů poukazuje na to, že místní a regionální samosprávy hrají důležitou roli v monitorování a prosazování zdravotních předpisů a předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v přístavech;

II. Závěry a požadavky

VÝBOR REGIONŮ

43. lituje zpoždění při budování infrastruktury transevropských sítí (TEN) a vyslovuje se pro to, aby Komise lépe informovala členské státy i regiony a města o dostupných možnostech financování, a pomohla jim tak při zvětšování kapacit a rozvoji infrastruktury pro pozemní přístup k přístavům (spojení s vnitrozemím) a pro vlastní vstup do přístavů (spojení přístavu a moří plavebními cestami) a při budování logistických distribučních sítí;

44. považuje za nutné, aby v příštích právních předpisech, které budou upravovat poskytování podpory pro námořní dálnice, byla formálně uvedena účast regionů, a zasazuje se v této souvislosti o celkově zjednodušený postup, který bude více respektovat zájmy podniků, a přispěje tak k většímu šíření a přijímání ekologické námořní dopravy;

45. navrhuje do budoucna při plánování přístupů z moře či pevniny více využívat nástrojů územního plánování a integrované správy pobřežních zón;

46. požaduje rychlé zveřejnění pokynů pro státní pomoc, po konzultacích s členskými státy, regiony a zainteresovanými stranami;

47. požaduje zavedení finančních pobídek, jejichž cílem by bylo zajistit náležité přístavní infrastruktury a dostatečnou námořní dopravu pro ostrovní regiony a vzdálené přímořské oblasti, a to na podporu udržitelného rozvoje těchto oblastí a za účelem minimalizace působení faktorů s negativními dopady na jejich podnikatelskou činnost a na možnosti rovného přístupu na velké evropské trhy;

48. zdůrazňuje nezbytnost boje proti znečištění ovzduší a změně klimatu, do něž musí být zapojeny i přístavy a námořní doprava, např. rychlým přechodem na čistá lodní paliva a rychlým uplatňováním pravidel IMO o manipulaci s balastovými vodami pocházejícími z plavidel;

49. požaduje pokračovat ve vývoji a podpoře projektů „čisté lodě“ a „čisté přístavy“ a považuje za nezbytné vynaložit, zejména na mezinárodní úrovni, další snahy o snižování emisí skleníkových plynů z lodí, např. připojením do elektrické sítě v přístavech, aby evropské přístavy neutrpěly újmu v globální hospodářské soutěži. Měla by být také přijata dodatečná opatření na evropské úrovni, aby se neprodleně zlepšila kvalita života obyvatel v přístavech;

50. považuje za nezbytné, aby byla veřejnost lépe informována o velkém významu přístavů a moří pro hospodářský růst a pro vytváření pracovních míst v Evropě. Tento úkol by měl být z velké části přenechán členským státům, regionům a přístavům;

51. s velkým zájmem očekává opatření, která Komise plánuje na rok 2008 v souvislosti s vypracováním integrované námořní politiky EU, a jak do nich budou přístavy zapojeny;

52. uznává, že při dodržování zásady subsidiarity a proporcionality je ke zohlednění všech aspektů přístavní politiky zapotřebí mnoho opatření na úrovni EU. Výbor regionů se však obává, že tato opatření nemohou být všechna uskutečněna v předpokládaném časovém plánu, a proto postrádá jasné zdůraznění priorit jednotlivých opatření;

53. navrhuje, aby Komise při přijímání navrhovaných opatření zohlednila i malé přístavy s lokálním či regionálním dosahem, jejichž aktivity jsou převážně nekomerční povahy

a jsou pro místní obyvatelstvo životně důležité a jež mají velmi omezené ekonomické a lidské zdroje na provádění pokynů a právních předpisů EU. Dále navrhuje, aby byly nové právní nástroje EU přezkoumány z hlediska dopadů na kapacity a objem činnosti těchto přístavů, aby nedošlo k ohrožení jejich životaschopnosti;

54. požaduje proto přepracovat seznam opatření tak, aby byl řazen podle priority jednotlivých cílů, jichž má být za pomoci jednotlivých opatření dosaženo, a současně podle předpokládaných pravomocí v souladu se zásadou subsidiarity a podle časové posloupnosti;

55. nabízí svoji spolupráci a podporu při vypracování návrhů na upřednostňování uvedených opatření a na budoucí přístavní politiku a vyjadřuje své přání být pravidelně informován o vývoji této oblasti politiky;

56. doporučuje zřídit strukturu, která by umožnila pravidelně konzultovat všechny zainteresované strany, aby bylo možné zapracovat výsledky do dalšího vývoje evropské přístavní politiky, vyvarovat se konfliktů a vyměňovat si osvědčené postupy, a zmiňuje v této souvislosti také možnost pobízet a podporovat místní a regionální grémia v zajišťování všeobecného přijetí;

57. požaduje, aby Komise do 31. prosince 2009 předložila hodnocení evropské přístavní politiky v polovině období a návrh opatření na odstranění problémů mezi přístavy a vnitrozemím.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Integrovaná námořní politika pro Evropskou unii

(2008/C 172/07)

VÝBOR REGIONŮ

- lituje, že tak důležitým aspektům, jakými jsou námořní vzdělávání a výcvik, zřízení evropských fondů pro pobřežní oblasti a ochrana mořského dna, nebyla věnována pozornost;
- vyjadřuje politování nad tím, že otázka využívání a ochrany mořského dna byla opomenuta, a domnívá se, že k této politice patří i obecné strategické předpisy týkající se potopení odpadních látek z lodí do moře, jakož i kladení potrubí a kabelů na mořském dně a jejich využití;
- opakuje žádost, kterou vyslovil ve svém stanovisku Směrem k budoucí námořní politice Unie, aby byla prozkoumána možnost revize finančního systému EU za účelem vytvoření jednoho zjednodušeného systému pro všechny nebo většinu otázek námořní politiky v rámci evropského pobřežního a ostrovního fondu;
- žádá Komisi, aby předložila plán hlavních střednědobých a dlouhodobých cílů, kterých je zapotřebí v evropské námořní politice do roku 2015 a 2020 dosáhnout;
- stále postrádá jasné souvislosti mezi modrou knihou o námořní politice a směrnicí o mořské strategii, proto žádá Komisi, aby tyto souvislosti vyjasnila a oběma tématy se zabývala podrobněji;
- znovu vybízí k vytvoření evropské námořní platformy, která by zapojovala místní a regionální samosprávy a zúčastněné strany jako nástroje ke shromažďování odborných znalostí a k vyměňování osvědčených postupů.

Zpravodajka: paní KALEV, starostka města Jõgeva (EE/UEN-EA)

Odkaz

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Integrovaná námořní politika pro Evropskou unii

KOM(2007) 575 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá a schvaluje sdělení Komise k tématu Integrovaná námořní politika pro Evropskou unii. Výbor je potěšen, že se nyní Komise pokouší najít v této zásadní otázce globální přístup, který zahrnuje všechny aspekty vztahu lidí s oceány a moři. Tento přístup poskytne soudržný politický rámec, který umožní optimální rozvoj činností spojených s mořem, a to udržitelným způsobem;

2. bere na vědomí účast četných zainteresovaných skupin na konzultacích, obává se však, že několika zásadním aspektům, jakými jsou námořní vzdělávání a výcvik, zřízení evropských fondů pro pobřežní oblasti a ochrana mořského dna nebyla věnována pozornost;

3. sdílí názor, že všechny záležitosti týkající se oceánů a moří jsou navzájem propojeny a musejí být řešeny společně. K dosažení žádaných výsledků je důležité koordinovaně poskytovat informace o pokroku ve všech činnostech (např. jedna internetová stránka). Každé povinné opatření/nařízení se musí opírat o vědecké poznatky a hodnocení zohledňující místní rozdíly v ekosystémech a regionální rozdíly ve využívání mořských zdrojů lidmi;

4. je přesvědčen, že námořní politika EU by se v dlouhodobém horizontu mohla stát velmi významnou politikou, neboť více než 50 % území EU zaujímá voda se všemi svými biologickými, fyzickými a geologickými zdroji;

5. poukazuje na to, že ve sdělení o integrované námořní politice se nehovoří o zásadní složce mořského prostředí, kterou je otázka využívání a ochrany mořského dna spadající do pravomoci jednotlivých členských států. Dle názoru Výboru patří k této politice i obecné strategické předpisy týkající se potopení odpadních látek z lodí do moře, jakož i kladení potrubí a kabelů na mořském dně a jejich využití;

6. zdůrazňuje, že námořní politika překračuje hranice jednotlivých států a vyžaduje mnohostranný přístup a účinnou správu na více úrovních;

7. podporuje integrovaný meziodvětvový přístup, jehož uplatňování bude vyžadovat spolupráci a koordinaci všech politik, které souvisejí s mořem, na různých úrovních rozhodování.

Bude při tom nutné nalézt rovnováhu mezi konkurenceschopností, udržitelností a ochranou životního prostředí;

8. je toho názoru, že místní a regionální samosprávy hrají důležitou roli při formulování a provádění politiky i při tvorbě právních předpisů, a musejí plnit jasný úkol při zavádění politických opatření, která jsou specifická pro dané odvětví, a při informování občanů o potenciálu moří a o tom, jak lidská činnost ovlivňuje mořské prostředí;

9. poukazuje na to, že pro úspěšné provádění integrované námořní politiky EU je nezbytné, aby místní a regionální samosprávy byly i nadále připraveny angažovat se v této oblasti a poskytnout v této souvislosti účinný příspěvek;

10. sdílí názor Komise, že Výbor regionů může do tohoto procesu vnést přidanou hodnotu. Výbor regionů chce přinést koncepci, která podpoří účast místních a regionálních samospráv na tomto procesu, jakož i jejich účinný příspěvek;

11. hledá cesty, jak lze místní a regionální samosprávy podpořit ve vypracovávání strategie provádění a při provádění plánovaných opatření s přihlédnutím k různým zvláštnostem členských států a konkrétních pobřežních regionů, jež vyžadují lepší spolupráci, včetně ostrovů, souostroví a nejvzdálenějších regionů, a rovněž s přihlédnutím k mezinárodnímu rozměru;

12. doporučuje, aby se zohlednily rozdílné kapacity regionů a názory obhajované v rámci konzultací;

13. sdílí názor vyjádřený ve sdělení, že všechny změny vyvolané námořní politikou budou mít dopady především na pobřežní oblasti a s nimi propojené vnitrozemské vody a ústí řek;

14. nadále se snaží rozvíjet kapacity místních a regionálních samospráv s cílem zajistit závaznou dostupnost prostředků a za tímto účelem zřídit evropský fond pro pobřežní oblasti a ostrovy. Opakuje žádost, kterou vyslovil ve svém stanovisku Směrem k budoucí námořní politice Unie, aby byla prozkoumána možnost revize finančního systému EU za účelem vytvoření jednoho zjednodušeného systému pro všechny nebo většinu otázek námořní politiky v rámci evropského pobřežního a ostrovního fondu. Prostředky musí být využity způsobem, který je ku prospěchu stavu životního prostředí moří a jejich ekologické situaci;

15. nadále trvá na názoru, který vyjádřil ve stanovisku CdR 84/2005, že je velmi důležité podporovat inovace a rozvoj podnikání, zvláště v oblasti rozvoje nových námořních technologií;
16. sdílí názor, že integrovaná námořní politika posílí schopnost řešit problémy v souvislosti s globalizací a konkurenceschopností, klimatickými změnami, zhoršováním mořského prostředí, námořní bezpečností, zabezpečením energie a udržitelnosti;
17. považuje také za nutné, aby se tato politika opírala o vynikající kvalitu mořského výzkumu, technologií a inovací a aby se zakládala na Lisabonské strategii pro růst a zaměstnanost a na Göteborgské strategii udržitelného rozvoje;
18. sdílí názor Komise na otázku přidané hodnoty, kterou Výbor zmínil ve svém stanovisku CdR 258/2006, a sice že integrovaný přístup pomáhá zamezit názorovým rozdlílům, vytvářet synergie a zaručit věcnou výměnu informací s občany a se sousedními regiony;
19. oceňuje snahy Komise vytvořit prostřednictvím tohoto sdělení základ pro rámec rozhodování a meziodvětvové nástroje nezbytné pro integrovanou námořní politiku EU a stanovit hlavní opatření, ke kterým Komise hodlá přikročit během tohoto funkčního období. V této souvislosti je potěšen skutečností, že Roční politická strategie Evropské komise na rok 2009 (KOM 2008(72)) potvrzuje zařazení námořní politiky mezi politické priority Komise, ale lituje, že se pro tuto oblast na rok 2009 počítá s malým objemem prostředků, včetně převedení 6 milionů EUR ze zdrojů dostupných v rámci rybářské politiky;
20. vítá, že se Komise při těchto opatřeních bude řídit zásadami subsidiarity a zachování konkurenceschopnosti, ekosystémovým přístupem a principem zapojení zainteresovaných stran;
21. z výše uvedeného důvodu žádá Komisi, aby předložila plán hlavních střednědobých a dlouhodobých cílů, kterých je zapotřebí v evropské námořní politice do roku 2015 a 2020 dosáhnout;
22. zastává názor, že v případě tak důležitého dokumentu, jakým je dokument o integrované námořní politice EU, by časový horizont měl být podstatně delší a měl by přesahovat délku tohoto funkčního období;
23. považuje za mimořádně důležité, aby probíhala spolupráce s regionálními a odvětvovými pracovními skupinami a organizacemi, které jsou činné na úrovni EU v oblastech Atlantiku, Severního ledového oceánu, Středozemního moře, Černého moře, Baltského moře a Severního moře, a aby byly tyto organizace konzultovány a podporovány se jejich činností. Žádá Komisi, aby zajistila provádění integrační námořní politiky v uvedených oblastech;
24. poukazuje na to, že pravomoci související s integrovaným přístupem jsou jednoznačně vytyčeny, a proto musí EU využít pravomocí, které jsou stanoveny Smlouvou, pro činnosti v odpovídajících oblastech, jako je např. životní prostředí, doprava, rybolov, regionální a průmyslová politika, a plně přitom dodržovat subsidiaritu;
25. podporuje výzvu Komise určenou členským státům, aby v těsné spolupráci se zainteresovanými stranami, zejména pobřežními regiony, vytvořily vnitrostátní pokyny pro integrovanou námořní politiku a se zájmem očekává hlavní směry Komise k této problematice a ke konzultaci zainteresovaných stran, které uznají zvláštní pravomoci regionálních a místních samospráv ve vztahu k integrované námořní politice;
26. považuje za zásadní rozhodnutí navrhnout v roce 2008 celou řadu pokynů k vypracování těchto vnitrostátních integrovaných námořních politik a od roku 2009 podávat každoročně zprávy o opatřeních členských států v této oblasti;
27. doporučuje doplňkové podpůrné pokyny i pro místní a regionální samosprávy. Žádá Komisi, aby jako základní zásady v rámci pokynů pro řádnou správu na národní a regionální úrovni zvažila: návrhy hlavních námořních cílů, metodiku pro dosažení těchto cílů integrovaným přístupem, konkrétní termíny cílů, jichž je třeba dosáhnout;
28. je názoru, že integrace prostřednictvím zamýšlené koordinace nebude zaručena, pokyny by mohly být jinak vyloženy a konzultační struktury ještě nejsou strukturami pro rozhodování;
29. navrhuje, aby byl pro regiony vypracován přehledný souhrn a seznam osvědčených postupů;
30. doporučuje vytvořit jasný systém, který by zaručil, že regiony budou poskytovat trvale účinný příspěvek a možné konflikty mezi regiony budou spravedlivě urovnány;
31. zdůrazňuje, že za tímto účelem je třeba vypracovat regionální strategie provádění;
32. navrhuje, aby byly prostřednictvím dialogu s místními a regionálními samosprávami urychleny rozhodovací procesy v otázkách námořní politiky. VR poukazuje na to, že i členské státy a místní a regionální samosprávy musejí být bezprostředně zapojeny do vypracování strategie provádění. Cíle strategie by měly být stanoveny společně s nimi, v souladu s nutností mezi-odvětvové integrace ve všech činnostech. Stejným způsobem by mohly být stanoveny úkoly a projednány otázky finančních zdrojů;
33. podporuje lepší spolupráci mezi pobřežními hlídkami členských států, jakož i rozhodnutí přijmout opatření s cílem zlepšit interoperabilitu systému dozoru, aby se spojily existující monitorovací a sledovací systémy používané pro námořní bezpečnost, ochranu mořského prostředí, zamezení znečišťování moří, kontrolu rybolovu, kontrolu vnějších hranic a pro další činnosti v oblasti vynucování práva. Žádáme Komisi, aby ve středomořské oblasti spustila první pilotní projekt k této problematice s cílem rozšířit jej na celou Evropu;

34. vítá rozhodnutí Komise předložit v roce 2008 program k usnadnění rozvoje územního plánování námořních prostor členskými státy;

35. považuje za nezbytné, aby Komise v roce 2008 přijala opatření k vytvoření Evropské námořní sítě pro pozorování a sběr dat a zvažila potřebu multidimenzionálního mapování vod členských států za účelem usnadnění přístupu k velmi kvalitním údajům. Žádáme Komisi, aby v Severním moři spustila první pilotní projekt k této problematice s cílem rozšířit jej na celou Evropu;

Prioritní oblasti integrované námořní politiky EU

V nejvyšší míře uplatňovat udržitelné využívání oceánů a moří

36. souhlasí s názorem Komise, že pro zvýšení účinnosti námořní dopravy v Evropě a zajištění její dlouhodobé konkurenceschopnosti musí být vytvořen evropský prostor námořní dopravy bez překážek a ve spolupráci s ostatními součástmi dopravního systému;

37. podporuje přípravu ucelené strategie námořní dopravy pro období 2008–2018, jež by měla zahrnovat podporu námořních dálnic a „short sea shipping“. Tato strategie by se vedle sítě velkých evropských přístavů napojené na transevropské dopravní sítě měla obzvláště zabývat malými a středně velkými přístavy, vzhledem k tomu, že tyto přístavy efektivně slouží okrajovým regionům a ostrovům a pomáhají předcházet přetížení velkých přístavů a silnic;

38. žádá Komisi a členské státy, aby podnítily spolupráci mezi evropskými přístavy a podpořily tak: a) přepravu co nejvíce zboží v EU po moři jakožto volbu nejvíce šetrnou k životnímu prostředí, včetně dovozu, vývozu a tranzitu; b) efektivnost nákladů a ekologickou účinnost námořního obchodu se zbožím, zejména s ohledem na očekávaný další nárůst pohybu zboží;

39. bere na vědomí odpověď na dříve položenou otázku, kterou obdržel v průběhu konzultačního procesu, a sice jak mají být Tematická strategie ochrany a zachování mořského prostředí⁽¹⁾ a návrh směrnice o mořské strategii⁽²⁾ integrovány do budoucí společné námořní politiky, vzhledem k tomu, že Komise je považuje za součást integrované strategie;

40. zdůrazňuje, že uvedené strategie tvoří environmentální základ integrované námořní politiky, neboť upřednostňují přístup k ekosystémům, který je zaměřen na to, aby se všem ekologickým, sociálním a hospodářským otázkám věnovala stejná pozornost. Pro ekologickou složku jsou přítom stanoveny také časové cíle (dosazení dobrého stavu životního prostředí do roku 2020);

⁽¹⁾ KOM(2005) 504 v konečném znění.

⁽²⁾ KOM(2005) 505 v konečném znění.

41. návrh směrnice o strategii pro mořské prostředí stanovuje, že regiony, kde jsou mořské podmínky kritické, musí připravit a provádět činnosti rychleji, aby dosáhly uspokojivého stavu životního prostředí. V těchto regionech je nanejvýš důležité, aby Evropská komise koordinovala různé zainteresované sektory, programy a strategie a aby rovněž poskytla dostatečnou finanční podporu. Za účelem dosažení skutečně integrované námořní politiky je nutné zahrnout vnitrozemské aktivity jako např. zemědělství, řízení odpadů, dopravu a výrobu energie. Tyto regiony mohou fungovat jako pilotní oblasti pro skutečnou a zcela integrovanou námořní politiku;

42. stále postrádá jasné souvislosti mezi modrou knihou o námořní politice a směrnici o mořské strategii, proto žádá Komisi, aby tyto souvislosti vyjasnila, oběma tématy se zabývala podrobněji, a zabránila tak dvojí práci spojené s uvedenými snahami;

43. žádá Komisi, aby předložila návrh, jak propojit jednotlivé pobřežní oblasti sítě Natura 2000 v EU;

44. zastává názor, že integrovaná správa pobřežních oblastí se opírá o dobře promyšlenou koncepci, která může k vypracování námořní politiky přispět řadou cenných a osvědčených postupů, a navrhuje dodatečně prozkoumat zkušenosti regionů a místních orgánů v oblasti integrovaného využívání pobřežních oblastí, zejména prověřit stávající místní pobřežní partnerství, jež navázaly místní orgány a příslušné zainteresované strany za účelem zajištění nákladově efektivní integrované správy pobřežních oblastí s přístupem zdola nahoru, a zjistit, jak lze sladit integrovanou správu pobřežních zón a námořní politiku;

45. doporučuje pro účely podpory spolupráce v technické oblasti a v otázkách administrativního řízení navázat úzké vztahy s místními a regionálními samosprávami, které provádějí opatření členských států ve vodní politice. Tím má být do roku 2015 dosaženo dobrého ekologického stavu povrchových vod až do vzdálenosti jednoho kilometru od pobřeží⁽³⁾;

46. odkazuje na stanovisko 237/2007 k evropské přístavní politice, kde je podrobně popsán jeho postoj ke Sdělení Komise o přístavní politice KOM (2007) 616;

47. připojuje se k návrhu předložit návrh nové politiky pro přístavy s přihlédnutím k mnohostranným úlohám přístavů a širším souvislostem evropské logistiky;

48. doporučuje využít prostředky ze strukturálních fondů k umožnění investic do regionálních přístavních struktur a jiných příslušných projektů;

49. podporuje návrh na snížení míry emisí, které způsobují lodě v přístavech, zejména odstraněním stávajícího daňového znevýhodnění palubní elektřiny, a na vytvoření a podporu technických norem platných pro EU či celý svět týkajících se přenosu palubní elektřiny na lodě;

⁽³⁾ Směrnice 2000/60/ES.

50. zároveň považuje za nutné předložit pokyny k uplatňování příslušných právních předpisů Společenství v oblasti životního prostředí na rozvoj přístavů;
51. chce také zdůraznit, že je třeba zabezpečit dodávky udržitelné energie v budoucnosti a žádá Komisi a členské státy, aby systematicky podporovaly všechny obnovitelné čisté mořské zdroje energie, jako např. z větru, vln, přílivu a oceánského proudění, dávaly přednost zejména výzkumu a vývoji a systematicky je podporovaly také prostřednictvím finančních přístupů, jako jsou např. dostatečné výkupní ceny. Kromě toho by měly být odstraněny administrativní překážky bránící rozvoji obnovitelných mořských zdrojů energie;
52. domnívá se, že neziskové přístavy v místní správě by měly být chráněny před zánikem, neboť jejich přínosy pro okolní komunity v sociální oblasti, při rekreaci a v cestovním ruchu překračují jejich původní ekonomickou funkci;
53. vítá pozitivní postoj Komise, co se týče podpory vytváření mnohoodvětových seskupení a regionálních center pro vynikající kvalitu námořního odvětví, jakož i prosazování evropské sítě námořních seskupení;
54. v této souvislosti žádá o objasnění a vysvětlení struktur a forem jednotek, které je třeba vytvořit, jaký politický přínos má každá tato jednotka mít a jaká úloha je připisována Komisi a Výboru regionů;
55. podporuje rozhodnutí v úzké spolupráci se sociálními partnery znovu přezkoumat platné výjimky pro námořní odvětví v pracovněprávních předpisech EU;
56. má za to, že za zlepšení bezpečnosti práce na moři jsou do značné míry odpovědné členské státy, které by měly ratifikovat mezinárodní texty jako např. úmluvy Mezinárodní organizace práce (MOP) o námořních pracovních normách, konsolidované v únoru 2006, či úmluvy MOP o práci v odvětví rybolovu z června 2007;
57. oceňuje rozhodnutí podporovat osvědčení o vynikající kvalitě v námořním odvětví;
58. doporučuje použít opatření ke zlepšení vzdělávání v oblasti námořního odvětví, aby se tak zajistilo mezinárodně uznávané odborné vzdělávání i možnosti dalšího zvyšování kvalifikace a k dispozici byli odborníci s nezbytnou kvalifikací, kterých je zapotřebí;
59. je přesvědčen o tom, že pobřežní regiony jsou změně klimatu vystaveny nejvíce, proto doporučuje prioritní opatření jako např.: snížení emisí z lodí, rozvoj a rozšíření obnovitelných mořských zdrojů energie, zastavení poklesu biologické rozmanitosti moří a ochranu pobřeží, a vítá tedy rozhodnutí Komise zahájit pilotní akce k omezování dopadu klimatických změn na pobřežní oblasti a k zajištění přizpůsobení se těmto změnám;
60. žádá Komisi o vysvětlení odhadu této potřeby také pro nepobřežní oblasti;
61. souhlasí s názorem, že je třeba podporovat mezinárodní úsilí o snížení znečištění ropou, které způsobují lodě;
62. podporuje rozhodnutí aktivně podporovat mezinárodní úsilí o snížení emisí skleníkových plynů, které způsobují lodě;
63. žádá, aby byla novelizována směrnice o zdanění energetických produktů tak, aby obsahovala povinnost členského státu nedanit elektrickou energii dodávanou do lodí v přístavech více než ropná paliva, neboť stávající systém směrnice vede ke znečištění ovzduší, jež v přístavních městech pochází až z 80 % z lodí spalujících ropná paliva;
64. vítá úsilí Komise a členských států snížit emise SO₂ a NO_x a emise jemných částic z lodí v mořích EU a zejména v přístavech. Vzhledem k tomu, že z dlouhodobého hlediska to nebude dostačující, Výbor regionů vybízí k dalšímu snížení, a požaduje tedy, aby Komise a členské státy nejpozději do roku 2030 snížily emise z lodí na stejnou úroveň, která je povolena u automobilů;
65. vybízí k začlenění emisí z lodí do systému EU pro obchodování s emisemi;
66. vítá rozhodnutí Komise řádně zohlednit probíhající práci na mezinárodní úrovni a předložit návrhy na demontáž zastaralých lodí účinným a bezpečným způsobem, který je udržitelný z hlediska životního prostředí;
67. vítá energetické vystupování s cílem odstranit praxi výmětů a ničivé postupy rybolovu, jako je používání vlečných sítí v citlivých lovištích na volném moři. Je obzvláště nutné zabývat se tím, jak státy vzájemně reagují při řešení přílišného lovení;
68. vítá ostré zásahy proti nelegálnímu, neregulovanému a nehlášenému rybolovu v regionech, kde se na základě poznatků a výzkumu stanoví nutnost takového opatření;
69. uznává potřebu prosazovat a podporovat různé druhy drobného rybolovu, které mají v evropských mořích velkou tradici a jsou selektivnější a šetrnější k životnímu prostředí;
70. žádá Komisi o vyjádření názoru na to, jak lze v souvislosti s oběma posledně uvedenými tématy provádět integrovanou politiku účinněji než dosud;
71. vyjadřuje svou podporu pro další rozvoj odvětví akvakultury v Evropě, které respektuje životní prostředí;
- Budovat znalostní a inovační základnu pro námořní politiku
72. vítá záměr předložit v roce 2008 základní evropskou strategii pro mořský a námořní výzkum;

73. žádá Komisi, aby v rámci nové strategie v oblasti mořského výzkumu zohlednila koncept sítě „evropských institutů pro oceánský výzkum“;

74. považuje rovněž za nutné v rámci 7. rámcového programu pro výzkum zveřejnit společné průřezové výzvy k předkládání návrhů, a podporovat tak integrovanou koncepci a zlepšit chápání průřezových otázek v námořní oblasti, jako např. dopad změny klimatu, souvisejícího stoupání hladiny moře a měnících se povětrnostních podmínek na použitelnost přístavů a námořní dopravu obecně;

75. vítá podporu výzkumu určeného k předvídání a omezování dopadů klimatických změn na námořní činnosti, mořské prostředí, pobřežní oblasti a ostrovy, a k přizpůsobení se těmto dopadům, a žádá Komisi, aby její práce směřovala k Evropské strategii pro přizpůsobení se dopadům změny klimatu v pobřežních regionech, která se zakládá na důkladném hodnocení rostoucích nákladů přizpůsobení se změně klimatu na pobřežích a která napomáhá předejít tomu, aby se tyto skutečnosti staly překážkou hospodářského růstu v pobřežních oblastech;

76. oceňuje rozhodnutí podpořit vznik evropského partnerství pro vědu o mořích, které bude sloužit k intenzivnímu dialogu mezi vědeckou komunitou a hybnými silami průmyslu a politiky;

77. ptá se, jak a v jaké míře Komise toto partnerství podpoří, jak se tato podpora bude projevovat, jakou bude mít souvislost s konzultační strukturou iniciovanou Komisí a jak se od ní bude odlišovat;

78. zdůrazňuje význam regionálních údajů a jejich vyhodnocení při zohlednění interregionálního aspektu;

79. považuje za nezbytné provést srovnání statistik, a podpořit tak konkurenceschopnost tohoto konkrétního odvětví a reformní činnost (jak uvádí stanovisko Výboru CdR 258/2006, nikoli ovšem modrá kniha);

80. žádá o informace týkající se toho, do jaké míry mohou regiony ovlivňovat pilotní projekty a výzvy k předkládání návrhů na vědecké a rozvojové projekty i na příkladné projekty;

81. znovu vybízí k vytvoření evropské námořní platformy, která by zapojovala místní a regionální samosprávy a zúčastněné strany jako nástroje ke shromažďování odborných znalostí a k vyměňování osvědčených postupů. Navrhuje, aby byl pro regiony co nejdříve vypracován průběžný seznam osvědčených postupů, třeba na základě již existujících evropských seznamů regionálních námořních osvědčených postupů s příklady zejména v následujících oblastech: definice obecných námořních cílů, řádná správa, odvětvové politiky a jejich integrace, regionální námořní akční plány;

Poskytovat nejvyšší kvalitu života v pobřežních regionech

82. považuje za zásadní v rámci nadcházející iniciativy v oblasti cestovního ruchu podporovat udržitelný pobřežní a námořní cestovní ruch;

83. žádá o objasnění, jakým způsobem mohou místní a regionální samosprávy a pobřežní regiony podle názoru Komise přispět k zajištění nejvyšší kvality života v pobřežních oblastech a jaká synergie by byla možná například s jinými oblastmi politiky EU;

84. podporuje, aby Komise co nejdříve vytvořila databázi všech projektů regionální politiky financovaných EU, které spadají do oblasti námořní politiky, jakožto základnu pro šíření osvědčených postupů. Tato databáze by měla zajistit také transparentnost všech možností financování Společenství, které jsou k dispozici na námořní projekty a pro pobřežní regiony;

85. podporuje návrh strategie Společenství pro prevenci katastrof, která bude klást důraz zejména na rizika, jimž jsou vystaveny pobřežní oblasti, a uvádět mimo jiné nouzové přístavy, kam budou moci v případě nebezpečí připlout ropné tankery a lodě s jiným nebezpečným nákladem. Opatření pro námořní bezpečnost musejí brát v úvahu rovněž zvláštní aspekty námořní navigace v zimním období;

86. považuje za zásadní rozhodnutí Komise usilovat pomocí podpůrných opatření o rozvoj potenciálu nejvzdálenějších regionů a ostrovů. Řešení specifických problémů, jimž čelí vzdálené pobřežní a ostrovní regiony, je třeba najít společným úsilím v námořní politice a činnostech v jiných oblastech politiky na úrovni EU;

Prosazovat vedoucí pozici Evropy v mezinárodních námořních záležitostech

87. vítá rozhodnutí zasadit se o spolupráci v rámci politiky rozšíření, evropské politiky sousedství a Severní dimenze;

88. vítá rozhodnutí předložit návrh strategie pro vnější pohled na námořní politiku Unie, a to prostřednictvím strukturovaného dialogu s nejdůležitějšími partnery;

89. žádá o objasnění, jak lze do určité míry regionalizovaných odborných znalostí (příklad: Helsinská komise – HELCOM – na ochranu Baltského moře) nejlépe systematicky využít ve vnějších vztazích;

Zvyšovat viditelnost námořní Evropy

90. stejně jako Evropská komise pokládá za nutné začít s vytvářením evropského atlasu moří;

91. podporuje návrh každoročně od roku 2008 oslavovat Evropský den moří a od samotného počátku do této činnosti začlenit místní a regionální samosprávy a zúčastněné strany a jejich odborné znalosti;

92. vybízí k tomu, aby se prostřednictvím vzdělávacího systému, médií, internetu a jiných informačních kanálů značně zintenzívnil a podpořil styk s veřejností týkající se všech otázek souvisejících s mořem;

93. domnívá se, že mořské národní parky by mohly představovat způsob, jak zvýšit povědomí veřejnosti a zároveň chránit citlivé mořské oblasti;

94. navrhuje vypracovat rozsáhlý balíček opatření zaměřených na zviditelnění námořní Evropy zejména s ohledem na naše námořní dědictví.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů Bílá kniha – Společně pro zdraví: strategický přístup pro EU na období 2008–2013

(2008/C 172/08)

VÝBOR REGIONŮ

- se domnívá, že společná perspektiva zdravotní politiky nesmí vést k harmonizačním opatřením a porušení zásady subsidiarity;
- žádá Komisi, aby v rámci cílů upřednostnila omezení nerovností v oblasti zdraví;
- poukazuje na to, že se strategie nezabývá otázkou farmaceutických výrobků, doporučuje proto podrobněji prověřit tuto otázku;
- zastává názor, že kontrolní lékařské prohlídky týkající se rakoviny jsou příkladem specifické zdravotní péče, patří proto do pravomoci jednotlivých států, neměly by tedy být předmětem zdravotní strategie. Spolupráce a sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy EU se však vítá;
- domnívá se, že zapojení místních a regionálních samospráv do nového mechanismu pro strukturovanou spolupráci na úrovni EU by konkrétně mohlo vypadat tak, že by několik křesel v nových výborech zabývajících se zdravotní politikou obsadili zástupci místní a regionální úrovně, nicméně požaduje, aby se tento mechanismus strukturované spolupráce dále projednával a aby tato jednání byla otevřená a transparentní;
- domnívá se, že by Komise měla vytvořit přehled relevantních formálních a neformálních sítí spolupráce a organizací působících v oblasti zdraví a učinit kroky, aby tyto subjekty svedla dohromady za účelem rozvoje účelných a účinných forem spolupráce.

Zpravodaj: pan PETERSEN, člen regionálního zastupitelstva regionu Jižní Dánsko (DK/SES)

Odkaz

Bílá kniha – Společně pro zdraví: strategický přístup pro EU na období 2008–2013

KOM(2007) 630 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá bílou knihu Komise, která stanoví zdravotní strategii EU do roku 2013, ovšem pouze s výhradou, že přitom bude respektován článek 152 Smlouvy, který uvádí, že odpovědnost za zdravotnictví nese příslušný stát, a že nebude porušena zásada subsidiarity v této oblasti;

2. připojuje se k názoru, že zdraví je v lidském životě ústřední hodnotou a je třeba ho podporovat účinnými politickými strategiemi a činnostmi v členských státech, na úrovni EU a na celosvětové úrovni. Pro Komisi by měla oblast veřejného zdraví, v jejímž rámci EU disponuje pravomocemi a která má pro zdraví velký význam, zůstat i nadále prioritou;

3. uznává a vítá rostoucí zájem o zdravotní problematiku na úrovni EU. Tento zájem byl znovu potvrzen dne 19. října 2007 v Lisabonu reformní smlouvou, přičemž se navrhovalo také posílení politického významu zdraví. Výbor regionů nicméně poukazuje na to, že společná perspektiva zdravotní politiky nesmí vést k harmonizačním opatřením a porušení zásady subsidiarity;

4. uznává nové potřeby, jež jsou nutným důsledkem vypracování strategičtější zaměřeného přístupu na úrovni Společenství. Důvodem tohoto postupu je stárnutí obyvatelstva, nové hrozby pro zdraví (pandemie, biologické incidenty, bioterorismus a problémy způsobené změnou klimatu) a nové technologie, zdůrazňuje však, že by se mělo vynaložit úsilí k tomu, aby se zajistilo, že EU nepřekročí své omezené pravomoci v oblasti zdravotní politiky, které jí byly přiděleny v souladu s článkem 152 Smlouvy o ES;

5. podporuje základní hodnoty a zásady bílé knihy, tj. solidaritu, zapojení občanů do utváření politiky, zmírnění znevýhodnění v oblasti zdraví, podporu investic v této oblasti, začlenění aspektu zdraví do všech politik a posílení hlasu EU v oblasti zdraví na celosvětové úrovni;

6. schvaluje tři vzájemně se překrývající cíle formulované v bílé knize: podporu dobrého zdravotního stavu ve stárnoucí Evropě, ochranu občanů před zdravotními hrozbami a podporu dynamických zdravotních systémů a nových technologií, a souhlasí s konkrétními opatřeními, jež byla v souvislosti s těmito cíli navržena;

7. upozorňuje, že otevřenost týkající se úlohy regionálních a místních subjektů, jejich zájmů a zkušeností, je předpokladem pro naplnění hodnot, zásad a cílů bílé knihy;

8. žádá Komisi, aby v rámci cílů upřednostnila omezení nerovností v oblasti zdraví a aby věnovala pozornost zdravotním rozdílům mezi různými společenskými skupinami. Měly by být proto podporovány členské státy, jež mají potíže při vytváření opatření v oblasti veřejného zdraví a při zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva, aby bylo možné odstranit rozdíly a rušivé prvky, které se v oblasti zdraví v EU vyskytují;

9. vítá systém zdravotních ukazatelů za předpokladu, že budou zohledněny pravomoci jednotlivých členských států ve zdravotnictví;

10. poukazuje na to, že se strategie nezabývá otázkou farmaceutických výrobků, ačkoli na pacienty a občany má dalekosáhlý dopad, když jsou předpisy v této oblasti chápány pouze jako dílčí část hospodářské politiky, a nikoli v souvislosti s oblastí zdravotnictví. Doporučuje proto podrobněji prověřit otázku farmaceutických výrobků. Výchozím bodem tohoto zkoumání by mělo být to, že tato oblast je v mnoha členských státech EU zařazena do zdravotnictví a systému zákonného nemocenského pojištění;

11. zastává názor, že kontrolní lékařské prohlídky týkající se rakoviny jsou součástí zdravotnictví, patří proto do pravomoci jednotlivých států, která by tedy neměla být předmětem zdravotní strategie;

Provádění strategie

12. upozorňuje na to, že nová zdravotní strategie EU se přímo dotýká místních a regionálních samospráv, neboť v mnoha členských státech nesou za zdravotnictví, popř. za zdravotní péči odpovědnost;

13. připomíná, že plánování, řízení, provoz a rozvoj zdravotnictví je často v pravomoci regionů a místních subjektů působících v této oblasti a nesoucími finanční odpovědnost. Vzhledem k tomu, že se jedná o úroveň správy, která je nejbližší občanům, jsou v oblasti zdraví významnými subjekty, které disponují také odpovídajícími odbornými znalostmi;

14. vyjadřuje své uspokojení nad tím, že bílá kniha uznává nepostradatelnost místních a regionálních samospráv při poskytování zdravotních služeb, a očekává tedy, že místní a regionální samosprávy budou vzhledem k odpovědnosti v této oblasti do provádění strategie plně zapojeny. Strategie bude neúčinnější, pokud ji budou pokud možno již ve velmi rané fázi podporovat místní a regionální samosprávy. Tím se vytvoří lepší podmínky také pro vlastní odpovědnost regionální, popř. místní úrovně při provádění strategie;

15. je potěšen, že bílá kniha uvádí možnost regionálního a místního zapojení v rámci nového mechanismu pro strukturovanou spolupráci na úrovni EU a že Komise hodlá postupovat napříč různými oblastmi a v souladu s ostatními orgány působícími v oblasti zdraví, žádá však, aby tento mechanismus strukturované spolupráce byl podrobněji projednán, aby byl otevřený a transparentní a v žádném případě nepřekračoval úroveň koordinace, již stanoví čl. 152 odst. 2 Smlouvy o ES;

16. v této souvislosti poukazuje na to, jak je důležité, aby do projednávání budoucích iniciativ EU v oblasti zdraví byly již v rané fázi začleněny instituce a sítě, které místní a regionální samosprávy v této oblasti zastupují;

17. podporuje nový mechanismus pro strukturovanou spolupráci na úrovni EU navrhovaný Komisí, který jí bude poskytovat poradenství a napomůže koordinaci členských států, za předpokladu, že bude v souladu s úsilím Komise zajištěno dostatečné začlenění regionální a místní úrovně a její zapojení v rané fázi. Totéž platí i pro začlenění a zapojení místních a regionálních samospráv do plánované nové struktury, ve které mají členské státy nahradit některé stávající výbory;

18. vybízí k tomu, aby zapojení místních a regionálních samospráv do nového mechanismu pro strukturovanou spolupráci na úrovni EU získalo takovou konkrétní podobu, že by několik křesel v nových výborech zabývajících se zdravotní politikou obsadili zástupci místní a regionální úrovně, nikoli výhradně představitelé národní úrovně. Zajistila by se tak nejvyšší možná míra odborné kvalifikace pro poradenství v otázkách zdravotnictví a regionální úroveň by měla více možností angažovat se v iniciativách EU v oblasti zdraví;

19. doporučuje, aby Výbor regionů jmenoval zástupce regionální a místní úrovně na určité období. Regionální a místní zástupci v nových výborech EU zabývajících se oblastí zdraví mohou Výboru regionů následně podat zprávu;

20. zároveň zastává názor, že návrh Komise na podporu spolupráce se subjekty na úrovni EU může přinést přidanou hodnotu opatřením členských států, a domnívá se, že pro další rozvoj partnerství s těmito subjekty ze strany Komise a pro pokračování fór a sítí zabývajících se zdravím, i pro eventuelní zřízení nových, je naprosto zásadní, aby místní a regionální zástupci byli zapojeni mnohem více než dosud;

21. v této souvislosti vybízí ke spolupráci, a sice v prvé řadě s VR, jediným smluvně stanoveným poradním orgánem, jenž zastupuje místní a regionální samosprávy, ale i s různými sítěmi a organizacemi, v nichž se soustředí odborné znalosti místních a regionálních samospráv v oblasti zdraví. Důležité je, aby Komise při výběru těchto sítí zajistila rozsáhlé regionální a místní pokrytí a rovnoprávný přístup k zapojení všech regionálních a místních samospráv a odstranila všechny omezující aspekty, např. vysoké členské příspěvky;

22. doporučuje Komisi, aby jednak vytvořila přehled relevantních formálních a neformálních sítí spolupráce a organizací působících v oblasti zdraví, jež splňují výše uvedená kritéria, a jednak aby tyto subjekty svedla dohromady a poradila se s nimi o účelných a účinných formách spolupráce;

23. s odkazem na iniciativu Komise pro transparentnost navrhuje Komisi transparentní pracovní postup, v jehož rámci by veřejně uvedla, s kterými partnery v oblasti zdraví spolupracuje a kteří partneři mají v rané fázi tvořit fóra, výbory a orgány, jejichž zřízení Komise navrhuje;

24. dále vybízí členské státy, aby stanovily postupy pro zapojení regionů a místních samospráv do rané fáze projednávání zdravotní problematiky na úrovni EU;

Finanční nástroje

25. sdílí názor, že opatření této strategie mají být do konce nynějšího finančního rámce (2013) spolufinancována stávajícími finančními nástroji. Tato opatření nemají mít mimo jiné z ohledu na závazky regionů a místních partnerů další rozpočtové důsledky;

26. vítá, že Komise vzala na vědomí souvislost zdravotní problematiky s Lisabonskou strategií pro růst a zaměstnanost, a v tomto ohledu vybízí k tomu, aby v politice soudržnosti a ve společné zemědělské politice byly do budoucna více zohledněny aspekty veřejného zdraví;

Doporučení adresované předsednictví Rady EU

27. žádá předsednictví Rady EU, aby obsah odstavců 7, 8, 15, 16, 19, 20 a 22-24 tohoto stanoviska zapracovalo do závěrů Rady pojednávajících o zdravotní strategii EU. Jedná se o následující aspekty:

27.1 upozorňuje, že otevřenost týkající se úlohy regionálních a místních subjektů je předpokladem pro naplnění hodnot, zásad a cílů bílé knihy (odstavec 7);

27.2 žádá Komisi, aby v rámci cílů upřednostnila omezení nerovností v oblasti zdraví; je třeba věnovat pozornost zdravotním rozdílům mezi různými společenskými skupinami; měly by být podporovány členské státy, jež mají potíže při vytváření opatření v oblasti veřejného zdraví (odstavec 8);

27.3 podporuje nový mechanismus pro strukturovanou spolupráci na úrovni EU navrhovaný Komisí, za předpokladu, že bude zajištěno dostatečné začlenění regionální a místní úrovně a její zapojení v rané fázi. Totéž platí i pro začlenění a zapojení místních a regionálních samospráv do plánované nové struktury, žádá však, aby tento mechanismus strukturované spolupráce byl podrobněji projednán, aby byl otevřený a transparentní a v žádném případě nepřekračoval úroveň koordinace, již stanoví čl. 152 odst. 2 Smlouvy o ES (odstavec 15);

27.4 vybízí k tomu, aby zapojení místních a regionálních samospráv do nového mechanismu pro strukturovanou spolupráci na úrovni EU vypadalo konkrétně tak, že by několik křesel v nových výborech zabývajících se zdravotní politikou obsadili zástupci místní a regionální úrovně (odstavec 16);

27.5 v této souvislosti vybízí ke spolupráci, a sice v prvé řadě s VR, jediným smluvně stanoveným poradním orgánem, jenž zastupuje místní a regionální samosprávy, ale i s různými sítěmi a organizacemi, v nichž se soustředí odborné znalosti místních a regionálních samospráv v oblasti zdraví (odstavec 19);

27.6 doporučuje Komisi, aby vytvořila přehled relevantních formálních a neformálních sítí spolupráce a organizací působících v oblasti zdraví a aby tyto subjekty svedla dohromady

a poradila se s nimi o účelných a účinných formách spolupráce (odstavec 20);

27.7 vybízí členské státy, aby stanovily postupy pro zapojení regionů a místních samospráv do rané fáze projednávání zdravotní problematiky na úrovni EU (odstavec 22);

27.8 sdílí názor, že opatření této strategie mají být do konce nynějšího finančního rámce (2013) spolufinancována stávajícími finančními nástroji. Tato opatření nemají mít mimo jiné z ohledu na závazky regionů a místních partnerů další rozpočtové důsledky (odstavec 23);

27.9 vybízí k tomu, aby v politice soudržnosti a ve společné zemědělské politice byly do budoucna více zohledněny zdravotní aspekty (odstavec 24).

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Strategie rozšíření a hlavní výzvy v období 2007–2008 – Kandidátské země

(2008/C 172/09)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že Evropská unie musí pokračovat v politice otevřenosti, co se týče rozšíření, aby mohla sloužit jako základ pro podporu demokratických reforem a hospodářského rozvoje též mimo současné hranice EU;
- připomíná, že respektování kodaňských kritérií a požadavků procesu stabilizace a přidružení je základní podmínkou uloženou členskými státy, se zvláštním důrazem na zásadu vlastních zásluh, která byla ústředním bodem rovněž při předchozích rozšířeních;
- klade důraz na to, že nesmí být zastaveno směřování Turecka k EU a Evropská unie musí dodržet závazky, které na sebe vzala tehdy, když se rozhodla zahájit jednání. VR však souhlasí s Komisí, že v případě jednání s Tureckem se jedná o otevřený proces, jehož výsledek nemůže být předem zaručen;
- vítá velký pokrok, jehož Chorvatsko dosáhlo při plnění kodaňských politických kritérií, ekonomických kritérií, při přejímání *acquis* Společenství a provádění dohody o stabilizaci a přidružení;
- zastává názor, že Bývalá jugoslávská republika Makedonie dosáhla značného pokroku v plnění kodaňských politických kritérií, stejně jako ekonomických kritérií, a zdůrazňuje, že na konci roku 2007 došlo k pokroku; vyzývá proto Radu, aby rozhodla o zahájení jednání s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie;

Zpravodaj: pan Alin Adrian NICA (RO/ALDE) starosta obce Dudeștii Noi

Odkaz

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Strategie rozšíření a hlavní výzvy v období 2007–2008 – Kandidátské země

KOM(2007) 663 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

Obecná doporučení

1. znovu potvrzuje své přesvědčení, že rozšíření Evropské unie je jedním z neúčinnějších prostředků politického vlivu, jelikož tento proces je důležitým krokem pro zaručení míru a stability v Evropě a pro občany kandidátských zemí představuje novou šanci, jak nejen využít prosperity, již poskytuje společný hospodářský prostor, ale také dosáhnout společných hodnot EU, především svobody, demokracie a solidarity;

2. zdůrazňuje, že Evropská unie musí pokračovat v politice otevřenosti, co se týče rozšíření, aby mohla sloužit jako základ pro podporu demokratických reforem a hospodářského rozvoje též mimo současné hranice EU;

3. připomíná, že respektování kodaňských kritérií a požadavků procesu stabilizace a přidružení je základní podmínkou uloženou členskými státy, se zvláštním důrazem na zásadu vlastních zásluh, která byla ústředním bodem rovněž při předchozích rozšířeních;

4. uvádí, že úspěch zdařilé integrace závisí především na způsobu, jímž kandidátská země připravuje svůj vstup, na důkladnosti reforem a na striktní míře jejich provádění;

5. připomíná, že monitorování pokroku a přizpůsobitelnost legislativy jsou zárukami úspěšné integrace;

6. upozorňuje na skutečnost, že územní samosprávy musí plnit aktivní úlohu v integračním procesu, protože se jedná o strukturální a demokratický proces, který nemůže být prováděn pouze na centrální úrovni bez aktivní účasti všech úrovní vlády a bez toho, aniž by byla plně dodržována zásada subsidiarity a blízkosti;

7. považuje za nezbytné, aby byla konzultována sdružení místních a regionálních samospráv v případech, kdy centrální administrativa navrhuje legislativní opatření v oblasti působnosti územních samospráv;

8. zdůrazňuje, že udržitelný rozvoj země do značné míry závisí na dodržování a provádění důležité zásady, jíž je decentralizace, a to ve všech jejích podobách: decentralizace rozhodování, administrativní decentralizace a finanční decentralizace;

9. poukazuje na to, že válka v první polovině 90. let 20. století hluboce poznamenala kolektivní vědomí balkánských národů, a proto je důležité, aby všechny subjekty na místní, regionální a vnitrostátní úrovni zemí tohoto regionu spolupra-

covaly na řešení všech problémů, které se v minulosti staly příčinou konfliktu;

10. uvádí, že je důležité prostřednictvím předvstupních programů a politik podporovat iniciativy a snahy spolupracovat (zejména ty, jež souvisejí s rokem 2008, který je Rokem mezikulturního dialogu) a vyměňovat si zkušenosti a osvědčené metody (např. nejlepší zkušenosti při uplatňování zásad Evropské charty místní samosprávy) mezi místními a regionálními samosprávami členských států a kandidátských zemí. V tomto smyslu bude mít VR důležitou úlohu při propagaci školicích seminářů konaných za účelem výměny zkušeností a poznatků regionálních a místních orgánů ze zemí EU. Tato podpora by měla především vycházet ze zkušeností nových členských zemí, které do EU vstoupily v r. 2004 a 2007, tím spíše, že některé z nich jsou sousedy tří nových kandidátů na vstup;

Turecko

11. zdůrazňuje, že je v zájmu všech, aby se Turecku dostalo podpory během celého dlouhého a složitého procesu reforem, které zahájilo. Základní zásadou procesu přistoupení je to, že tempo jednání závisí na průběhu těchto reforem. Vnější podpora poskytovaná EU prostřednictvím finančních programů rovněž přispívá v tomto smyslu. V rámci tohoto procesu budou proto muset Turecko a Evropská unie prokázat trpělivost a vytrvalost;

12. klade důraz na to, že nesmí být zastaveno směřování Turecka k EU a Evropská unie musí dodržet závazky, které na sebe vzala tehdy, když se rozhodla zahájit jednání. Souhlasí však s Komisí, že v případě jednání s Tureckem se jedná o otevřený proces, jehož výsledek nemůže být předem zaručen. Proto musí být respektování podmínek pro přistoupení, které byly stanoveny Unií, jediným kritériem, které je třeba zohlednit při rozhodování, zda může Turecko vstoupit do EU. Kromě toho je důležité, aby se Turecko zavázalo podporovat dobré sousedské vztahy v souladu s ustanoveními uvedenými v rámci jednání. Proto Výbor očekává, že Turecko ukončí jakékoli hospodářské embargo, zruší uzavření hranic a upustí od vyhrůžek či vojenských aktivit vůči sousedním zemím;

13. je potěšen hladkým průběhem parlamentních voleb a doufá, že nová vláda urychlí provádění reforem nezbytných ke splnění všech kritérií pro přistoupení prostřednictvím rozsáhlého pokroku v problémových oblastech. Zároveň vyjadřuje obavy z opakovaných zásahů tureckých ozbrojených sil v politickém procesu a zdůrazňuje, že je třeba vyvinout zvýšené úsilí k zajištění plné a účinné politické kontroly nad armádou;

14. vítá nedávná opatření týkající se změny ústavy a je toho názoru, že budou-li tyto navrhované změny přijaty, podpoří pokrok v plnění kodaňských politických kritérií, a připomíná, že článek 301 trestního práva, který označuje urážku tureckého národa a Turecka za trestnou, musí být změněn ve smyslu rozsáhlé svobody projevu;

15. vyzdvihuje skutečnost, že místní a regionální samosprávy, které provádějí největší část právních předpisů Společenství, musí hrát klíčovou a určující úlohu jak v procesu vnitřní demokratizace, tak v procesu evropské integrace, a proto doporučuje Evropské komisi, aby kladla důraz na úlohu územních samospráv v procesu vyjednávání s tureckou vládou;

16. doporučuje revidovat zákon o obcích tak, aby byla posílena veřejné správa na místní úrovni a zvýšila se její účinnost;

17. navrhuje, aby byla uskutečněna studie s cílem stanovit několik modelů regionálního rozvoje tureckých územních orgánů na základě příkladů z členských států Evropské unie, přičemž by tyto modely umožnily vypracovat a provádět regionální strategii a politiku, definovat priority pro místní a regionální rozvoj a provádět programy podporované evropskými představnými fondy a později strukturálními fondy;

18. připomíná, že je třeba zřídit smíšený poradní výbor, v němž by byli zástupci Výboru regionů a tureckých územních samospráv; v této souvislosti doporučuje turecké vládě, aby předložila žádost na vytvoření tohoto výboru, a vyzývá Evropskou komisi, aby zdůraznila význam takového orgánu v rámci svých jednání s Tureckem;

19. upozorňuje na skutečnost, že Turecko musí pokračovat v konkrétním úsilí zaměřeném na finanční decentralizaci místních orgánů veřejné správy, aby se posílila finanční nezávislost územních samospráv a zároveň snížila jejich závislost na celostátním rozpočtu;

20. zdůrazňuje, že rozšíření administrativních kompetencí územních samospráv musí být doprovázeno dostatečnými finančními prostředky pro plnění jejich nových úkolů;

21. zaznamenává, že Turecko nyní zahajuje reformu veřejného sektoru s cílem zvýšit účinnost a zlepšit správní kapacitu veřejných orgánů proto, aby mohly účinně spravovat státní a evropské finanční prostředky;

22. upozorňuje na to, že v Turecku stále přetrvává diskriminace týkající se přístupu žen k veřejným funkcím v oblasti administrativy a spravedlnosti, navzdory tomu, že právní rámec již částečně odpovídá příslušným právním předpisům EU; zvláštní zřetel bere zejména na diskriminaci žen v přístupu ke vzdělání. Existuje opravdu mnoho žen, které nemají možnost po dosažení základního vzdělání pokračovat ve studiu, a to z důvodu náboženských tradic;

23. upozorňuje na diskriminaci etnických menšin v Turecku, především kurdské menšiny;

24. zdůrazňuje obtíže, se kterými se setkávají nemuslimské náboženské komunity v Turecku, jelikož nemají právní subjektivitu. Tyto komunity se setkávají s obtížemi při charitativní činnosti, v souvislosti s právem svobody vyznání, s volbou svých představitelů a s dosahováním vzdělání. Kromě toho zmiňuje opakované útoky a atentáty na představitele a stoupence neislámských vyznání. Stát musí zaručit, že se takové události nebudou opakovat, a musí poskytnout vlastní aparát na monitorování extremistických skupin a na boj proti jejich rozvrtné činnosti;

Chorvatsko

25. vítá velký pokrok, jehož Chorvatsko dosáhlo při plnění kodaňských politických kritérií, ekonomických kritérií, při přejímání *acquis* Společenství a provádění dohody o stabilizaci a přidružení. Chorvatsko může být zejména pro sousední země příkladem toho, jaké výhody může přinést pevné ekonomické a politické zakotvení ve strukturách a hodnotách Evropské unie. Vítá, že v roce 2007 bylo v jednáních o přistoupení dosaženo skutečného průlomu, a vybízí nově vytvořenou chorvatskou vládu, aby také zintenzívnila své úsilí o splnění předpokladů pro zahájení jednání o zbývajících kapitolách;

26. je potěšen opatřeními, jež Chorvatsko přijalo za účelem decentralizace veřejné správy na místní úrovni a vyjadřuje mu svou podporu při pokračování v tomto úsilí; je toho názoru, že v rámci těchto opatření je třeba klást důraz na zásadu subsidiarity, aby byl proces rozhodování bližší občanům;

27. domnívá se, že je třeba podpořit a posílit nepřetržité zapojení Chorvatska do regionálních iniciativ, které přispělo k dalšímu zlepšení vztahů s jeho sousedy, a zdůrazňuje význam přeshraniční spolupráce mezi místními samosprávami pohraničních regionů Chorvatska a místními samosprávami sousedních zemí, Bosny a Hercegoviny, Srbska, Slovinska a Černé Hory;

28. těší jej plná spolupráce mezi Chorvatskem a Mezinárodním trestním tribunálem a zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v úsilí vyvíjeném při stíhání válečných zločinů, zejména co se týče posílení ochrany svědků;

29. vítá, že premiéři Chorvatska a Slovinska dospěli k neformální zásadní dohodě na tom, že by jejich spor ohledně hranic měl být postoupen k rozhodnutí třetímu rozhodci. Vlády Chorvatska a Slovinska byly vyzvány, aby využily všech možností k uskutečnění této dohody. Vítá rozhodnutí chorvatského parlamentu, že Chorvatsko nepřistoupí k uplatňování ochranného pásma životního prostředí a rybolovu, dokud nebude dosaženo společného, přátelského řešení v duchu EU.

30. domnívá se, že v provádění ústavního zákona o národnostních menšinách došlo k pokroku a že postavení romské menšiny v Chorvatsku se zlepšuje; přesto soudí, že je třeba dosáhnout pokroku v sociálním začleňování uprchlíků a etnických menšin, zvláště romského obyvatelstva, a to tím, že jim bude usnadněn přístup k veřejným službám a vyššímu vzdělání;

31. klade důraz na to, že je třeba použít specifické prostředky pro to, aby byla zajištěna řádná správa věcí veřejných, přičemž je třeba zvláštní pozornost věnovat potírání korupce. V této souvislosti je velmi vítáno rozšíření mandátu Úřadu pro boj s korupcí a organizovanou trestnou činností (USKOK) i rostoucí počet korupčních případů stíhaných chorvatskými soudy. Chorvatská vláda byla vyzvána, aby v rámci národního protikorupčního programu pro období 2006–2008 zintenzívnila své úsilí;

32. vítá pokrok, jehož se dosáhlo při výstavbě a rekonstrukci obydli a infrastruktury, i program bytové výstavby pro řešení otázky bývalých držitelů nájemních práv, a žádá o pokračování a urychlení jeho provádění;

33. vítá nedávné pokroky dosažené v oblasti regionální politiky a koordinace strukturálních nástrojů; jsou nicméně nutná další opatření na zvýšení účinnosti a zlepšení administrativní kapacity veřejných orgánů, aby byla správa finančních prostředků Společenství účinnější;

34. konstatuje však, že bylo dosaženo jistého pokroku v oblasti reformy místní veřejné správy, ačkoliv nerovnoměrné provádění právního rámce v oblasti veřejné správy vede k jeho neúčinnosti;

Bývalá jugoslávská republika Makedonie

35. zastává názor, že Bývalá jugoslávská republika Makedonie dosáhla značného pokroku v plnění kodaňských politických kritérií, stejně jako ekonomických kritérií, a zdůrazňuje, že na konci roku 2007 došlo k pokroku; vyzývá proto Radu, aby rozhodla o zahájení jednání s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie;

36. vítá, že tato země dokázala splnit několik ustanovení dohody o stabilizaci a přidružení;

37. konstatuje, že provádění Ochridské rámcové dohody způsobilo rozsáhlé změny ve společnosti Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, která nyní plně uznává svou etnickou a kulturní rozmanitost, což je navíc zásadní aspekt politických

kritérií vstupu do Evropské unie; znovu připomíná, že je nezbytné být v naprostém souladu s Badinterovou zásadou a že všechny strany se musí vzájemně respektovat a spolupracovat v rámci demokratických institucí, které byly v této zemi s velkým úsilím vybudovány. Lituje však, že integrace etnických menšin je i nadále omezená;

38. vyzývá Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii k tomu, aby v oblasti veřejné správy a vzdělávání, která zohledňuje etnickou a jazykovou rozmanitost, vycházela z evropské zkušenosti; přeje si v blízké budoucnosti uzavření dohod, které by umožnily uspořádat soužití dvou většinových etnických komunit s různými menšinami za stejných a vyrovnaných podmínek; za tímto účelem se zasazuje o účinné provádění ústavních ustanovení, aby bylo zaručeno spravedlivé zastoupení menšinových komunit ve veřejné správě;

39. lituje, že korupce je i nadále široce rozšířeným jevem a stále představuje závažný problém. Z tohoto důvodu VR doporučuje státním orgánům, aby přijaly opatření za účelem odstranění tohoto negativního fenoménu;

40. oceňuje úsilí zaměřené na decentralizaci veřejné správy na místní úrovni a snahu zlepšit její účinnost prostřednictvím seskupení několika samospráv za účelem racionalizace a rozvoje. Nicméně připomíná, že je nezbytné urychlit proces finanční decentralizace, aby byla posílena pravomoc místních a regionálních samospráv;

41. vyjadřuje své zklamání nad chybějícím pokrokem v otázce pojmenování; je potěšen pokračováním jednání pod záštitou zvláštního vyslance Organizace spojených národů, pana Matthewa Nimetze, a vyzývá Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, aby zintenzívnila úsilí a přispěla k řešení problému svého pojmenování v rámci rezolucí 817/93 a 845/93 Rady bezpečnosti OSN a usnadnila tak vytvoření dobrých sousedských vztahů a rozvoj regionální spolupráce;

42. těší jej úsilí zaručit přístup občanů k informacím veřejné povahy s cílem zlepšit transparentnost správy, avšak zdůrazňuje, že správa není připravena či ochotna tento přístup usnadnit;

43. těší jej rozhodnutí předsednictva VR ze dne 4. března 2008 o vytvoření smíšeného poradního výboru VR-Bývalá jugoslávská republika Makedonie na základě oficiální žádosti, kterou předložila vláda Bývalé jugoslávské republiky Makedonie; požaduje, aby bylo na administrativní úrovni vše připraveno a první schůze se tak mohla konat v prvním pololetí roku 2008.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Řešení problému nedostatku vody a sucha v Evropské unii

(2008/C 172/10)

VÝBOR REGIONŮ

- uvádí obavy regionů a místních samospráv, že jak oblast Středomoří, tak střední Evropa a oblast Atlantiku zaznamenaly problémy se suchem a fenomény jako neobvykle suché roky, prázdné zásobníky a nádrže, obtíže s podzemními zdroji vody, problémy se zvýšením obsahu soli v pobřežních vodách, snížení hladiny podzemní vody, změny v hydrologické situaci vlivem nedostatečně uvážených zásahů člověka, změny v běžných srážkových modelech a v pórovém tlaku z přirozených příčin či způsobené lidskou činností, jež vedou k důsledkům, které Komise již uvedla ve svých přípravných pracích;
- vyslovuje se pro soudržné vodohospodářské plánování v členských státech a regionech, kde finanční prostředky Společenství investované do infrastruktury povedou k zachování vodních zdrojů a mokřadů, ochraně lesů, k úspornému a účinnému zacházení s vodou, přerozdělování vody dle druhu využití a ke zmírnění situací způsobených závažným suchem či nedostatkem vody tím, že bude poskytnuto dodatečné zásobování vodou;
- vítá sdělení Komise o „kontrolě stavu“ společné zemědělské politiky v souvislosti se zahrnutím udržitelného vodohospodářství do povinných správních požadavků a do dobrých zemědělských a environmentálních podmínek, jako i návrh na zahrnutí pobídek k dobrému vodohospodářství do opatření pro rozvoj venkova; a vybízí, aby se zohlednil a analyzoval význam zemědělských ploch pro tvorbu vlhkosti vzduchu a srážek a zpomalení rozšiřování pouští způsobeného změnou klimatu.

Zpravodaj: Francisco CAMPS ORTIZ, předseda vlády oblasti Valencie (ES/ELS)

Odkaz

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o řešení problému nedostatku vody a sucha v Evropské unii

KOM(2007) 414 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ,

1. vítá sdělení Komise týkající se nedostatku vody a sucha v Evropě a domnívá se, že je zcela v souladu se směrnicí 2000/60/ES, tedy rámcové směrnice o vodě, z níž musí vycházet jakákoliv vodní politika v Evropské unii;

2. souhlasí s Komisí, aby se rozlišovalo mezi suchem a nedostatkem vody ve smyslu následující definice: „Suchem“ se rozumí dočasné snížení dostupného množství vody, které je způsobeno například nedostatkem srážek, zatímco „nedostatek vody“ znamená, že poptávka po vodě převyšuje kapacitu vodních zdrojů využívaných za trvale udržitelných podmínek;

3. konstatuje, že nedostatek vody a sucha jsou fenomény, které postihují části území EU a proti nimž je třeba postupovat se zohledňováním místních a regionálních podmínek;

4. vybízí členské státy, evropské regiony a obce k ochraně vodních zdrojů, k úspornému zacházení s vodou a ke snížení ztrát vody a k rozšiřování opětovného používání vody, což jsou kroky s absolutní prioritou nad veškerými dalšími možnými způsoby řešení problému nedostatku vody a sucha; zároveň vyzývá k přijetí strukturálních opatření, která jsou vhodným způsobem udržitelného řešení problému nedostatku vody a sucha;

5. zdůrazňuje, že v boji proti nedostatku vody a proti suchu je naprostou prioritou dospět k hospodářství, jež šetří vodou, účelně a udržitelně ji využívá. Šetření vodou navíc znamená úspory energie. Stejně jako energie i voda je nezbytná pro veškerou lidskou, hospodářskou a sociální činnost;

6. zdůrazňuje klíčovou roli místních a regionálních samospráv při aplikaci rámcové směrnice o vodě (RSV), při plánování využití půdy a vody, rozvoji různých hospodářských odvětví, ochraně životního prostředí a zajištění dostatečného zásobování občanů kvalitní vodou;

7. poukazuje na to, že regiony mohou přispět řadou poznámek k různým opatřením navrhaným Komisí, zejména pokud jde o zajištění přístupu všech občanů ke kvalitní vodě, ochranu jak povrchových, tak podzemních vodních útvarů, racionální plánování spotřeby vody, prevenci a krátkodobá, střednědobá a dlouhodobá řešení případů nedostatku vody, stanovení konečné ceny vody, rozdělování a přerozdělování

vody dle typu využití, úsporu vody, opětovné používání vody a provádění systému priorit pro využívání vody ve všech hospodářských oblastech, zajištění flexibility a mobility proudění vod mezi vnitřními i vnějšími provozními soustavami, rozvoj vodní infrastruktury a infrastruktury pro zlepšování stavu půd, vypracování plánu pro období sucha, prohloubení znalostí a informovanosti, zmobilizování hospodářských odvětví a zvyšování veřejného povědomí zajišťující účast občanů;

8. poznamenává, že zásada subsidiarity a správy na různých úrovních mají v oblasti vody zvláštní význam, neboť v rámci příslušných pravomocí je úkolem Evropské unie, státu, regionu a místních orgánů přijímat opatření pro řešení sucha a nedostatku vody, při nichž budou uplatňovat mechanismy loajální a solidární spolupráce mezi regiony;

9. poukazuje na to, že ačkoliv jsou klimatické podmínky a problém nedostatku vody a sucha v Evropské unii v jejích různých částech rozdílné, jejich řešení by měla mít jednotnou osu a dodržovat zásadu zachování vodních zdrojů vlastní evropské vodní politice; proto by v souladu se zásadou subsidiarity naopak měla mít přednost místní a regionální řešení;

10. vybízí k solidaritě mezi všemi dotčenými členskými státy, k uplatňování zásady subsidiarity a k aktivitě regionů a obcí v první řadě při řešení problémů, které se týkají tohoto životně důležitého zdroje a jeho ochrany;

11. poukazuje na to, že cíle stávající rámcové směrnice o vodě by měly uskutečňovat v první řadě členské státy, popř. místní a regionální samosprávy. Komise je proto vyzývána, aby důrazně vyžadovala provádění rámcové směrnice o vodě;

Pokud jde o důsledky sucha a nedostatku vody

12. uvádí obavy regionů a místních samospráv, že jak oblast Středomoří, tak střední Evropa a oblast Atlantiku zaznamenaly problémy se suchem a fenomény jako neobvykle suché roky, prázdné zásobníky a nádrže, obtíže s podzemními zdroji vody, problémy se zvýšením obsahu soli v pobřežních vodách, snížení hladiny podzemní vody, změny v hydrologické situaci vlivem nedostatečně uvážených zásahů člověka, změny v běžných srážkových modelech a v pórovém tlaku z přirozených příčin či způsobené lidskou činností, jež vedou k důsledkům, které Komise již uvedla ve svých přípravných pracích;

13. přijímá závazek Komise nadále pokračovat v boji proti nedostatku vody a proti suchu na mezinárodní úrovni, zejména prostřednictvím Úmluvy Organizace spojených národů o boji proti rozšiřování pouští a Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu;

14. poznamenává, že shrnující dokument čtvrté zprávy Mezi vládního panelu OSN o změně klimatu (IPCC), předložený ve Valencii dne 17. listopadu 2007, předpokládá, že mnoho polosuchých oblastí v povodí Středomoří bude „s vysokou pravděpodobností“ kvůli tomuto jevu trpět stále větším nedostatkem vody;

15. poukazuje na to, že regiony a obce jsou na základě své blízkosti ke konečnému uživateli prvními, kdo musí řešit problémy vyplývající ze sucha a nedostatku vody, a to velmi často s nedostatečnými prostředky. Právě ony také vědí, která opatření přicházejí v úvahu pro příslušnou oblast, a mohou tato opatření díky podpoře daného státu a EU ve spolupráci s jinými regiony a obcemi realizovat;

Pokud jde o plánování a racionální využití vody

Cena vody

16. poukazuje na to, že stanovení ceny vody a stočného je obzvláště citlivé a nezbytné téma pro státní správy tím, že musí uvést v soulad vhodné pobídky k tomu, aby uživatelé používali vodní zdroje účelně, a to, aby se sazby za vodu promítly do rozpočtu těchto uživatelů, vezmeme-li v úvahu přírodní, klimatické a geografické rozdíly, rozdílný stav infrastruktury a organizace veřejných služeb v každé oblasti;

17. poukazuje na to, že zásady návratnosti nákladů a „uživatel platí“, které jsou stanoveny v RSV, nevylučují zohlednění sociálních, ekologických a hospodářských důsledků rekupece vody, jakož i geografické a klimatické podmínky postižených regionů, a že uplatnění těchto zásad přísluší těm orgánům, které jsou občanům nejbližší;

18. doporučuje zvážit také zásadu „znečišťovatel platí“ při určování ceny vody jako druhý pilíř integrovaného řízení tohoto zdroje. Tato zásada by přiměla všechny uživatele k lepšímu využívání vody a umožnila by přerozdělit příjmy podle různých potřeb a vynaloženého úsilí;

19. uznává, že je nutné všeobecně rozšířit mechanismy pro měření spotřeby vody, aby se tak podpořilo její šetření a účelné a racionální využití;

20. žádá Komisi, aby ve svých studiích o stanovování cen vody zvažila názory, zájmy a zkušenosti místních a regionálních orgánů, zvláště v otázkách jako je skutečnost, že v důsledku přísného stanovování cen je tento zdroj přístupný pouze pro sektor služeb a spotřebitelů; právní rámec dodávek, úpravy a čištění vody; sociální a hospodářské dopady stanovování cen vody a kalkulace nákladů na životní prostředí tohoto zdroje;

Plánování využití vody

21. domnívá se, že územní plánování zaměřené na trvalý a udržitelný rozvoj, které je v pravomoci místních a regionálních orgánů, je hlavním prvkem pro správné vodohospodářství, stejně jako přísné uplatňování směrnice o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí a určování evropských povodí, která se potýkají s téměř neustálým nedostatkem vodních zdrojů;

22. navrhuje, aby Evropská unie podporovala regiony ve spolupráci a solidaritě v oblasti vody;

23. zdůrazňuje, že pro účinné využívání vody je vhodné, aby tento zdroj mohl být přerozdělen mezi různé způsoby využití podle okolností. Členské státy a regiony jsou zodpovědné za rozvoj nezbytných infrastruktur a legislativních a správních mechanismů, které to umožní v souladu se sociálním, ekonomickým a environmentálním udržitelným rozvojem;

24. vítá sdělení Komise o „kontrolu stavu“ společné zemědělské politiky v souvislosti se zahrnutím vodního hospodářství jako nové výzvy společné zemědělské politiky. Podporuje úvahy Komise přehodnotit, jak mohou být otázky vodohospodářství lépe integrovány do programů pro rozvoj venkova a horských oblastí. Doporučuje, aby se zohlednil a analyzoval význam zemědělských ploch a horských oblastí bohatých na vodu a lesy pro tvorbu vlhkosti vzduchu a srážek a zpomalení rozšiřování pouští způsobeného změnou klimatu;

25. předpokládá, že vodohospodářské plánování je vhodným nástrojem pro vyhodnocení množství vody, které je k dispozici pro udržitelný rozvoj oblasti;

26. vyzývá k integraci opatření na ochranu horských oblastí, mokřadů a zelených ploch za účelem zmírnění dopadu sucha a záplav, které souvisí se změnou klimatu. Za tímto účelem je nezbytně nutné, aby se voda, již se nemůžeme vzdát, využívala ekologicky, udržitelně a šetrně;

27. domnívá se, že oblasti povodí vytváří v souladu s RSV základní rámec pro řízení poptávky a plánování využití vody za spolupráce s příslušnými územními orgány, tato základní zásada nás však nesmí vést k myšlence, že některé problémy, které přesahují hranice regionu nebo oblasti povodí, jsou neřešitelné;

28. vyslovuje se pro soudržné vodohospodářské plánování v členských státech a regionech, kde finanční prostředky Společenství investované do infrastruktury povedou k zachování vodních zdrojů, horských oblastí a mokřadů, k ochraně lesů, k úspornému a účinnému zacházení s vodou, přerozdělování vody dle druhu využití a ke zmírnění situací způsobených závažným suchem či nedostatkem vody tím, že bude poskytnuto dodatečné zásobování vodou (převádění, vodní nádrže, odsolování) v souladu s odstavcem 37 a dále;

29. zohledňuje specifické vodohospodářské plánování na ostrovech a územích v obdobné situaci, na kterých jsou vodní zdroje omezené a základní zásobování může probíhat prostřednictvím odsolování mořské vody. V těchto případech doporučuje jako nejdůležitější opatření účinné zacházení s vodou, optimalizaci energetické účinnosti, využití obnovitelných zdrojů energie, zaručení přístupu k vodě prostřednictvím zásobovacích systémů, které zaručí dostatečné rezervy, jakož i podporu a obnovení tradiční infrastruktury pro zachycování a skladování dešťové vody;

30. Integrované vodohospodářství by mělo zohlednit strategickou úlohu podzemních vodních zdrojů a počítat s nimi jako se zásobami v plánech řízení sucha a v plánech pro nouzové zásobování;

31. vyzývá k přeshraniční spolupráci a ke spolupráci mezi státy při výměně osvědčených postupů a při koordinaci politických opatření, neboť v jižní Evropě je dobře znám nedostatek vody, který se se změnou klimatu ještě zhoršuje, zatímco v severní Evropě představují častější záplavy a nedostatek vody nové výzvy;

Pokud jde o plány řízení rizik v souvislosti se suchy

32. plány řízení sucha považuje za vhodný krok k přechodu od krizového řízení k řízení rizik v souvislosti se suchem a domnívá se, že RSV disponuje dostatečnou flexibilitou nutnou k rozvoji specifických plánů řízení sucha v postižených oblastech povodí;

33. potvrzuje postup navržený v předchozích stanoviscích v souvislosti s výměnou informací, s vypracováním specifického protokolu o suchu a s vypracováním specifických plánů řízení na národní úrovni. Uznává zásadní roli místních a regionálních samospráv při definování jejich integrovaných strategií přizpůsobení a pobízí je k jednání v rámci partnerství s ostatními subjekty, včetně uživatelů. Vzhledem ke změně klimatu musí být plány a nástroje flexibilní a je nutno usnadnit výměnu vědomostí a zkušeností. Je třeba zdůraznit, že žádné obce ani regiony nemohou tyto úkoly zvládnout samy. Pro úspěch má rozhodující roli podpora formou finančních prostředků, znalostí a podkladů. Podporu lze čerpat z osvědčených postupů jiných obcí a regionů, nicméně i členské státy a EU by měly být připraveny poskytnout podporu;

34. žádá o prohloubení postoje vyjádřeného ve stanoviscích k přírodním pohromám a ke změně klimatu, zejména s ohledem na regiony v pozici „vykonavatelů“ politik přizpůsobení se změně klimatu a s ohledem na výzvy, jako např. migrační pohyby, přizpůsobení legislativy, změna mentality uživatelů a posílení spolupráce mezi souvisejícími regiony, které např. sdílejí oblast povodí. Výbor poukazuje zejména na to, že evropská mapa znázorňující suchu, nedostatek vody a s tím související katastrofy se vlivem změny klimatu změní;

35. navrhuje, aby byl vytvořen specifický evropský program pro vodu společně s využitím fondů Společenství pro investice do vodovodních infrastruktur. Tento program by spojil finanční prostředky z existujících nástrojů rozpočtu Společenství. Cílem by bylo jasně a koherentně podporovat opatření pro přístup k nejnovější technologii, pro zavádění osvědčených postupů, pro komunikační opatření a lepší správu, a tak vytvořit „kulturu šetření vodou“;

Pokud jde o využití finančních prostředků Společenství

36. trvá na využívání Fondu solidarity EU v obdobích katastrofálního sucha a na jejich začlenění do pracovních plánů mechanismu civilní ochrany Společenství při katastrofických obdobích sucha, včetně specifických protokolů a za koordinace stálého střediska pro sledování sucha prostřednictvím systému varování;

Pokud jde o úvahu o vytvoření dodatečné infrastruktury pro zásobování vodou

37. považuje dodatečné infrastruktury pro zásobování vodou (zařízení pro převádění, vodní nádrže a zařízení pro odsolování) za metodu pro předcházení velkému suchu, nenahrazují však zodpovědné zacházení s vodními zdroji;

38. doporučuje dodatečné dodávky vody jako opatření, jež bude třeba přijmout, jakmile budou uskutečněna všechna preventivní opatření, přičemž je třeba dbát vodohospodářské hierarchie a vše zasadit do koherentního plánu. Použití různých infrastruktur musí zabezpečit rovnováhu a udržitelnost environmentálního, sociálního a hospodářského rozvoje;

39. doporučuje, aby se opětovně využité odpadních vod, které budou čištěny pomocí vhodných regulačních a distribučních struktur, považovalo za opatření pro řízení poptávky po vodě; zdůrazňuje, že je zapotřebí přijmout všechna opatření nezbytná k tomu, aby voda získaná čištěním odpadních vod nebyla využívána jako pitná, ale byla vyčleněna k přesně vymezeným hygienickým a ekologickým obhajitelným účelům;

40. domnívá se, že národní, regionální či místní vodohospodářské plánování by v souladu s ustanoveními RSV mělo obsahovat vyhodnocení strukturálních nedostatků vody a udržitelných využitelných zdrojů pro tyto oblasti, přičemž je třeba zohlednit budoucí potenciál plánování a ekologická omezení;

41. považuje převádění přebytečných zdrojů vod a jiné výměny vod mezi soustavami členských států za pozitivní, neboť představují projev solidarity ve vodohospodářství, pokud zaručí zlepšení životního prostředí, kvality vodních ploch, jakož i rekuperaci podzemních vod a vodních toků;

42. domnívá se, že energetická účinnost a udržitelnost jsou v souvislosti se změnou klimatu rozhodujícím faktorem při volbě mezi možnostmi pro vnější dodávku vody do oblasti plánování (převádění či odsolování). Odsolování je proces energeticky náročný, a proto má velký dopad na životní prostředí a měl by být považován za možnost pouze v případě, kdy výhody převažují nad negativními dopady;

43. domnívá se, že při rozhodování o proveditelnosti a charakteru vnější dodávky vody je třeba zohlednit dopady na životní prostředí, energetickou účinnost a ekonomické náklady na nezbytné další infrastruktury, kterých je zapotřebí pro napojení vnějších povodí na oblast plánování;

44. dochází k závěru, že společenské shody týkající se zřízení dodatečných infrastruktur pro zásobování vodou (potrubí, zařízení pro odsolování) bude možné lépe dosáhnout pomocí informací a dodržování ekologických a hospodářských podmínek. Vodu v povodí přijímajícím dodatečně zásobování je třeba využívat koherentně a zodpovědně;

45. bude pozorně sledovat studie Evropské komise v oblasti infrastruktur na dodatečné zásobování vodou, zejména v souvislosti s převáděním, zásobárnami a odsolováním;

Pokud jde o využití technologií a postupů umožňujících racionální využívání vody

46. souhlasí s podporou výzkumu zaměřeného na přizpůsobení hospodářských činností, mechanismů rozhodování a racionálního využívání vody problémům, které vznikají z nedostatku vody a sucha. V tomto smyslu mohou být vhodným řešením: vytvoření stimulů pro výrobce sanitární techniky k výrobě hospodárnějších výrobků šetřících vodu, udělování sankcí za neodůvodněné plýtvání vodou, sankce za nepovolené vrty a jímky, zavedení daňových břemen či výhod, pobídky k racionálnímu využívání vody ve všech oblastech, podpora čistých technologií v průmyslu, stanovení jasných a stálých pravidel pro přenos práv na využívání vody mezi uživateli a pro stanovení s tím souvisejících kompenzací, rozvíjení dobrovolných dohod;

Pokud jde o návyky zaměřené na úsporu vody v Evropě

47. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby rozvíjely komunikační kampaně zaměřené na informování občanů, zvyšování jejich povědomí o hodnotě vody, a aby do vzdělávacích a odborných programů zahrnuly význam ohleduplného zacházení s vodou. Zvláštní pozornost je třeba věnovat informovanosti a zvyšování povědomí u turistů a osob, které cestují z jednoho regionu do druhého;

48. domnívá se, že účast občanů na provádění RSV a definování vodní politiky je příležitostí pro to, aby si občané zvýšili povědomí, byli informováni a vedeni k úspornému využívání tohoto zdroje. To platí především v souvislosti s vypracováním plánů pro období sucha, proto Výbor vyzývá úřady, aby podporovali účast občanů;

49. navrhuje rozvoj tržních mechanismů pomocí zpřísnění kritérií na úsporu vody v životním cyklu výrobků. Při tom lze při výrobě zohlednit systémy jakosti a certifikace jako EMAS, dále ekodesign a označení výrobků etiketou, jako např. „water friendly“ nebo „účinně využívající vodu“ tak, aby občané a veřejní či soukromí zadavatelé mohli vyhodnotit spotřebu vody a změnit tak své spotřební chování;

50. chápe nutnost podpořit ekologickou účinnost infrastruktur a vybavenost prostřednictvím příslušných systémů jakosti a certifikace. Místní a regionální orgány mohou podpořit úsporu a opětovné použití vody v budovách a městských infrastrukturách. Regiony mohou prostřednictvím investic a dodatečných předpisů k směrnici o budovách ovlivnit využití dešťové vody a vody z chladicích systémů budov, jakož i používat doplňkové sítě ve městě a v budovách, které umožňují využití užitkové vody na úklid, zavlažování a údržbu. Turistická zařízení, včetně golfových hřišť, jakož i zemědělské podniky mají být primárně vedeny k tomu, aby opětovně využívaly a recyklovaly vodu, kterou používají;

51. zdůrazňuje zásadní význam regionů a místních orgánů při zřizování partnerství s občanskou společností a ekonomickými subjekty, která mají formu dobrovolných dohod, pobídek a zdanění za účelem úspory vody a lepšího účinného využití;

52. poukazuje na to, že voda je jednou z oblastí, ve kterých jsou v rámci decentralizované spolupráce s třetími zeměmi investovány rozsáhlé finanční prostředky a vyvíjeno velké úsilí, a právě regiony a obce vytvářejí maximálně flexibilní, husté a občanovi blízké sítě. Vybízí ke spolupráci a výměně informací a zkušeností mezi spolupracujícími regiony za účelem naplnění cílů tisíciletí OSN, s přispěním Evropské unie a členských států;

53. podporuje výměnu osvědčených postupů a debatu mezi regiony na téma vody, aby regiony měly k dispozici poznatky z úspěšných zkušeností v oblasti dobrého vodohospodářství;

Pokud jde o evropský systém informací

54. uznává platformu WISE (Evropský systém informací o vodě) a řízení ukazatelů jako prostředek pro spolehlivé zjišťování informací o rozsahu, dopadu a vývoji nedostatku vody a sucha v Evropě;

55. zdůrazňuje roli samospráv při shromažďování údajů, podpoře základního výzkumu a sledování informací a vyzývá k rozvoji společné metodologie usilující o vypracování kompatibilních srovnávacích ukazatelů pro případ, že by jich bylo třeba, a dále k výměně zkušeností a znalostí a dává prioritu odborné přípravě a koordinaci úřadů, aby disponovaly kompletními údaji o celém svém území. Současně podporuje vytvoření Evropského střediska pro sledování sucha a desertifikace, jež by se zabývalo sledováním nedostatku vody a předpovídáním sucha v kontextu klimatické změny;

Pokud jde o výzkum a technologický rozvoj

56. sdílí zájem šířit výsledky vědeckého výzkumu o nedostatku vody a suchu a usnadnit jejich použití, jakož

i posílit a podpořit činnosti v oblasti výzkumu a technologického rozvoje v rámci sedmého rámcového programu Evropského společenství pro výzkum;

57. zdůrazňuje význam regionů jako motorů technologické inovace v oblasti vodohospodářství, neboť racionální využívání vody bude stále silnějším faktorem konkurenceschopnosti, proto navrhuje strategicky podporovat spolupráci mezi územími, výměnu informací a strategické partnerství s technologickými platformami;

58. závěrem prohlašuje, že v souvislosti se změnou klimatu mohou předložené návrhy na zvládnutí nedostatku vody a sucha přinést již v krátké době výsledky.

V Bruselu dne 10. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Evropský trh s elektřinou a plynem: třetí legislativní balíček

(2008/C 172/11)

VÝBOR REGIONŮ

- vyzdvihuje, že je třeba, aby se spotřebitel dostal do středu pozornosti všech úvah týkajících se liberalizace energetiky;
- je již nyní nakloněn dodatečným opatřením pro oddělení v oblasti přepravy či přenosu;
- vítá, že legislativní balíček navrhuje dokončení vnitřního trhu s energií dodatečnými legislativními opatřeními, jejichž smyslem je zaručit novým účastníkům trhu nediskriminační přístup k přepravním soustavám a tím podpořit hospodářskou soutěž, zavést lepší koordinaci mezi regulačními orgány a PPS, podpořit investice do výroby elektřiny a do přenosových nebo přepravních soustav a zvýšit transparentnost trhu;
- žádá Komisi, aby zamezila koncentracím trhu a vhodnými opatřeními podpořila rozmanitost soukromých a veřejných provozovatelů. Členské státy, které si to přejí, musí mít možnost rozhodnout se nepoužít pravidla pro právní oddělení správců distribučních sítí na integrované elektroenergetické společnosti, které zásobují méně než 100 000 připojených zákazníků nebo zásobují menší izolované sítě;
- přeje si, aby byla podpořena regionální a místní výroba energie založená na obnovitelných zdrojích energie, jež jsou přiměřené podmínkám životního prostředí dané oblasti, a aby byly současně sníženy náklady za přepravu energie a emise v celé EU. Je tedy nezbytné podpořit přípravu specifických energetických plánů na regionální úrovni, jež bude nutné patřičně koordinovat a začlenit do vnitrostátních rámců a rámců Společenství.

Zpravodaj: Michel LEBRUN, valonský poslanec (BE/ELS)

Odkazy

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/54/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou

KOM(2007) 528 v konečném znění – 2007/0195 (COD)

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/55/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem

KOM(2007) 529 v konečném znění – 2007/0196 (COD)

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů

KOM(2007) 530 v konečném znění – 2007/0197 (COD)

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1228/2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou

KOM(2007) 531 v konečném znění – 2007/0198 (COD)

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1775/2005 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám

KOM(2007) 532 v konečném znění – 2007/0199 (COD)

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ,

Obecná doporučení

1. připomíná, že místní a regionální samosprávy přispívají významnou měrou k úspěchu evropských iniciativ a hrají důležitou roli na úrovni evropské energetické politiky;
2. zdůrazňuje, že energie představuje nezbytný prvek jak pro občany, tak pro konkurenceschopnost podniků; místní a regionální samosprávy jakožto celky blízké občanům si přejí, aby spotřebitelé mohli disponovat elektřinou a plynem nepřetržitě, za konkurenční cenu a s vysoce kvalitními službami;
3. vyzdvihuje, že je třeba, aby se spotřebitel dostal do středu pozornosti všech úvah týkajících se liberalizace energetiky;
4. konstatuje, že očekávané výsledky liberalizace energetiky se v mnoha členských státech ještě nedostavily a že v EU neexistuje skutečný jednotný trh s elektřinou a plynem;
5. souhlasí s analýzou Evropské komise zaměřenou na pozorované nedostatky ve fungování trhů s elektřinou a plynem – silná koncentrace trhu, vysoká míra vertikální integrace energetických podniků, rozdrobenost trhů, nedostatek transparentnosti, např. pokud jde o utváření cen, chybějící koordinace mezi provozovateli přenosových nebo přepravních soustav (PPS);
6. vítá, že legislativní balíček navrhuje dokončení vnitřního trhu s energií dodatečnými legislativními opatřeními, jejichž smyslem je zaručit novým účastníkům trhu nediskriminační přístup k přepravním soustavám a tím podpořit hospodářskou

soutěž, zavést lepší koordinaci mezi regulačními orgány a PPS, podpořit investice do výroby elektřiny a do přenosových nebo přepravních soustav a zvýšit transparentnost trhu;

7. vítá, že do legislativního balíčku byl zařazen rozvoj regionálních trhů, a vidí v tom zásadní pokrok na cestě k jednotnému trhu EU s elektřinou a plynem;

8. je potěšen tím, že cíle Evropské komise v oblasti evropské energetické politiky jsou konkurenceschopnost, ale současně též bezpečnost zásobování a udržitelnost, a zdůrazňuje, že tyto tři cíle se navzájem nutně neslučují, což vyžaduje najít vyváženou kombinaci všech tří;

9. uznává, že smyslem třetího navrženého legislativního balíčku je především zlepšit fungování evropských trhů s elektřinou a plynem, ale taktéž si přeje, aby tento balíček podpořil ostatní cíle politik Společenství, jako jsou zlepšení energetické účinnosti a zmírnění klimatické změny. Z obnovitelných zdrojů energie je tedy třeba učinit volbu, která bude nejlépe hodná doporučení;

10. připomíná dříve vydané stanovisko, v němž VR žádal internalizaci environmentálních nákladů do spotřebitelských cen (CdR 216/2005). Tato iniciativa by vyžadovala zavedení zvláštní legislativy na úrovni EU, zatímco legislativní balíček nic takového nežádá; vyzývá proto Komisi, aby navrhla takový systém. Při tvorbě tohoto systému je nutné dbát na to, aby s ohledem na dopad na konkurenceschopnost EU a plnění cílů Lisabonské strategie nedošlo v jeho důsledku k neúměrnému zvýšení cen energie;

11. je toho názoru, že navzdory celkově pozitivní analýze dopadu EK na třetí legislativní energetický balíček je nezbytné nadále citlivě vnímat sociální, ekonomické a environmentální dopady navrhovaných opatření, zejména na regionální a místní úrovni;

Vnitřní trh s elektřinou a plynem

V souvislosti s hospodářskou soutěží

12. připomíná, že liberalizace trhů s elektřinou a plynem měla vést ke konci monopolů energetických podniků v členských státech a k podpoře hospodářské soutěže; k té ve skutečnosti může – na úrovni nabídky – dojít, pouze pokud si více výrobců a více dodavatelů skutečně konkurují;

13. ze současného hlediska konstatuje, že pokud se týče výroby elektřiny, vnitrostátním trhům dominují skutečné monopoly či oligopoly. V oblasti zemního plynu nejenže je počet potenciálních výrobců omezen, ale výrobci ze zemí mimo Evropskou unii ani nepodléhají předpisům Evropské unie, ačkoli poskytují většinu dodávek;

14. žádá Komisi, aby zamezila koncentracím trhu a vhodnými opatřeními podpořila rozmanitost soukromých a veřejných provozovatelů. Místní a regionální energetické podniky musí hrát v tomto ohledu klíčovou úlohu, a proto členské státy, které si to přejí, musí mít možnost rozhodnout se nepoužít pravidla pro právní oddělení správců distribučních sítí na integrované elektroenergetické společnosti, které zásobují méně než 100 000 připojených zákazníků nebo zásobují menší izolované sítě;

15. trvá na tom, aby noví účastníci trhu mohli investovat do nových kapacit pro výrobu elektřiny a dovoz plynu, aby došlo k rozvoji rovných podmínek, jejichž existence podporuje konkurenční trh;

16. upozorňuje na to, že konkurenční trh rovněž umožňuje místním a regionálním výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů, aby měli rovný přístup ke spotřebitelům;

V souvislosti s požadavky z oblasti oddělení (unbundling)

17. konstatuje, že právní a funkční oddělení (*unbundling*) na úrovni přepravy a přenosu, jež je od 1. července 2004 povinné, nestačí k zabezpečení správného fungování trhu, neboť nevede k odstranění střetu zájmů, jenž vyplývá z vertikální integrace;

18. sdílí názor, podle něž vertikálně integrovaný podnik má tendenci uvažovat o sítích jako o strategických aktivech ve službách obchodního zájmu integrovaného subjektu, a ne jako zařízeních, jež mají sloužit zájmům zákazníků sítí, a má rovněž tendenci nedostatečně investovat do nových sítí z obavy, aby tyto investice nepomohly jeho konkurentům k prosperitě na jeho národním trhu;

19. je již nyní nakloněn dodatečným opatřením pro oddělení v oblasti přepravy či přenosu;

20. poznamenává, že rozdělení vlastnictví, o něž usiluje EK, nemá jednohlasnou podporu členských států, ačkoli zaručuje rovnost přístupu k sítím pro všechny dodavatele a neutrálnost investiční politiky v oblasti přenosových sítí;

21. domnívá se tedy, že členské státy, které si tak přejí, musí mít možnost zvolit přístup založený na nezávislém provozovateli soustavy, ačkoli tato volba může vést k nežádoucím účinkům pro akcionáře (ztráta kontroly, privatizace atd.). Proto by mělo být členským státům jako další možnost umožněno „účinné a efektivní oddělení“, které spočívá na jedné straně v efektivní nezávislosti provozovatelů přenosových soustav a na druhé straně na jasných pravidlech pro investice do sítí;

22. přeje si, aby právní a funkční oddělení na úrovni distribuce, které povinně platí pouze od 1. července 2007, bylo uplatňováno nejen co do litery, ale i co do jeho duchu; pro co nejučinnější působení proti koncentraci trhu je nezbytné mít současně strategii podpory malých a středních energetických podniků; Výbor těší, že současná výjimka, která existuje pro malé správce distribuční sítě (s méně než 100 000 zákazníky), bude zachována;

23. je toho názoru, že by bylo vhodné podpořit místní a regionální orgány, aby se staly aktivními akcionáři provozovatelů přepravních či přenosových a distribučních sítí, skutečnými hybateli na energetickém trhu;

V souvislosti s regulačními orgány pro energetiku

24. trvá na tom, že na trhu, kde působí monopolní a/nebo dominantní provozovatelé, jsou třeba nezávislé, avšak současně schopné a účinné regulační orgány;

25. vítá, že úloha národních regulačních orgánů byla harmonizována a posílena. Je důležité, aby se regulační orgány nesoustředily pouze na regulované činnosti, ale aby rovněž dbaly na správné celkové fungování trhu prostřednictvím vlastních předchozích pravomocí;

26. poznamenává, že regulační orgány často hledí pouze do bezprostřední budoucnosti a usilují o snížení sazeb v síti s elektřinou a plynem za každou cenu, přičemž ztrácejí ze zřetelů dlouhodobé cíle: ideální rozvoj sítě a zlepšování – či přinejmenším údržbu – kvality sítě a služeb; bylo by tedy třeba přesvědčit regulační orgány, aby měly ke svému úkolu integrovaný přístup, při kterém nesmí jít pouze o regulaci cen;

27. zdůrazňuje, že regulační orgány musí mít nezbytnou pravomoc k tomu, aby se snažily vytvářet pobídky, jejichž cílem budou nezbytné investice do sítí, včetně těch, jež jsou nezbytné pro energii z obnovitelných zdrojů;

28. žádá, aby metody srovnávání (benchmarking) sazeb a nákladů za přístup k přepravním, přenosovým a distribučním sítím stanovených regulačními orgány zahrnovaly nejen kvantitativní stránky (náklady), ale rovněž kvalitativní stránky (př.: kritéria spolehlivosti v poměru ke kvalitě sítí) tak, aby se zachovala stávající kvalita sítí;

V souvislosti s investicemi, jejichž cílem je zajistit zabezpečení energetického zásobování

29. konstatuje, že bezpečnost energetického zásobování je ohrožena nejen nízkými investicemi do nových elektráren, ale navíc pro ni bude mít zásadní význam rozvoj nových přenosových a přepravních soustav a distribučních sítí a rozšiřování a zlepšování těch stávajících a rovněž vedení; to bude kromě významných investic vyžadovat také překonání značných obtíží při jejich projektování a projednávání;

30. zdůrazňuje význam stabilního a atraktivního prostředí pro investice;

31. vyzdvihuje silný význam, jaký má diverzifikace zdrojů energie vzhledem k zabezpečení energetického zásobování;

32. přeje si, aby byla podpořena regionální a místní výroba energie založená na obnovitelných zdrojích energie, jež jsou přiměřené podmínkám životního prostředí dané oblasti, a aby byly současně sníženy náklady za přepravu energie a emise v celé EU. Je tedy nezbytné podpořit přípravu specifických energetických plánů na regionální úrovni, jež bude nutné patřičně koordinovat a začlenit do vnitrostátních rámců a rámců Společenství;

33. vyzývá Komisi, aby přijala všechna nezbytná opatření pro pobídku výrobců, ale rovněž provozovatelů sítí k investicím do budování výrobních zařízení, respektive síťových infrastruktur, jež by umožnily spravedlivý přístup k místní obnovitelné výrobě;

34. upozorňuje však Komisi na to, že sítě nejsou v současnosti celkově vybudovány tak, aby přijaly výraznou část obnovitelné energie; to si vyžádá investice, a tedy dodatečné finanční prostředky na uzpůsobení sítí rozvoji obnovitelné energie. Bude též nutné se zabývat možnostmi akumulace energie, což si vyžádá další nemalé dodatečné náklady;

35. důrazně připomíná, že politika vyzdvihující rozumné využívání energie a energetickou účinnost představuje nejlepší prostředek ke snížení současného napětí mezi nabídkou a poptávkou po energii;

V souvislosti s ochranou spotřebitelů

36. připomíná, že povinnosti spojené s veřejnou službou musí představovat nezbytný doplněk obchodní soutěže a musí zůstat jádrem procesu otevírání trhu;

37. doporučuje, aby svobodnou volbu spotřebitelů energie provázely pevné záruky ohledně práv spotřebitelů energie. V tomto ohledu by bylo vhodné, aby ustanovení budoucí „evropské charty práv spotřebitelů energie“ byla právně zakotvena;

38. vítá vytvoření fóra pro trh pro koncové uživatele na základě analogie s florentským a madridským fórem;

39. žádá po Komisi větší dohled nad trhy pro koncové uživatele za účelem vyhodnocení účinků liberalizace na domácnosti, aby se tak zvýšila důvěra spotřebitelů v energetický trh a omezila rizika manipulace trhu;

40. zdůrazňuje význam průhlednějšího účtování elektřiny a plynu, jehož smyslem je vybízet spotřebitele ke změně jejich chování cestou úspor energie a zvýšení energetické účinnosti;

41. trvá na zavedení neutrálních a na dodavatelích nezávislých počítačových systémů, které umožní automaticky řídit vypínání;

42. upozorňuje Komisi na to, že celkové zavádění inteligentních měřicích zařízení musí respektovat dvě vstupní podmínky: musí být za rozumnou cenu a ta musí být úměrná uskutečnitelným úsporám energie pro různé typy zákazníků;

43. do budoucna doporučuje zvýšit ochranu zranitelných spotřebitelů, aby tak byl potlačen fenomén energetické chudoby;

Agentura pro spolupráci orgánů pro regulaci energetiky

44. uznává, že pokud jde o přeshraniční otázky, existuje zde jisté regulační prázdno, a že v určitých částech trhu je třeba zlepšit vzájemná propojení;

45. nicméně je spíše pro posílení ERGEG než pro to, aby byl nahrazena novou agenturou. Spíše než vytvářet novou strukturu zatíženou souvisejícími byrokratickými výdaji a náklady by bylo možné pokračovat na současných základech, s posílením ERGEG, jenž by měl ve své pravomoci rozhodovat v přeshraničních otázkách a měl by rovněž další úkoly, které by jinak měly být úkolem agentury, jejíž vytvoření se navrhuje. Pokud by se hospodářská soutěž tímto způsobem dostatečně neposílila, vytvoření nové, odlišné agentury by bylo oprávněné;

Přeshraniční obchod

46. těší jej, že třetí legislativní balíček posiluje spolupráci mezi PPS vytvořením evropské sítě PPS. Podporuje se tak přeshraniční obchod s elektřinou a plynem, který je jednou z nutných podmínek k tomu, aby vnitřní trh plně fungoval; vysoká přenosová kapacita je základním technickým předpokladem jak pro zabezpečení dodávek, tak pro fungující hospodářskou soutěž na společném trhu s energií. To platí v současnosti především pro východní členské státy EU, které usilují o to, aby se staly na východních sousedních státech v zásadě energeticky nezávislémi;

47. je toho názoru, že je třeba snažit se postupně dospět k regionálním provozovatelům přenosových nebo přepravních soustav;

48. poznamenává, že návrhy Evropské komise ohledně evropské sítě PPS pro elektřinu a plyn přiznávají PPS téměř regulační status, zatímco úloha agentury se zdá omezená na roli poradního orgánu. Jistá pravidla, jako pravidla pro transparentnost či pravidla týkající se výměn, spadají spíše do pravomoci regulačních orgánů;

49. vítá povinnost, jež byla stanovena evropské síti PPS pro elektřinu – vydávat každé dva roky desetiletý plán investic do sítí pro celé Společenství;

50. přeje si, aby noví účastníci trhu, zejména místní a regionální elektroenergetické společnosti, mohli disponovat

stejným objemem informací o trzích jako již tradiční účastníci;

Přepravní soustavy zemního plynu

51. je toho názoru, že skladovací kapacity plynu, jež jsou k dispozici, jsou omezené a často v rukou tradičních provozovatelů, což silně ovlivňuje hospodářskou soutěž v odvětví plynu a nepřímo i v odvětví elektřiny, na úrovni výroby. Velmi tedy vítá návrhy, jejichž účelem je zlepšit přístupnost ke skladovacím zařízením a k zařízením pro zkapalnělý zemní plyn (LNG);

52. podporuje zavedení režimu nazvaného „režim vstupu-výstupu“, v jehož rámci se kapacita přiděluje jedné oblasti/jednomu regionu, a ne konkrétnímu plynovodu, což podporuje růst hospodářské soutěže.

V Bruselu dne 10. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Strategie rozšíření a hlavní výzvy na roky 2007–2008 – Potenciální kandidátské země

(2008/C 172/12)

VÝBOR REGIONŮ

- je přesvědčen, že je třeba poskytovat jasnější informace potenciálním kandidátským zemím o způsobu, jakým vstoupí do EU. Individuální přistoupení může země inspirovat a motivovat a urychlit tak celý proces. Úspěšnost určité země při provádění kritérií požadovaných EU by měla být určujícím faktorem pro to, jakým tempem bude postupovat k přistoupení;
- konstatuje, že je potřeba vytvářet další kapacity místních orgánů a sdružení místních samospráv v potenciálních kandidátských zemích, protože v současné době nejsou místní a regionální orgány odpovídajícím způsobem zapojeny do procesu přistoupení k EU;
- vítá parafování Dohody o stabilizaci a přidružení (SAA) s EU a naléhá na orgány Bosny a Hercegoviny, aby spolupracovaly s cílem plnění závazků stanovených dohodou;
- vítá iniciaci Dohody o stabilizaci a přidružení s EU a vyzývá Srbsko, aby pokračovalo v plnění svých povinností vůči Mezinárodnímu trestnímu tribunálu pro bývalou Jugoslávii, protože je to podmínkou další integrace do EU;
- vítá podepsání Dohody o stabilizaci a přidružení s EU a vybízí vládu Černé Hory, aby dále pracovala na svých závazcích podle dohody a v souladu s návrhem akčního plánu provádění.

Zpravodaj: pan Martin HEATLEY (UK/ELS), člen rady hrabství Warwickshire

Odkaz

Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: Strategie rozšíření a hlavní výzvy na roky 2007–2008
KOM(2007) 663 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ,

A. Všeobecná doporučení

Všeobecný pokrok a časový plán

1. je přesvědčen, že je třeba poskytovat jasnější informace potenciálním kandidátským zemím o způsobu, jakým vstoupí do EU. Individuální přistoupení může země inspirovat a motivovat a urychlit tak celý proces. Úspěšnost určité země při provádění kritérií požadovaných EU by měla být určujícím faktorem pro to, jakým tempem bude postupovat k přistoupení;

2. je přesvědčen, že by měla být nalezena jemná rovnováha mezi udržováním nadšení a stabilitou v potenciální kandidátské zemi a důkladnou a řádnou přípravou na proces přistoupení;

3. je přesvědčen, že rozšíření je důležité pro EU i pro kandidátské země a potenciální kandidátské země z hlediska příležitostí hospodářského růstu, zajištění základních dopravních a energetických tras a jiných strategických úvah, a nelze opomenout ani společné hodnoty EU jako svoboda, demokracie a solidarita; především je však perspektiva přistoupení životně důležitá pro zajištění míru a stability na západním Balkáně. Nicméně má obavy z důvodu „únavy z rozšíření“, kterou je možno pozorovat v některých členských státech EU a je přesvědčen, že by mělo být podporováno větší povědomí veřejnosti o možnostech a problémech dalšího rozšíření;

4. vítá výrazné zlepšení celkového hospodářského růstu, celkové makroekonomické stability a zvýšení životní úrovně v potenciálních kandidátských zemích, je však přesvědčen, že by mělo být vyvinuto větší úsilí pro posílení právního státu a modernizaci společenských struktur. Cílem zlepšení makroekonomických údajů by mělo být zvýšení kvality života občanů těchto zemí. Zvláště požaduje, aby prosazení právního státu, zejména soudní reformou, a boj proti korupci a organizovanému zločinu, včetně obchodování s lidmi, byly ve všech potenciálních kandidátských zemích nejvyššími prioritami;

5. vyzývá všechny potenciální kandidátské země, aby udržovaly a neustále zlepšovaly dobré sousedské vztahy, protože tvoří podstatnou součást procesu přibližování se Evropské unii; zdůrazňuje též, že země západního Balkánu musí vyvinout větší

úsilí, aby našly vzájemně přijatelná řešení svých přetrvávajících problémů se sousedními zeměmi;

Komunikace

6. zdůrazňuje, že dobrá komunikace je významná pro další úspěch strategie rozšíření. Je nezbytné lépe informovat o výhodách a výzvách současného procesu rozšíření a stejně tak je třeba pochopit a přijmout skutečnost, že proces je postupný a dobře řízený. Všechny vrstvy státní správy potenciálních kandidátských zemí by měly být podporovány v úsilí lépe informovat svou veřejnost o evropských hodnotách a o tom, že je výhodné přiblížit se k členství v EU a také o podmínkách členství v EU. Z tohoto důvodu by sdělení Komise o rozšíření mělo být vydáno v jazycích používaných v potenciálních kandidátských zemích, včetně menšinových jazyků;

7. doporučuje, aby byl používán nový finanční nástroj EU, nástroj předvstupní pomoci (IPA), pro zlepšení povědomí o integraci EU a pro posílení přeshraniční spolupráce, posílení kapacity zastupujících sdružení místních a regionálních samospráv na západním Balkáně a jejich zapojení do procesu přistoupení;

8. doporučuje zlepšit „vertikální“ komunikaci mezi ústředními úřady vlády zodpovědnými za integraci EU v příslušných zemích a místními a regionálními orgány i sdruženími místních samospráv;

Budování kapacit a přeshraniční spolupráce

9. je přesvědčen, že podpůrná opatření, která spojují lidi na místní a regionální úrovni a podporují spolupráci mezi EU a potenciálními kandidátskými zeměmi jsou cennými nástroji kulturního a politického pochopení, které může překonat pochybnosti o schopnosti integrace. Připomíná významnou úlohu spolupráce v rámci partnerství měst v návaznosti na historické události 90. let dvacátého století;

10. vyzývá k intenzivnějším opatřením na podporu spolupráce mezi členskými státy EU a potenciálními kandidátskými zeměmi na úrovni regionů a obcí k doplnění existujících přeshraničních mechanismů, které například podpoří zapojení potenciálních kandidátských zemí do ESÚS⁽¹⁾;

⁽¹⁾ ESÚS – Evropské sdružení pro územní spolupráci

11. zdůrazňuje, že další budování kapacit je především na místní a regionální úrovni nezbytné pro úspěšné splnění kodaňských kritérií. Místní a regionální orgány v příslušných zemích nejsou dostatečně informovány a celkově nejsou dosti schopné absorbovat finanční podporu EU. V tomto smyslu bude mít VR důležitou úlohu při propagaci školicích seminářů konaných za účelem výměny zkušeností a poznatků regionálních a místních orgánů ze zemí EU;

12. vítá dohodu o zjednodušení udělování víz podepsanou mezi EU a potenciálními kandidátskými zeměmi, protože je to významný krok k usnadnění kontaktů mezi lidmi, ne pouze mezi národy zemí západního Balkánu, ale také mezi národy EU a potenciálními kandidátskými zeměmi;

13. konstatuje, že je potřeba vytvářet další kapacity místních orgánů a sdružení místních samospráv v potenciálních kandidátských zemích, protože v současné době nejsou místní a regionální orgány odpovídajícím způsobem zapojeny do procesu přistoupení k EU;

14. vítá projekty, které spojují místní orgány členských států EU a potenciální kandidátské země, jako například „Projekt výměny“ v Srbsku, který zahrnoval třetinu obcí, jež se v rámci projektu podílely na evropské praxi řízení projektů, i pomoc při vytváření spojení mezi místními orgány EU a Srbska;

15. podporuje budování kapacit ústředních a místních a regionálních orgánů v potenciálních kandidátských zemích, aby spojily své environmentální politiky a doporučení EU;

16. poukazuje na to, že v potenciálních kandidátských zemích je demokracie mladá a křehká. Pro rozvoj a upevnění institucí a pravidel zastupitelské demokracie je zapotřebí cílevědomé a vytrvalé angažovanosti. To platí obzvláště pro místní a regionální úroveň s ohledem na jejich zásadní význam pro stabilní a otevřenou demokratickou společnost a pro řádnou správu věcí veřejných;

Občanská společnost a veřejný život

17. je přesvědčen, že občanský sektor je velmi důležitým prvkem při budování demokratické společnosti. Další rozvoj a budování kapacity tohoto sektoru jsou nezbytné pro usnadnění jejich významné role při zvyšování transparentnosti a podpoře demokracie. Občanský sektor může hrát důležitou úlohu při informování veřejnosti o EU a usnadňování začlenění občanů do procesů přistoupení;

18. vyzývá k dalšímu zlepšování dodržování práv žen, dětí a seniorů. Měly by se podniknout další kroky ke zlepšení

rovných příležitostí, zajistit větší zaměstnanost a podporovat aktivnější zapojení žen do politického života. Ochrana žen, dětí a seniorů proti všem formám násilí včetně obchodování s lidmi se musí zintenzívnit;

19. podporuje další zlepšení postavení osob se zdravotním postižením. Obzvláště důležitým prvkem je zlepšení příležitostí zaměstnání pro lidi se zdravotním postižením, protože je to základní krok k jejich plné integraci do společnosti;

20. podporuje další zlepšení v oblasti práv menšin a vytvoření podmínek pro jejich kulturní seberealizaci a rozvoj. Je však třeba rozhodně postupovat ve smyslu zlepšení postoje vůči etnickým skupinám a ve smyslu usilování o toleranci a usmíření;

B. Konkrétní poznámky k jednotlivým zemím

Albánie

21. uvítá úspěchy ve zlepšení administrativy, zejména vývoj týkající se zlepšení občanského rejstříku, průkazů totožnosti a zavedení biometrických pasů; vyjadřuje naději, že to přispěje k zlepšení volebního procesu, protože poslední místní volby nebyly v souladu s mezinárodními závazky a normami;

22. vítá strategičtější přístup vlády k boji proti korupci. Korupce je však v Albánii ještě stále velmi rozšířeným jevem a problémem, který je třeba brát vážně. Kromě toho vykazuje albánský soudní systém i přes některá zlepšení řadu slabých míst, především co se týče nezávislosti, transparentnosti a účinnosti. Proto je obzvláště důležité, aby plánovaná strategie pro boj s korupcí na období 2007-2013 byla uskutečněna a důrazně prováděna v souladu s doporučeními Rady Evropy/skupiny GRECO⁽²⁾;

23. bere na vědomí velmi pozitivní ovzduší ve vztazích mezi náboženstvími, protože představují cenný příklad v regionu, ale vyzývá k většímu zlepšení v oblasti lidských práv a svobody projevu;

24. vyzývá albánské úřady, aby se dále snažily zlepšit postavení menšin v souladu s evropskými osvědčenými postupy a Rámcovou úmluvou Rady Evropy o ochraně národnostních menšin. Důrazně doporučuje, aby zástupci menšin byli zapojeni v albánském parlamentu a aby bylo zajištěno rozšíření vyučování jazyků menšin na všechny jejich příslušníky v celé zemi;

25. uznává úsilí Albánie při udržování a dalším rozvíjení dobrých sousedských vztahů s členskými státy a ostatními potenciálními kandidátskými zeměmi;

⁽²⁾ GRECO – Group of States Against Corruption (Skupina států proti korupci) je nástroj Rady Evropy vytvořený v roce 1999 pro monitorování dodržování protikorupčních standardů organizace. Více informací najdete na: http://www.coe.int/t/dg1/Greco/Default_en.asp

26. konstatuje, že je nutné další zvýšení administrativní kapacity, aby mohla být úspěšně prováděna dohoda o stabilizaci a přidružení. Správy místních úřadů a sdružení obcí Albánie musí dále budovat kapacity, aby byly schopny přijímat financování IPA;

Bosna a Hercegovina

27. vítá parafování Dohody o stabilizaci a přidružení (SAA) s EU a naléhá na orgány Bosny a Hercegoviny, aby spolupracovaly s cílem plnění závazků stanovených dohodou;

28. vítá prohlášení o reformách policejních sil v Bosně a Hercegovině a žádá, aby všichni signatáři spolupracovali na reformování policie podle zásad EU. Reforma policie je nezbytná pro podepsání Dohody o stabilizaci a přidružení (SAA);

29. vítá odhodlání struktur místní správy v Bosně a Hercegovině přijmout evropské osvědčené postupy při zlepšování poskytování služeb a vítá připravenost asociací místních samospráv obou entit spolupracovat při zlepšování kvality místních služeb pro občany;

30. má radost z pokračujících reforem místní samosprávy a konstatuje, že legislativa obou entit týkající se místní samosprávy je slučitelná s Evropskou chartou místní samosprávy;

31. konstatuje, že je nutné další zvýšení správní kapacity, aby mohla být úspěšně prováděna Dohoda o stabilizaci a přidružení. Správy místních úřadů a sdružení místních samospráv v obou entitách musí dále budovat kapacity, aby byly schopny přijímat financování IPA a plně ho využít;

32. vítá pokrok, kterého bylo dosaženo při navracení uprchlíků a vnitřně vysídlených osob a vybízí příslušné organizace a agentury, aby pokračovaly v práci na zlepšování podmínek pro trvalý návrat;

33. vítá zlepšení spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii, která se zdá být na celkově uspokojivé úrovni, avšak pro podepsání Dohody o stabilizaci a přidružení bude vyžadována plná spolupráce;

Srbsko

34. vyzývá Srbsko, aby pokračovalo na své cestě přibližování k EU a snažilo se o mírové soužití se svými sousedy;

35. vítá iniciaci Dohody o stabilizaci a přidružení s EU a vyzývá Srbsko, aby pokračovalo v plnění svých povinností vůči Mezinárodnímu trestnímu tribunálu pro bývalou Jugoslávii, protože je to podmínkou další integrace do EU;

36. uznává pokrok, kterého bylo dosaženo na poli reformy veřejné správy, jež je v souladu s evropskými normami a konstatuje, že Srbsko má dobrou správní kapacitu, kterou prokázalo v souvislosti s jednáními o Dohodě o stabilizaci a přidružení;

37. vítá iniciativu, kterou zahájilo ministerstvo spravedlnosti, zaměřenou na provedení hloubkové analýzy soudního systému, protože provádění právního rámce obsaženého v nové ústavě se stále očekává. Je nutné další úsilí pro zajištění nezávislosti, zodpovědnosti a účinnosti soudního systému;

38. těší se z provádění vnitrostátní strategie proti korupci, ale konstatuje, že korupce je stále rozšířená a představuje v Srbsku vážný problém;

39. vítá zlepšení v respektování a ochraně práv menšin a vyzývá vládu, aby zaměřila své úsilí na zlepšení práv etnických skupin, zvláště v oblasti vzdělávání, sociální ochrany, zdravotní péče, bydlení a zaměstnanosti;

40. žádá srbský parlament, aby ratifikoval Evropskou chartu místních samospráv;

41. konstatuje, že je nutné další zvýšení administrativní kapacity, aby mohla být úspěšně prováděna Dohoda o stabilizaci a přidružení. Správy místních úřadů a Stálá konference měst a obcí musí dále budovat kapacity, aby byly schopny přijímat financování IPA a plně ho využít;

Kosovo (podle rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1244)

42. vyhlášení nezávislosti Kosova ze dne 17. února je nyní skutečností; VR vítá rozhodnutí zahájit v rámci EBOP misi EULEX Kosovo na podporu právního státu a stability. Zachování právního státu a stability je v zájmu všech. Musí být zaručeno mírové soužití etnických skupin;

43. vítá zavedení strategie a akčního plánu pro reformu veřejné správy na období 2006-2011, protože veřejná správa je slabá a neúčinná a reformy jsou stále v počátečním stádiu;

44. je přesvědčen, že přestože bylo dosaženo určitého pokroku na úrovni místní správy, jeho správní kapacity jsou slabé;

45. vítá vytvoření kosovské agentury proti korupci, ale je toho názoru, že je nedostatek jasné politické vůle k boji proti korupci, což je stále hlavním problémem. Je nutné další budování kapacit personálu agentury a stejně tak další práce na vývoji právního rámce a provádění opatření;

46. lituje, že bylo dosaženo malého pokroku v oblasti občanských a politických práv a svobod a vyzývá kosovské úřady, aby podnikly další pátrací akce po více než 2 000 pohřešovaných osobách jako významný krok ke smíření;

47. vítá skutečnost, že volby v Kosovu v listopadu 2007 proběhly pokojným způsobem a žádá kosovské a srbské úřady, aby pokračovaly v úsilí o mírové urovnání stávající politické situace a je pevně přesvědčen, že v Kosovu nelze připustit násilí a že mnohonárodnostní Kosovo lze vybudovat pouze na základě spolupráce všech jeho komunit;

Černá Hora

48. vítá podepsání Dohody o stabilizaci a přidružení s EU a vybízí vládu Černé Hory, aby dále pracovala na svých závazcích podle dohody a v souladu s návrhem akčního plánu provádění;

49. má radost z přijetí nové ústavy;

50. uznává dobré výsledky z období nezávislosti Černé Hory ve vytváření dobrých dvoustranných vztahů s kandidátskými

zeměmi a sousedními členskými státy i pokrok při zapojování se do regionálních iniciativ a Rady Evropy;

51. vítá opatření zavedená vládou na potírání organizovaného zločinu a korupce, ale konstatuje, že tyto otázky jsou stále považovány za vážný problém a vyzývá vládu, aby dále zlepšovala protikorupční opatření a zvýšila úsilí v boji proti praní špinavých peněz. Zvláštní důraz by měl být kladen na pokračování reformou soudního systému;

52. bere na vědomí pokračující reformu veřejné správy a doporučuje další budování kapacit, zvláště v oblasti transparentnosti, zodpovědnosti, veřejných zakázek i spravování veřejného majetku a postupů udělování licencí;

53. konstatuje, že je nutné další zvýšení správní kapacity, aby mohla být úspěšně prováděna Dohoda o stabilizaci a přidružení. Správy místních úřadů a asociace místních úřadů Černé Hory musí dále budovat kapacity, aby byly schopny přijímat financování IPA a plně ho využít.

V Bruselu dne 10. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regionů – Plnohodnotná účast mladých lidí ve společnosti

(2008/C 172/13)

VÝBOR REGIONŮ

- lituje, že Komise ve svém sdělení sice objasňuje nezbytnou spolupráci mezi tvůrci politik a zúčastněnými stranami na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni, při vypracovávání strategie pro mládež, nepopisuje však blíže úlohu místní a regionální úrovně v politice v oblasti mládeže;
- vyzdvihuje, že politika v oblasti mládeže se provádí především na místní a regionální úrovni. Místní a regionální strategie přispívají zásadní měrou k tomu, že jsou přijímána vysoce hodnotná opatření na zlepšování vzdělání a odborné přípravy, na lepší sociální a profesní začlenění a na aktivní občanskou angažovanost mladých lidí;
- souhlasí s Komisí, že úkolem národních, popř. regionálních systémů vzdělávání a odborné přípravy musí být zprostředkování odpovídajících základních schopností pro trh práce. Nesmí se však zapomínat na to, že solidní všeobecné základní vzdělání formující osobnost má daleko větší význam, především také pro osobní účast na společenském životě;
- u dětí předškolního věku nepovažuje na rozdíl od Komise za prioritní rozvoj klíčových schopností, ale celkový rozvoj osobnosti;
- s ohledem na pracovní zapojení co nejvyššího počtu mladých lidí považuje systém dvojí přípravy (tedy kombinace vzdělávání a přípravy ve škole a v práci), který je provozován v několika zemích, za příkladnou formu vzdělávání a lituje, že odborná příprava se v mnoha státech potýká s problémy atraktivitu a přijímání.

Zpravodaj: pan HALDER (AT/ELS), předseda zemského sněmu spolkové země Vorarlbersko

Odkaz

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Podpora plnohodnotné účasti mladých lidí na vzdělávání, zaměstnanosti a ve společnosti

KOM(2007) 498 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ,

Obecné připomínky ke sdělení Komise

1. konstatuje, že mladí lidé jsou potenciálem pro rozvoj společnosti. Budoucnost Evropské unie, jejích členských států a místních a regionálních orgánů závisí stále více na tom, zda se podaří vytvořit společnost vhodnou pro děti a mládež;

2. zdůrazňuje, že mladí lidé jsou také rozhodujícím faktorem hospodářské výkonnosti evropských regionů a obcí a jejich schopnosti obstat v globální hospodářské soutěži. Úsilí občanů Unie je navíc důležitým základem pro sociální soudržnost a pokojný a demokratický vývoj Evropy, který musí být položen již v mladém věku;

3. odkazuje na stanovisko Výboru regionů Demografická budoucnost Evropy ⁽¹⁾. Podle něj se rodí méně dětí, než kolik je třeba pro reprodukci obyvatelstva. To způsobuje rozsáhlé změny v počtu a věkovém složení obyvatelstva a zdůrazňuje nezbytnost udržitelné politiky zohledňující generace;

4. uznává proto, že Evropský pakt pro mládež ⁽²⁾, který přijala Evropská rada na jaře 2005, sdělení Komise o evropských politikách týkajících se mládeže ⁽³⁾ a předmětné sdělení Komise se zabývají mimořádně důležitou tematikou;

5. podporuje průřezový přístup navržený Komisí. Je důležité, aby potřeby mladých lidí byly neustále zohledňovány ve všech oblastech politiky, a bylo tak dosaženo většího zaměření na konkrétní potřeby mladých lidí;

6. poukazuje na to, že v oblastech vzdělávání a odborné přípravy, mládeže a zaměstnanosti, o nichž se sdělení zmiňuje, jsou za přijetí příslušných opatření odpovědné členské státy, popř. místní a regionální úroveň. Evropská úroveň zde má koordinující, podpůrnou a doplňující funkci;

⁽¹⁾ Stanovisko Výboru regionů Demografická budoucnost Evropy, CDR 341/2006 rev. 3.

⁽²⁾ Příloha I závěrů předsednictví Evropské rady v Bruselu (22. a 23. března 2005) (7619/05).

⁽³⁾ Sdělení Komise Radě o evropských politikách týkajících se mládeže – Řešení problémů mladých lidí v Evropě – provádění Evropského paktu pro mládež a podpora aktivního občanství, KOM(2005) 206 v konečném znění.

7. v této souvislosti vyzývá Komisi k přezkoumání zamýšlených opatření z toho hlediska, zda jsou v souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality, která získala díky reformní smlouvě větší váhu;

8. konstatuje, že Komise nepředložila v souvislosti se sdělením žádné posouzení dopadu, a lituje, že nebyly zjištěny dodatečné administrativní a finanční náklady pro regionální resp. místní úroveň, které vyvstanou v souvislost s prováděním;

Význam pro místní a regionální úroveň

9. lituje, že Komise ve svém sdělení sice objasňuje nezbytnou spolupráci mezi tvůrci politik a zúčastněnými stranami na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni, při vypracovávání strategie pro mládež, nepopisuje však blíže úlohu místní a regionální úrovně v politice v oblasti mládeže;

10. vyzdvihuje, že politika v oblasti mládeže se provádí především na místní a regionální úrovni. Místní a regionální strategie přispívají zásadní měrou k tomu, že jsou přijímána vysoce hodnotná opatření na zlepšování vzdělání a odborné přípravy, na lepší sociální a profesní začlenění a na aktivní občanskou angažovanost mladých lidí. Právě na místní a regionální úrovni je možné se více zaměřit na konkrétní potřeby mladých lidí, a jednat tak cíleněji;

11. vyzývá Komisi, aby respektovala národní, regionální a místní rozmanitost v oblasti vzdělávání, mládeže a zaměstnanosti. Do koncipování a provádění koordinujících, podpůrných a doplňujících opatření musí být zapojena nejen národní, ale i regionální a místní úroveň;

Lepší a více vzdělání všem mladým lidem

12. zdůrazňuje, že evropské systémy vzdělávání a odborné přípravy jsou klíčovými faktory rozvoje dlouhodobého potenciálu konkurenceschopnosti EU, a proto vítá obsah pracovního programu Vzdělávání a odborná příprava v Evropě 2010 ⁽⁴⁾; zároveň však poukazuje na to, že je třeba respektovat pravomoci členských států popř. regionální a místní úrovně v oblasti učebních osnov, podoby vzdělávacích systémů a rozmanitosti jejich kultur a jazyků;

⁽⁴⁾ Podrobný pracovní program průběžné kontroly cílů vzdělávacích systémů a systémů odborné přípravy v Evropě, Úř. věst. C 142/1, 14.6.2002 [není k dispozici v češtině].

13. zároveň s Komisí je toho názoru, že úkolem národních, popř. regionálních systémů vzdělávání a odborné přípravy musí být zprostředkování odpovídajících základních schopností pro trh práce. Nesmí se však zapomínat na to, že solidní všeobecné základní vzdělání formující osobnost má daleko větší význam, především také pro osobní účast na společenském životě;

14. u dětí předškolního věku nepovažuje na rozdíl od Komise za prioritní rozvoj klíčových schopností, ale celkový rozvoj osobnosti. Již u velmi malých dětí tak lze přesto hravým způsobem například díky nabídce technických popř. přírodovědeckých her podporovat schopnosti a probouzet zájmy, které mohou být velmi důležité pro jejich pozdější profesní zaměření;

15. poukazuje na význam podpory výuky jazyků v rámci vzdělávání v raném dětství. To je obzvláště důležité u dětí migrantů. Položí se tím i základ pro studium dalších jazyků;

16. s ohledem na pracovní zapojení co nejvyššího počtu mladých lidí považuje systém dvojí přípravy (tedy kombinace vzdělávání a přípravy ve škole a v práci), který je provozován v několika zemích, za příkladnou formu vzdělávání a lituje, že odborná příprava se v mnoha státech potýká s problémy atraktivity a přijímání. Tento systém vzdělávání i všechna ostatní postsekundární či univerzitní studia však čelí tomu, že se neustále zvyšují požadavky na kvalifikaci, které jsou dnes kladeny na většinu pracovních míst. Musí se také zvýšit atraktivita tohoto systému vzdělávání, především na základě lepší dostupnosti systému dvojí přípravy až po univerzitu;

17. domnívá se proto, že úroveň vzdělání musí být obecně zvýšena. Předpokladem toho jsou vysoce kvalifikovaní a motivovaní učitelé a školitelé, kteří musí mít nejen odborné didaktické schopnosti, ale rovněž schopnosti v oblasti sociální integrace⁽⁵⁾. Kromě toho se v osnovách musí odrazit požadavky trhu práce;

18. vítá, že Komise zažádala členské státy o provedení evropského rámce kvalifikací, a požaduje v této souvislosti, aby při tom byl brán zřetel na národní a regionální rozmanitost ve vzdělávání. Například je třeba nalézt řešení pro začlenění odborně zaměřených vzdělávacích modulů;

19. vyzdvihuje význam evropského programu celoživotního učení a programu EU Mládež v akci. Tyto programy, které upřednostňují přeshraniční mobilitu a s ní související formální a informální učení, jsou cenným doplňkem národních a regionálních popř. místních vzdělávacích politik;

20. vyzývá Komisi, aby se ve svém sdělení resp. ve svých přijatých opatřeních (např. v programech EU) více věnovala situaci znevýhodněných mladých lidí. K tomu, aby tito lidé měli možnost rozvíjet své individuální možnosti a začlenit se na trh

(5) Viz také sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o zlepšování kvality vzdělávání učitelů, KOM(2007) 392 v konečném znění, a Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě dne 15. listopadu 2007 o zlepšování kvality vzdělávání učitelů, Úř. věst. C 300/6, 12.12.2007.

práce, mohou pomoci modely jako například model integrovaného vzdělávání. Ty mohou znevýhodněným mladým lidem otevřít možnosti k absolvování studia v prodlouženém období nebo s částečnou kvalifikací. Důležité jsou přitom i intenzivní sociální podpora a poradenství pro mladé lidi, což je práce, kterou lze vykonávat pouze na místní a regionální úrovni. Tyto modely mohou rovněž pomoci snížit stále ještě vysoký podíl lidí s nedokončeným vzděláním;

Mládež a zaměstnanost: výzva pro Evropu

21. konstatuje, že přechod ze školy do zaměstnání je pro mladé lidi stále obtížnější;

22. v mnoha evropských regionech přitom však již nyní dochází k paradoxní situaci, že vedle z části značné nezaměstnanosti mládeže⁽⁶⁾ panuje nedostatek (mimořádně vysoce kvalifikovaných) pracovních sil, který v budoucnosti ještě více vzroste;

23. zdůrazňuje, že profesní a sociální začlenění mladých lidí ve znevýhodněných městských a venkovských oblastech je obzvláště obtížné, a poukazuje v této souvislosti na důležitost evropských, národních, regionálních a místních politik pro konvergenci a zlepšení regionální konkurenceschopnosti, i za účelem vytvoření předpokladu pro to, aby kvalifikovaní mladí lidé v těchto regionech zůstávali;

24. souhlasí s Komisí v tom, že národní programy reforem pro růst a zaměstnanost musí zaměstnávání mladých lidí věnovat mimořádnou pozornost, a požaduje, aby byly tyto programy reforem co nejlépe sladěny s opatřeními stanovenými v pracovním programu Vzdělávání a odborná příprava 2010;

25. požaduje, aby proces vzájemného hodnocení plnění Lisabonské strategie vládami členských států byl rozšířen tak, aby umožnil také místním a regionálním orgánům a dalším zainteresovaným stranám těžit z výměny výsledků takového hodnocení při zkoumání opatření na místní a regionální úrovni k řešení otázek nezaměstnaných mladých lidí, vzdělávání a odborné přípravy;

26. považuje tento neustálý růst nejistých zaměstnání s nízkou jistotou pracovních míst za zásadní problém zejména pro mladé pracovníky, neboť často po mnoho let nemají stabilní a přiměřené pracovní a finanční podmínky a nemohou se osamostatnit;

27. vyzývá proto instituce EU, členské státy, popř. regionální a místní úroveň, aby dbaly na správnou rovnováhu mezi zájmy zaměstnavatelů a zaměstnanců, resp. mezi flexibilitou a jistotou, když uplatňují flexikuritu. Nesmí být znesnadňováno ani sociální začlenění mladých lidí;

(6) Nezaměstnanost mládeže činí podle sdělení v průměru 17,4 %.

28. je toho názoru, že se Komise dostatečně nezabývá zaměstnaností znevýhodněných mladých lidí. Vedle preventivních opatření spojených zejména s odbornou přípravou mladých lidí zaměřenou na trh práce jsou k začlenění mladých lidí na trh práce, především znevýhodněných, nezbytná intenzivní – i sociální – podpůrná opatření šitá na míru. Přitom je důležité – jak je také stanoveno v evropské strategii zaměstnanosti – pojmout všechny mladé lidi bez výjimky a začlenit je do pracovního procesu v co možná nejkratší době. K tomu mohou být zapotřebí i záchytné sítě pro znevýhodněné mladé lidi hledající zaměstnání a programy v oblasti kvalifikace a zaměstnanosti financované z veřejných zdrojů a uzpůsobené speciálně pro mladé lidi (7);

29. upozorňuje na to, že strukturální fondy EU, především Evropský sociální fond, umožňují podporu těchto projektů, a podporuje větší zaměření Evropského sociálního fondu na zaměstnávání mládeže, které Komise ve svém sdělení požaduje, vyžadují-li to regionální podmínky (vysoká nezaměstnanost mládeže);

30. za základní úkol národní a regionální popř. místní úrovně považuje zlepšení zaměstnatelnosti mladých lidí a jejich ochoty pracovat. Mezi jiným je třeba prosazovat profesní poradenství a informování a s nimi spojené možnosti zvyšování povědomí o kariéře orientované na budoucnost. To může přispět k vyváženému poměru obou pohlaví v určitých profesních skupinách;

31. podporuje chartu kvality stáží, kterou navrhla Komise a která má doporučující povahu, neboť stážisté pracují stále častěji v zahraničí a z části jsou zneužíváni jako „levné pracovní síly“. Řádné stáže jsou však pro mladé lidi vzácnou možností nasbírat první pracovní zkušenosti, které mohou být při další volbě povolání nebo při dalším studiu často zásadním a rozhodujícím faktorem; rovněž je třeba motivovat učně k absolvování stáží a rozšiřovat s tím související nabídky, které jsou k dispozici;

32. poukazuje na to, že vedle počátečního vzdělání nabývá stále většího významu odborná příprava na konkrétní povolání. Technické znalosti a schopnosti požadované pro práci se rychle mění. Výzva tedy spočívá ve zlepšení atraktivity a otevřenosti vůči odborné přípravě a v rozvoji nabídky nástrojů odborné přípravy. Pro mladé lidi, kteří nemají dostatečné základní vzdělání, je důležité mít možnost dodatečně získat chybějící znalosti a schopnosti (druhá šance) (8);

(7) Částečně musí být vytvořeny přijatelné nabídky pro mladé lidi bez zkušeností s institucemi a bez vzdělání, aby jim bylo umožněno získat „pracovní zkušenost“. I (částečně a) časově omezené převzetí mzdových nákladů může být pro podniky motivací k zaměstnávání uchazečů, kteří na trh práce vstupují poprvé. Průzkumy dokládají, že dopad na národní hospodářství může být značně pozitivní, zohlední-li se společenské dopady většího počtu dlouhodobě nezaměstnaných mladých lidí.

(8) Tato vzdělávací opatření, která podporuje i Evropský sociální fond, jsou zásadním předpokladem pro zakotvení na trhu práce. Jedná se například o kurzy čtení a psaní a kurzy na dohnání povinné školní docházky.

Využití plného potenciálu všech

33. konstatuje, že právě děti a mládež z chudých rodin jsou znevýhodněny v mnoha ohledech a z části i vyloučeny. Týká se to jak jejich příležitostí ke studiu a práci, tak i zdravotní situace. Navíc je chudoba často „dědičná“: chudoba a sociální vyloučení v dospělosti jsou důsledkem znevýhodnění v dětství a v mládí;

34. požaduje proto, aby byl boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení prioritou. To je úkolem v první řadě národní resp. regionální a místní úrovně a vyžaduje to sladění vzájemné působení hospodářské politiky, politiky zaměstnanosti, vzdělávání, sociální politiky a průřezové zohledňování aspektů mládeže;

35. domnívá se, že výchozím bodem musí být snížení nebezpečí chudoby v rodinách s dětmi. Zvláštní pozornost si zasluhují socio-ekonomické faktory, např. segregace a dlouhodobě nezaměstnaní rodiče s nízkým vzděláním, aby se zabránilo případům trvalé chudoby;

36. podotýká, že za životní náklady sirotků a dětí z problémových rodin a jejich vzdělání jsou často odpovědné místní a regionální samosprávy a že vytvářejí předpoklady pro to, aby těmto dětem umožnily vést samostatný život;

37. upozorňuje na to, že znalost jazyka země pobytu je předpokladem pro rychlou integraci, větší úspěch ve škole a větší šance na trhu práce, a tím také klíčovým faktorem boje proti chudobě;

Aktivní mladí občané

38. zdůrazňuje, že zapojení mladých lidí – jejich účast a podíl na společenském soužití – posiluje děti a mladé lidi, buduje sebedůvěru a podporuje demokracii i aktivní chování;

39. upozorňuje na zvláštní význam účasti na místní a regionální úrovni. Pro mladé lidi je účast v současné době zvlášť názorná a trvalá tam, kde spoluutvářejí svůj životní prostor a bezprostředně a přímo vnímají důsledky své účasti;

40. podotýká, že je velmi důležité přiblížit jim mechanismy místní a regionální samosprávy tím, že se seznámí s úřady, funkcemi a odpovědnostmi místních a regionálních zastupitelů i s jejich možnostmi pomoci zlepšovat pracovní a životní podmínky lidí v dané lokalitě;

41. v zájmu posílení místní a regionální účasti vítá výměnu zkušeností na evropské úrovni a vyzývá národní úroveň, úroveň EU a regionální a místní samosprávy, aby politiku v oblasti mládeže rozvíjely napříč odvětvími a v úzké spolupráci s mladými lidmi;

42. hodnotí kladně pravidelné vypracovávání zpráv EU o mládeži, jež navrhla Evropská komise. Tyto zprávy mohou přispět k tomu, že budou analyzovány životní podmínky mladých lidí, popsány jejich problémy, a tím položeny základy pro meziodvětvovou politiku v oblasti mládeže na národní, regionální a místní úrovni a úrovni EU. Musí se dbát na to, aby členským státům a regionům, resp. obcím, nevznikly žádné nové informační povinnosti. Zprávy, které již často musí být předkládány a které popisují i životní situaci mladých lidí, obsahují mnoho nezbytných informací;

43. zdůrazňuje, že dobrovolné aktivity mladých lidí jsou důležitou možností, jak se tito mladí lidé mohou jednat aktivně zapojit do společnosti a jednak i získat první pracovní zkušenosti k lepší profesní orientaci;

44. poukazuje na to, že dobrovolná činnost vede i k osvojení znalostí a dovedností, které mohou být důležité pro pozdější

povolání. Předpokladem větší atraktivity těchto činností pro mladé lidi je uznání kvalifikací získaných v rámci tohoto neformálního učení;

45. v této souvislosti vítá, že Komise v rámci programu EU Mládež v akci zavedla tzv. pas mládeže (*Youthpass*), který je individuálním osvědčením o kvalitě spolupráce mladých lidí na činnostech programu, a podporuje to, že Komise zamýšlí doplnit rámec Společenství pro dosažení průhlednosti v oblasti kvalifikací a schopností (*Europass*) ⁽⁹⁾ o záznam získaných neformálních kvalifikací;

46. požaduje, aby všechny úrovně více dbaly na to, aby i znevýhodnění mladí lidé měli větší přístup k účasti a k dobrovolné činnosti.

V Bruselu dne 10. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE

⁽⁹⁾ Viz rozhodnutí č. 2241/2004/ES.